

MAGYAR AFRIKA TÁRSASÁG
AFRICAN-HUNGARIAN UNION

AHU MAGYAR AFRIKA-TUDÁS TÁR
AHU HUNGARIAN AFRICA-KNOWLEDGE DATABASE

BERNÁT János – BALOGH Sándor

Lesotho aranya (regény)

Eredeti közlés/Original publication:

2012, Pécs, ID Research Kft./Publikon Kiadó, 128 old.

Elektronikus újraközlés/Electronic republication:

AHU MAGYAR AFRIKA-TUDÁS TÁR – 000.000.910

Dátum/Date: 2014. június /June 30.

Az elektronikus újraközlést előkészítette

/The electronic republication prepared by:

B. WALLNER, Erika és/and BIERNACZKY, Szilárd

Hivatkozás erre a dokumentumra/Cite this document

MARAN, René: Egy faj haláltusája, **1–121. old.**, No. 000.000.910,

<http://afrikatudastar.hu>

Eredeti forrás megtalálható/The original source is available:

Közkönyvtárakban / In public libraries

Megjegyzés / Note:

ellenőrzött és szerkesztett szöveg / controlled and edited text

Kulcsszavak/Key words

magyarok és Afrika, éhséglázadás Lesotho-ban, mindennek oka a Dél-Afrikának kényszerűen áron alul eladott víz, egy házaspár kisgyermekkel a pusztulás örvényében, lázadók, fosztogatók, dél-afrikai és botswanai rendcsinálók terrorja, a világ összeszerezési a kezét és vár, a házaspár az éppen ugyancsak polgárháborús Freetown-ba (Sierra Leone) menekül

Hungarians and Africa, hunger riot in Lesotho, there is the reason of all problems: the water forced sold at below cost for South Africa, a couple with a small child in the vortex of destruction, terror of rebels, looters and „peacemakers” of

South Africa and Botswana, the world puts his hands together and waiting,
the couple flees into Freetown (Sierra Leone), where civil war is in progress

---

AZ ELSŐ MAGYAR, SZABAD FELHASZNÁLÁSÚ, ELEKTRONIKUS,
ÁGAZATI SZAKMAI KÖNYV-, TANULMÁNY-, CIKK- DOKUMENTUM-
és ADAT-TÁR/THE FIRST HUNGARIAN FREE ELECTRONIC SECTORAL
PROFESSIONAL DATABASE FOR BOOKS, STUDIES,
COMMUNICATIONS, DOCUMENTS AND INFORMATIONS

* magyar és idegen – angol, francia, német, orosz, spanyol, olasz és szükség szerint
más – nyelveken készült publikációk elektronikus könyvtára/ writings in Hungarian
and foreign – English, French, German, Russian, Spanish, Italian and other –
languages

* az adattárban elhelyezett tartalmak szabad megközelítésűek, de olvasásuk vagy le-
töltésük regisztrációhoz kötött/the materials in the database are free but access or
downloading are subject to registration

* Az Afrikai Magyar Egyesület non-profit civil szervezet, amely az oktatók, kuta-
tók, diákok és érdeklődők számára hozta létre ezt az elektronikus adattári szolgálta-
tását, amelynek célja kettős, mindenképp sokoldalú és gazdag anyagú ismeretek-
kel elősegíteni a magyar afrikánisztikai kutatásokat, illetve ismeret-igényt, másrészt
feltárni az afrikai témájú hazai publikációs tevékenységet teljes dimenziójában a
kezdetektől máig./The African-Hungarian Union is a non-profit organisation that
has created this electronic database for lecturers, researchers, students and for those
interested. The purpose of this database is twofold; on the one hand, we want to
enrich the research of Hungarian Africa studies with versatile and plentiful
information, on the other hand, we are planning to discover Hungarian publications
with African themes in its entirety from the beginning until the present day.

Bernát János – Balogh Sándor

Lesotho aranya

Bernát János – Balogh Sándor

Lesotho aranya

A kötet megjelenését támogatta:
AHU – Afrikai-Magyar Egyesület

Bernát János – Balogh Sándor
Lesotho aranya

Jelen könyvet, illetve annak részeit a kiadó előzetes írásos engedélye nélkül tilos reprodukálni, adatrögzítő rendszerben tárolni, bármilyen formában vagy eszközzel – elektronikus vagy más módon – közölni.

Borító, design és tördelés: IDResearch Kft. Nyelvi lektorálás: Radics Melinda
Nyomda: Molnár Nyomda, Pécs

Kiadta: IDResearch Kft./Publikon Kiadó

ISBN: 978-615-5001-37-6

Minden jog fenntartva!
© Bernát János – Balogh Sándor, 2012
© IDResearch Kft./Publikon Kiadó, 2012
© IDResearch Ltd./Publikon Kiadó, 2012

A Publikon Kiadó a Magyar Szak- és Szépirodalmi Szerzők és Kiadók
Reprográfiai Egyesületének (MASZRE) tagja.

LESOTHO ARANYA

A rózsá, mint azt oly sokan emlegetik, a virágok királynője. Illatos, kecses, szemet gyönyörködtető, az anyatermészet komponálta nemes szimfónia. Ha két ujjunkkal, a tüskéitől való ösztönös félelmünkben, de éppen ezért kellő figyelemmel, óvatosan leszakítjuk, anélkül élvezhetjük émelyítő varázsát, hogy megsértenénk természetes szabadságát, aminek a tiszteletben tartását így illat-teljes pompájával hálálja meg. Ha azonban a tüskék okozta fájdalommal mit sem törődve, törékeny testét ujjaink kígyóival körbefonva, az ágat feszülő markunkba szorítva, erőszakos mozdulattal szakítjuk le a virágot, a szirmai lehullanak, a szára szétrepedezik, és a pompázatos varázslat egy pillanat alatt semmivé foszlik.

Egy ilyen semmivé silányított rózsá képzetét idézi fel az, ha a világ legmagasabban fekvő örökletes alkotmányos monarchiája, a III. Letsie király által kormányzott Lesotho felé vetjük tekintetünket, s ilyen acélerős maroknak tűnik az a Dél-afrikai Köztársaság, amelyet a béke Nobel-díjjal megvásárolt, 27 év börtönbüntetéséért megkövetett Nelson Mandela irányít.

A természet, s talán maga a Jóisten, oly sokszor látványosabb harmóniára törekszik, mint hogy azt bárki is feltételezné, vagy egyáltalán valami módon felfigyelne rá. Földünk hetven százalékát a víz uralja. A földbolygót uraló emberek testének is több mint hetven százalékát a víz tölti ki. De van ennél egy sokkal fontosabb kérdés, amely hamarosan gyilkosabb problémát támaszt, mint eddig bármi, amit ember emberrel szembeszegezett. Ez a kérdés pedig a következő: ki uralja majd a vizet.

LESOTHO, MASERU KÜLVÁROSA,
1998. SZEPTEMBER 22.,
KORA ESTE

Az égbolt ébenfekete leplén olykor villámok cikáztak, kékeslila fény-nyel vonva be a sártéglákból összetákolt külvárosi rondavelek itt-ott már töredezett nádfedeleit. Vihar készült. De nem csak Maseru felett, odalenn is izzott a levegő. Éppen ezért, ha eldördült egy-egy lövés, vagy valahol felrobbant egy gyöngén összetákolt Molotov-koktél, melynek fénye birokra kelt a villámok tüzével, már nem lehetett tudni, mikor melyik mögött sejlettek fel a távoli épületek reszkető sziluettjei. Afrika mindig is forrongott. A Nyugat tett róla. Találó volt a mondás: *Ha van háború, beszállunk! Ha nincs háború, csinálunk!* Így vagy úgy, de a velejéig kizsigerelt, kiszipolyozott nemzetek alkalmanként kitermelték a maguk konfliktusait. S nem kerülhette el ezt a magasföldi monarchia, Lesotho sem. A gazdagság és a pénz mindig nagy úr volt. A szegénység viszont még annál is nagyobb. Persze bele lehet törődni. Az ember megszokja, akár a rabszolga a korbácsot. Ha nincs kiút. Ha viszont lenne, de az elszegényedés a szomszédjai gazdagodásának megkérdőjelezhetetlen végterméke, abba bele lehet keseredni. Így volt ez Lesothóban is...

– Mi a neved, tetű?! Halljam! Mi a neved?! – ordított az igazán atléta termetű férfi, miközben hevesen hadonászott nemrég zsákmányolt Kalasnyikovjával. Hangja rekedtes volt, mozdulatai pedig meglehetősen indulatosak, melyeket az egyre sűrűbben villódzó fények még félelmetesebbé varázsoltak.

– Mohapi Salebone – suttogta, s reszkető teste szinte gyökeret vert a töredezett koszos szürke utcakőbe. Mellette, a kóbor kutyák megszáradt ürülékével átitatott porban egy jó adag bab hevert hanyagul szét-szóródva, miután az ütlegeléseket követően kiszakadt a fehér szövetzsák, mely a kevéske élelem hazaszállítását szolgálta volna.

– Nem hallom, tetű!

– Mohapi... Salebone... – nyögte ki keserves hangon, miközben véres nyálat köpött az útra. – Mohapi Salebone...

– Jól van, Salebone! Jól van! És mit mászkálsz itt? Halljam! Te is LCD-s vagy? Halljam!

– Nem... érdekel... a... politika...

– Hol dolgozol, Salebone?! Na?! – kérdezősködött egyre a férfi, s olykor megbökte barna bakancsával, közben meg két társára vigyorgott, mialatt mindhárman szivarra gyújtottak. Arra a szivarra, amit nem is olyan rég vettek magukhoz egy üzlethől, melynek kifosztásában néhány hasonszórú felkelővel bizony böszsen serénykedtek.

– Nem dolgozom. Elbocsátottak már régen.

– És hol dolgoztál, tetű?

– A Katse gátnál. Mérnök voltam – nyögte ki fájdalmasan, de rémületében mozdulni sem mert, csak kucorgott ott magzati pózban, csukott szemmel, mert látni is rettegte ismeretlen támadóit.

Talán, még ha az anyját szidta volna, se böszítette volna fel úgy, mint ezzel a két mondattal. Egy hirtelen és meglehetősen idétlen mozdulattal mondhatni kitépte a szájából a füstölgő koporsószeget, s teljes erőből rugdalni kezdte a szerencsétlen férfit, közben meg üvöltött, ahogy csak a torkán kifért.

– A Katse gátnál? Te rohadt Mandela-bérenc!!! A Katse gátnál? Megöllek, te áruló!!!

Ezt követően vészjósló hangon csattant a fegyver, ahogy a magából kikelt fekete férfi kibiztosította, majd csövét hidegvérrel Salebone halántékának szegezte. Mielőtt azonban elsüthette volna, az út végén feltűnt a Védelmi Erők egyik járműve, mire azon nyomban kapták magukat – a fegyveres annyit még visszakiáltott, hogy megjegyezte a továbbra is mozdulatlanul fekvő szerencsétlen mérnök nevét – és elrohantak egy rozoga rondavel irányába.

MASERU, KIRÁLYI PALOTA, KÉSŐ ÉJJEL

Királyok: a népek bizalmát élvező mindenkori helytartók. S mégis ahány, annyiféle volt, és lesz. Hisz volt, ki becsülettel szolgált országa élén, s volt, ki önnön hatalmát rettegte, s ha kellett, hát elárulta mindazt, amiben alattvalói hittek. S hogy milyen király volt III. Letsie? Akinek az egyik katonai puccs elsöpörte, a másik meg visszaadta a hatalmát? Inkább megalkuvó, mint tiszteletet érdemlő önzetlen helytartó. Csak állt a palota ablakában, tördelte kezeit, s mindannak ellenére, hogy megszokta már a fegyverropogás diktálta hatalmi harcokat, aggodalommal töltötte el a felbolydult Maseru robbanások fényeitől tündöklő látványa.

– Mondja miniszterem, mi hír odakinn? Körülzártak minket? – vette maga mögé, ahogy hallotta a háttérben megnyíló öles faajtót. Nem kellett hátranéznie. Órák óta várta már Pakalitha Mosisili érkezését. Jobban, mint eddig bármikor, amióta csak együtt igazgatták a magasföldi királyságot.

– Igen, királyom. Félig-meddig foglyok vagyunk, és törnek-zúznak. Tüntetnek. Követelik a választások felülvizsgálatát. Az anarchiát kihasználva meg ugye megjelentek a fosztogatók.

– És a Védelmi Erők? – fordult szembe a király a miniszterrel, majd miután kezet ráztak, folytatta. – Nem tudnak rendet tenni?

– Tudnának, de több tisztjük megtagadta az engedelmisséget. Vagy egyszerűen átálltak a tüntetők oldalára.

– Hm. Iszik egyet velem? – kérdezte a király, mire a viszkis üveg után nyúlt, és tölteni kezdett csillogó kristálypoharába.

– Köszönöm, most jólesne – válaszolt a miniszter gondterhelt arccal.

– Köszönöm, hogy időben megkérte a katonai intervenciót – folytatta az uralkodó is gondterhelt arccal, s a poharat minisztere felé nyújtotta. Abban a pillanatban a palotához egészen közel felrobbant valami, amitől mindketten összerementek, és az italuk ki is lötyt.

– Nem tehattünk mást. Egészségünkre – biccentett a férfi, majd szájához emelte az italt, s talán nem is kortyolt, szinte épp csak meg-

nyalta, ezután zsebre dugta a kezét, az ablakhoz lépett, s miközben messze kibámult, folytatta. – Ha nem hívtuk volna be őket, bejöttek volna azok maguktól is. Akkor már inkább így. Egyébként a művelet neve Boleas. Pretória és a Világbank rettegi az LHWP befektetés biztonságát. És a Katse gátat biztosítani kell. Ezt a folyamatot, itt és most, nem mi irányítjuk, királyom. Csak bólogató kutyák lehetünk Mandela szemében, ha meg akarjuk tartani a hatalmunkat...

MOHAPI ÉS ÖSSZEKAPART VACSORÁJA...

Mohapi Salebone megmenekült ugyan a haláltól – hisz támadói valószínűleg habozás nélkül agyonlőtték volna –, de mivel a Védelmi Erők katonái rajta kívül senkit sem találtak a kihalt utcán, ezért különösebb indok nélkül eltárgálták ők is, aztán berzenkedve továbbálltak. Keservesen, mint holmi koszos kóbor eb, amely a sebeit nyalogatja, feltápszkodott, összekaparta a kevéske babot és lassacskán hazatámolygott. A vihar időközben eső nélkül elhalt, s villódzó haragos fényeit véglegesen felváltották a zavargások eszement robbanásai. Felesége, Zoey kisírt szemekkel ugrott a nyakába, mire ő is zokogni kezdett, s amikor az áramszünet szülte félhomályban felsejleni látszott férje meggyötört, csupa vér arca, annál jobban rázendítettek, hogy a könnyek már-már kis patakokká nőttek ki magukat, majd egyesültek, akárha végtelen kétségbeesésük aprócska kis folyója lett volna.

– Mi történt, Mohapi? Mi történt veled?

– Semmi, Zoey, semmi... – suttogta leszegett fejjel, majd átölelte a reszkető nőt, és a vállára hajtotta a fejét. – Semmi, csak úgy sétáltam, és néhányan sérelmeztek, hogy élek. Rosszkor voltam rossz helyen. Semmi más nem történt.

– Azt hittem, meghaltál. Sohase menj el így, Mohapi! Soha többé ne hagyj magamra!

– Ennünk kell, Zoey! A gyerekek is. Muszáj valahogy megoldani, amíg ennek vége nem lesz!

Odakinn, a távolban újra robbant valami. A hangjából ítélve biztosan nem Molotov-koktél volt, mert csak úgy dübörgött a messzeség, hogy Zoey szinte eggyé vált férje megalázott testével, aztán csönd lett. Nem akarta ezt. Nem akarták ezt. Senki sem akarta.

– Mohapi, mondd, hogy nem az lesz, mint négy éve Ruandában. Ugye, nem?

– Nem tudom kicsim, nem tudom. Az ilyesmi valahogy mindig elkezdődik. A világ meg behunyja a szemét. Fáradt vagyok, fáj mindennem, pihenjünk le. Mosd meg nagyon jól a babot, de nagyon alaposan!

– Majd reggel megmosom, aludjunk.

– Most mosd meg, Zoey.

– De miért? Ráér reggel, Mohapi.

– Mert a kutyaszarból vakartam ki, az istenit! – ordított fel szinte önkívületben, mire az asszony elzokogta magát, és szó nélkül tette a dolgát. Mohapi meg riadtan utána sietett, és miután megállt a rozsdás, szó szerint összetákolt mosogató mellett, megsimogatta a nő hátát, s szégyenkezve halkán hozzátette:

– Mikor megverték, kiszakadt a zsák. A földről szedtem fel. A piszokból. De ennünk kell, nem hagyhattam ott. Ne haragudj. Ha vége lesz, talán jobb lesz minden, Zoey.

– Ha vége lesz, Mohapi. Ha vége lesz...

Az éj sötétje a hajnal pírjába fakult, a hajnalt meg felfalta a reggel naptüze, de Maseru egy pillanatra sem csöndesedett. A Dél-afrikai Védelmi Erők és a botswanai hadsereg páncélozott harcjárművei elözönlötték a város különböző, legfőképpen stratégiai fontosságú részeit, s mint holmi kezdő vadász az ismeretlenség erdejében, tűz alá vettek mindent, ami csak élt, és mozgott. A Lesothói Védelmi Erők meg zavarodottságukban azt sem tudták, mihez kezdjenek a helyzettel, hiszen harcban álltak a saját szakadárjaikkal, a dél-afrikaiakkal, a botswanaiakkal, és legvégül persze a tüntető meg a fosztogató tömeggel. Megszületett hát a Lucifer által oly szeretett, vért követelő és lelkeket veszejtő tökéletes anarchia...

Mohapi Salebone rémálmokkal átítatott éjszakáját követően, csurom vizesre izzadt koszos szürke ágyneműjéből kikecmeregve, keserves mozdulatokkal vánszorgott ki háza ajtajáig. Miután nagyot sóhajtott, hogy kissé meg is lebbent tőle az ajtó előtt amolyan bután aláhulló ócska szakadozott függöny, kitárta a korhadt faförmedvényt, és sandán kipillantott. A felbolydult város fölött, mint holmi vést jósoló átok, szürke füst lebegett. A megszeppent égbolt persze itt-ott felkéklett, de Maseru képtelen volt már a nyugalom meghitt arcát mutatni. Körbekémlelt. Kereste a madarakat. Szerette őket, ahogy vidáman szelték a lég fodrait. De most eltűntek. Akárcsak a harmónia és a boldogság. Aztán a távolban megdörrent egy tűzérségi ágyú, és miután belezuhant a valóság éjsötét vermébe, abbahagyta a kósza merengést, és besietett a kongó konyhába, ahol Zoey a reggelit, az ebédet és egyben a vacsorát készítette. A szegények szegényes, mégis fennköltén gazdagnak tűnő gasztronómiai semmisségét.

– Jó reggelt, Mohapi – köszöntötte Zoey, mialatt a puhára főzött babot passzírozta egy ósdi fatáliban. – Tört bab lesz, egy kis kurkumá-

val. Semmi másunk nincs. Ez is jó, ha mára elég lesz. A holnap meg majd csak lesz valahogy.

– Tegnap a szemem majd kisült szégyenemben, de én is fosztogattam, Zoey. Érted? Fosztogattam. Beálltam a sorba. Talán a csöcselék vitt rá, de mindegy is. Csak ennyi jutott. Hoztam volna tejsort is, de egy másik, egy hatalmas, hogy a napot is elfogná előled, kitépte a kezemből, és megpofozott. Megpofozott – nyelt egyet, és könnybe lábadtak a szemei. Igazából maga sem tudta, miért. Csak nézte szánakozón szorgoskodó kedvesét, s azon tűnődött, hogy mi fáj jobban. Hogy mi fáj jobban. A pofonok, vagy az élet keserű szegmensei. Aztán felállt, és halkán, puha léptekkel elsettenkedett gyermekük ágyáig, majd néhány pillanatra elidőzött az egészségből mit sem értő, alvó csöppség mellett. Nem akart jövőtlen jövőt neki. De úgy tűnt, a jelenlegi körülmények között semmi mást nem adhatott a lányának, csak Lesotho végtelen, reménytelen nyomorát. Nagyot sóhajtott, s miközben azon töprengett, mit fog enni a gyermek az elkövetkező napokban, ütlegetéseitől még mindig sajnó csontjaival visszaaraszolt a konyhába.

– Tessék, Mohapi, egyél. Ha szegényes is, de jó szívvel készítettem – invitálta asztalhoz Zoey, majd letette mindkettejük elé a szerényen megtöltött tányérokat. Leültek, de ahogy szájukhoz emelték kanalukat, a távolban újra lövések dördültek. Megrettentek. Zoey kiejtette kezéből a kanalát, majd megnyugtatóra várva, hogy semmi baj sem lehet, a férjére nézett.

– Mohapi, mondd, hogy nem lesz Lesothoból Ruanda.

– Kicsim... – kezdett hozzá a férfi, majd letette kanalát, és megfogta a szerencsétlen asszony reszkető kezét. – Tudod, amikor az USA tiszteletét tette Kuvaitban, az sem azért volt, mert a dicső amerikai nép a szívéen viselte az arab ország sorsát. Az olajért mentek. Mert kellett az erőszakos és gyorsan fejlődő gazdaságuknak. Hát ilyen olaj Lesotho vize. A dél-afrikai ipari, kereskedelmi, és politikai központok ellátása tőlünk függ. Nem beszélve a tiszta ivóvízről. A gond csak az, hogy alig fizetnek érte valamicskét. Persze ők azt állítják, a víz mindkét nemzetnek profit. Igen. Csak nem mindegy, hogy mekkora. Nézd, amíg az arabok dúskálnak az olajból befolyt pénzben, addig mi, akiknek ez a tömérdek víz lehetne az olaja, sártéglákból tákolt rondavelekben meg nejlonsátrakban élünk. Az átlagéletkor még a negyvenet sem éri el. Pusztít az AIDS. Soroljam tovább? Már a nyolcvanhatos puccs idején is kínosan ügyeltek arra, hogy „barátságosabb” kormányt telepítsenek ide, pedig akkor még az apartheid uralkodott, és Mande-

lának nyoma sem volt. Amerika meg nem fog segíteni. Miért tenné? Nekik van vizük. Ha viszont nem lenne? Vagy ha itt is az olaj lenne a tét, akkor bizony itt masíroznának a nagyképű, rágógumit rágcsáló, Coca-Colát védelő rangerek. Öt éve Szomáliában megütötték a bokájukat. Azóta senki sem segít az afrikai népeken. Tudod, nagy égés lenne ez a táplálkozási lánc csúcsán tanyázó USA nevű ragadozónak.

– Ezért nem dolgozhatsz a Katse gáton, ugye? Ezért tettek ki, Mohapi?

– Ezért – válaszolt a férfi szemlesütve, mégis büszkén, még ha a nyomortól fojtogatva is.

– A céged lakást adott, autót, viszonylag jól éltünk, és te nem tudtad tartani a szád?

– Zoey. Te nem tudod, mi folyik ott. A dél-afrikai hegemonia megfojtott mindent. A víz lenne a mi nemzetünk egyetlen esélye, de ezek kiszipolyoznak minket. Érted? Az egy dolog, hogy volt munkám. De a lányunk csak két éves. Neki milyen jövője lehet egy manipulált, szorongatott királyságban?

– És akkor? Akkor mi lesz majd? Miben bízol? Miben hiszel? – kérdezte a neje, mire ridegen elvonta kezeit, és miután felállt az asztaltól, érintetlen otthagytá szürkeségbe burkolódzott sanyarú étkét.

– Egy új királyban, egy új kormányban, vagy hogy legalább elismerik a választási csalásokat. Lesothót oly gazdaggá tehetné a vize, amivel a jóisten megáldotta, hogy azt elképzelni sem tudod. Ez a világ az, amiről álmodom, hogy a gyermekünknek legyen igazi jövője. És most együnk, Zoey, aztán megyek, keresek megint valami ételt. Hisz ki tudja, meddig tarthat még ez...

MASERU, AZNAP DÉLELŐTT

Bármilyen és bármekkora konfliktus volt valaha is a földön, a támadó nemzetek haderői, persze a háborúkat finanszírozó gazdasági elit utasítására, mindig is előszeretettel bombázták szét azokat az országokat, amelyek „önzetlen” felszabadítására érkeztek. Jó példa volt erre a történelemben az USA hadereje, amely példának okáért szétlőtt mind Szicíliában, mind Franciaországban mindent, ami csak az útjába került, hogy a hátszág befektetőinek biztosítsa a terepet. Nem volt ez másképpen Lesothóban sem. A dél-afrikai erők viszont szokatlan és számukra érthetetlen ellenállásba ütköztek, hiszen a lesothói haderő egyrészt kettészakadt, másrészt egy ideig fogalma sem volt, hogy ki ellen harcol valójában. A rendőrség kezéből viszonylag hamar kicsúszott az ellenőrzés, a végtelenségig hajszolt, elcsüggedt és elszegényedett tömegek meg kihasználva a zűrzavart, nemcsak politikai érdekeiknek próbáltak érvényt szerezni. Elkezdődött tehát mind a valós vagy vélt sérelmek bosszúja, mind a sohasem látott ételek, italok vagy a dohányáru önkényes megszerzése. Mindenki mindenkiben ellenséget látott, a dél-afrikaiak és a botswanaiak meg jobb híján lőttek, amire csak tudtak. Az egykoron virágzó város izzó, parázsló épületeivel a megsemmisülés kegyetlen útjára lépett. A király és a politikai elit meg olyan lehetetlen helyzetbe került, hogy azt sem tudták, foglyok-e a saját országukban, vagy az intervenciós csapatok valóban védelmezik őket...

MASERU, KIRÁLYI PALOTA

III. Letsie nem sokat aludt, sőt igazából semmit sem, mivel a Palota környékén egész éjjel folytak a harcok. Némaságba burkolódzva, kezeit tördelve kémelelte a felbolydult város fölött lebegő vészterhes füstöt, és miközben meg-megrezsent egy-egy ágyúlövéstől, azon tűnődött, hogy tehetett volna-e bár– mit is, hogy mindezt elkerülje. Nagyon jól tudta, hogy bábkirály. Nagyon jól tudta, hogy országa megkérdőjelezhetetlen szimbiózisban tudott csak létezni a királyságot hideg kígyóként körülfonó Dél-Afrikával, s hogy ez a szimbiózis csöppet sem a népe érdekeit szolgálta. Hatalmat kapott, akárcsak Mosisili, cserébe viszont szabadon rendelkezhetek legfontosabb kincsük, a vízük fölött. Túl kicsik voltak, és esélyük sem volt arra, hogy bármilyen feltételt szabhassanak. Igazából csak egyet nem értett: hogy az apartheid által végletekig meggyötört Mandela hogyan változhatott ennyire meg. Hiszen tudnia kellett, mi a szenvedés, mi a szegénység. Milyen érzés valakinek a saját országában albérlőként élnie. Mégis, ha a népe érdekei mást diktáltak, már nem számított sem a Nobel-díj, sem a közel harminc év börtön. Újra megrezsent, most nem a robbanásoktól. Ajtaja nyílt ki, amelyen meglehetősen határozottsággal a hadügyi biztos viharzott be, s miután illendően köszöntötte királyát, azon nyomban rázendített:

– Királyom, teljes káosz uralkodik Maseruban. Hiába az intervenciós seregek. Több kárt csinálnak, mint hasznot. A nemzet rendkívül megosztott. Polgárháborús állapotok uralkodnak, és a károk is egyre jelentősebbek. S mit tegyünk a dezertőr tisztekkel?

– Nem tudom... Szeretnék bölcs választ adni, és nagyon szégyellem, de most nem tudok...

MASERU,
A KINGSWAY STREET
ÉSZAKI PEREME

Mohapi Salebone keserű szájjal hagyta el szerény lakját, s nem mondhatni, hogy összeveszett volna Zoeyvel, de szótlanságba menekülve váltak el egymástól. Megértette a feleségét, mert ő csak a család biztonságát és a megélhetésüket tartotta szem előtt, azonban messzebb, a távoli jövőbe, melyben gyermekük később majd felnőtté válik, már képtelen volt belelátni. Ő, mint családapa, egy olyan pusztulásra ítélt országban, amilyen Lesotho, viszont nem engedhette meg, hogy csak a mindennapi betevőre koncentráljon. Az, hogy elbocsátották a Katse gátról, valóban az ő hibája volt, mert hiába volt tanult, kiváló szakember, a nézetei miatt nem lehetett maradása. Abba viszont, amit ott látott, amit országában látott, már nem törődhetett bele. Így penderült hát az utcára, de miután elhíresült Mandela- és Dél-Afrika-ellenes nézeteiről, egyáltalán nem meglepő módon sehol sem kapott semmilyen állást. Így kerültek az ízlésesen berendezett céges lakásból egy koszos kis sárkunyhóba. És így lett életük a mindennapok szomorú harca. Mégis, valahogy mindig meglett az a kevéske betevő. A választások miatt kirobbant zavargások viszont olyan káoszt teremtettek amúgy is rendezetlen és bizonytalan életükben, hogy mindazokkal együtt, akiknek szemernyi tartaléka sem volt, a teljes létbizonytalanság rideg vermébe zuhantak. Órák óta kószált már a füstölgő, rommá lőtt házak között, s bár találkozott néhány hasonszőrű nincstelennel, mint ő, igyekezett annyira elkerülni mindent és mindenkit, amennyire ez az adott körülmények között csak lehetséges volt. Rettentően félt. Kislánya viszont nem ehetett nap mint nap kurkumával megszórt tört babot, ezért bekukucskált mindenhová, még a legapróbb lyukba is. Egyszeriben rátört a felismerés: ő sem más, csak egy nyomorult fosztogató. A körülmények szédítő sodra így magával ragadta, s félretéve minden szégyenérzetét, benyitogatott a megüresedett házakba. Persze az ügyesebbek, vagy talán maguk a menekülő tulajdonosok mindent elvittek. Csak értéktelen kacatok, halomra tört ócska bútorok, üvegcserepek meg összeégett ágytakarók fogadták. Egyik házba bement,

másikból kijött, s miközben a szétlőtt épületek groteszknek tűnő romjain bukdácsol, olykor megriasztott egy-egy hasonló sorsú koszos kóbor ebet, meg néhány patkányt. Aztán hallott valamit. Valami félelmetes morajlást. S amikor feltűntek a botswanai hadsereg páncélozott harcjárművei, a földre vetette magát, s mint aki időtlen idők óta halott, mozdulatlanságba dermedt. Hallotta, amint lassítanak, ahogy a katonák kurjongatnak, de miután semmire sem leltek, tétován továbbálltak. Ő meg még levegőt sem mert venni, csak feküdt a hűvös, nyirkos földön, és várt, egészen addig, amíg a távolba vesztek a katonák zajai. Aztán, mint akit életre kárhoztatott valamely vad folyó gyilkos örvénye, levegő után kapkodva feltápászkodott, mintha csak a víz kivetette volna kavicsos partjára. Miután megtöltötte tüdejét a füstös, halálszagú levegővel, nekiveselkedett, s már indulni készült, amikor újabb zaj ütötte meg a fülét. Megrettent. Újra mozdulatlanságba fagyott megfáradt teste, csak szemei pásztázták kétségbeesetten az emberi esztelen-ség már-már könnyező romjait. Hegyezni kezdte füleit, mint holmi éji bagoly, de a hangot, amit hallott, képtelen volt elsőre felismerni. Hiszen nem volt túlságosan hangos, és nem volt különösebben félelemkeltő. Inkább szokatlan. Nekifeszült, mivel biztosra vette, nem katonák zajongtak. Furcsa volt, amolyan keservesen nyikorgó, zörgő, erőlködő valami. Még egyszer körbekémlelt, úgy igazából, amikor felbukkant a zaj okozója. Aki látván őt, megtorpant, ahogyan ő is hátrált néhány tétova lépést. Egy gyermek volt. Egy tíz-tizenkét év körüli (magától értetődő, hogy fekete) gyermek. Ez önmagában nem jelentett semmi meglepőt, csak a gyermek jobb kezében egy láthatóan friss vérrel erősen szennyezett macséta pihent. Bal kezével pedig, ami a nyikorgó, recsegő hangot hallatta, egy rozoga, semmire sem hasonlítható kis szekeret húzott, mely alaposan meg volt rakva tejpórral, babbal, cukorral, fűszerekkel és cigarettával. Elborzadt a látványtól, de nem félt. Bár azt nem lehetett tudni, a gyermek kit vagy kiket ölhetett meg túlélést jelentő kincseiért. Mégsem félt, inkább az a fajta rémület kerítette hatalmába, hogy ilyesmi megtörténhetett szeretett hazájában. Könnyárban úszó szemei elkezdtek eszeveszettül cikázni a véres fegyver és a szétesés határán levő kiskocsi között. Ott állt előtte egy gyilkosságra kárhoztatott gyermek, és ott volt előtte a több napra elegendő életmentő élelem. Felsejlett agyában kislánya ártatlanul bájos arcocskája, aztán meg Zoey, akit nem a politika érdekelt, és nem a jövő, hanem csak a zavartalan, újra és újra biztonságban megélt mindennapok. Bár nem tudatosan, de eluralkodott rajta a kiskocsi nyújtot-

ta könnyed lehetőség delejes csábítása. És annak szomorú ténye, hogy családja a saját csökönys elveiért sodródott a perifériára. Igen. Ott állt egy fiú. Aki tízzel több lehetett, mint az ő gyermeke. Aki tíz évvel legalább már többet élt. Furcsa gondolatok szállták meg tudata legmélyét, és kétségbeejtő szikrák csillantak meg a szemében. Ajkába harapott, majd ökölbe szorultak kezei. Nem azért, mert ölni akart. Már nem. De egy örült pillanatra úgy érezte, tán Isten megbocsájtaná, ha ölné, hogy az övéi túléljék mindazt a szörnyűséget, amit a kegyetlen világ rájuk szabott. A fiú valahogy megérezte mindezt. Megérezte, és megértette, hogy itt most nagyobb is lehet a tét, mint egy kocsis élelem és néhány pakli cigaretta. Fogta hát, és gyorsan kidobált Mohapi elé pár zacskó babot, kevés tejport, cukrot, egy kis koriandert, majd sietve távozott. Nem is nézett hátra. Tudta, ezekben a szánalmas pillanatokban megvásárolta az életét. Legalább is egy rövid, bizonytalan időre...

DÉL-AFRIKAI KÖZTÁRSASÁG,
PRETORIA,
UNION BUILDINGS (ELNÖKI PALOTA),
KORA DÉLUTÁN

Huszonhét év börtön nem tűnhet el. Huszonhét év börtönt nem lehet kiradírozni. Az apartheid uralma ellen nem lázadt a világ. Legalábbis nem eléggé. Pedig egy cseppet sem volt könnyörületesebb a harmadik birodalom léleknyomorító eszméinél. Aztán egyszer csak vége lett, kifulladt. S hogy szenvedő alanyait kárpótolják, élharcosuknak, Nelson Mandelának adtak egy „könyöradomány” Nobel-díjat, s hogy biztos ne forszírozza az imperialista nagyhatalmak számára oly kellemetlen múltat, hatalomra segítették, harcostársaival s egykoron szenvedő fekete népével együtt. „Ajándékba” kapott hatalmával azonban nem csak felhőtlen örömök jártak. Egy megalázott, kiégett és jólétre éhes nemzet urának lenni sokkal nehezebb volt, mint emlékiratokat fabrikálni egy nyirkos cellában. S ezt ő maga, a valóban meggyötört Mandela is tudta. A felelősség azonban, amit egy ilyen keserves múltú nemzet vezetése megkívánt tőle, nem egy nyolcvanéves öregembernek való volt. Most is csak ült az íróasztalánál, rendezgette papírjait, s Lesothón járt az esze. Sőt, tulajdonképpen csak azon. Aztán egyszer csak kopogtattak. Felnézett, majd miután sután levette szemüvegét, halkán, szinte suttogva kiszólt impozáns asztala mögül:

– Igen...

Jacob Zuma, az ANC elnökhelyettese nyitott be hozzá. Kezében egy sötétbarna aktával, elkeskenyült, meglehetősen fancsali képpel. Köhintett egyet, majd komótosan odasétált Mandelához, nyomatékosan kezét fogott vele, és miután Mandela helytel kínálta, nyomban belekezdett:

– Baj van, Nelson.

– Baj? Mi történt? – kérdezte Mandela érdeklődve.

– Most konzultáltam a tábornokkal. Az intervenció csapataknagyobb ellenállásba ütköztek, mint azt hittük volna. Sokkal nagyobb. A nép megosztott. A lesothói hadsereg is két részre szakadt. A káosz

ördöge uralkodik most Maseruban, de nemcsak ott. Mi lesz, ha nemzetközi nyomásnak leszünk kitéve?

– Nem leszünk, Jacob. Nem leszünk. Ez a nemzet sokat szenvedett. És azt sem Amerika, sem Európa, sem pedig a britek nem fogják megkockáztatni, hogy egy esetleges gazdasági hanyatlás miatt bekövetkezett sokk következtében elkezdenek az emberek az apartheid szenvedéseire emlékezni. Fekete testvéreink azonnal a fehér lakosságot okolnák, kitörne egy polgárháború, és Ruandához hasonló mészárlást eredményezne a fehérek sérelmére. A mi gazdaságunk pedig csak egyféleképpen működhet. Ha van elegendő és olcsó vízünk. Hát ezért nem szólnak bele, Jacob. Hagyják, hogy biztosítsuk magunknak a víz-ellátást, és így megmarad a térség gazdasági és etnikai stabilitása. Így hát semmiképp sem engedhetünk meg magunknak Lesothóban egy el-lenséges kormányt.

– És ha baja esik Letsie-nek?

– Nem eshet baja, Jacob. A magasföldi vízlétesítményt a Világbank is finanszírozta, nemcsak a befektetőink. Ha kell, tüzzel-vassal megvédjük. A király és Mosisili tehát mindenkinél fontosabbak. Érted? Mindenkinél...

MOHAPI KESERÉDES OTTHONÁBAN...

Mohapi időközben hazaért. S bár Zoey reggel rossz szájjal engedte útjára, így, látván a konyhaasztalra kipakolt kincseit, mosollyal és gyöngéd öleléssel fogadta a láthatóan megfáradt férfit, aki néhány kósza percre vállára hajtotta fejét, majd miután meghallotta Lineo-t gagyogni a kis ketrechez különösképpen hasonlítható fából tákolt kiságyban, odasietett, lehajolt hozzá, és mosolyogva kiemelte. Tüdeje kissé rekedtesen zihálni kezdett, amint a csöppséget magához ölelte, de ahogy testén keresztül érezte kislánya szívének aprócska kis dobbanásait, akkor, azokban a pillanatokban azt gondolta, a világ legédeesebb csodáját tartja a karjai között. Valamit suttogott a kicsi fülébe, adott neki néhány, amolyan „épp csak az arcocskádhoz érek” puszit, és büszkén az asztalhoz sétált vele, hogy megmutassa a tejpört és a cukrot, amiből hamarosan elkészül számára a tört babhoz képest inkább neki való szegényes finomság.

Zoey persze nyomban hozzá is látott, s miután előkotort egy tálkát, megtöltötte vízzel, szedett mindkét tasakból néhány kanállal, alaposan összekeverte, és beletöltötte egy eléggé megviselt cumisüvegbe. A kislány pedig, aki az elmúlt néhány napban jószerivel csak vizet és mindenféle kotyvasztott, mondhatni improvizált ételt fogyasztott, örömmel habzsolta a kellemesen édeskés hamisított tejet. Miután megtöltötte a pocakját, Zoey megfürdette, majd lefektette, aztán pedig ők is ágyba bújtak. Az alvás persze nem volt annyira egyszerű, mint a kis Lineonak, akinek tele volt a bendőcskéje, s aki hiába hallotta a távolban morajló ágyúlövéseket, képtelen volt a durva hangokat a nem létező félelmeihez kötni.

Annál inkább Mohapi, akinek óvni kellett kicsiny családját, s nem különben Zoey, akinek lelkiileg meggyötört férje támogatása létfontosságú volt. Ők hallották a zajt, és tudták is mihez kötni. S amihez kötöttek, az nem engedte meg, hogy az éj álmat csaljjon a szemükre. Így jobb híján összekucorodtak, s nem tehettek mást, mint hogy bíztak benne, hogy az egész örület hamarosan véget ér.

– Ma – suttogta a férfi –, szóval ma találkoztam egy kisfiúval. Egy szekeret húzott, mindenféle étekkel. Csak hát volt a kezében egy véres

macséta. Lehet, hogy a szülei tán már meg is haltak, és rámaradt a kistestvére. Talán nem is kisgyerek volt már, hanem egy elárvult család-fenntartó. Amint megláttam a teli szekeret, meg azt a kezében, eszembe jutott, hogy elveszem... Mindenét... és ha nem adja szép szerével, hát megölöm érte... Értetek. De nem tettem meg... Adott belőle, s elmenekült...

Tovább már nem tudta folytatni. Hiába próbáltak ajkai szavakat formálni, a suttogása sírásba torkollt. Zoey megértette. Meg kellett értenie. Magához húzta, gyöngéden, s amolyan esendően simogatni kezdte, majd miután sóhajtott egy meglehetősen fájdalmasat, a fülébe suttogta:

– De nem tetted meg. Mert az én férjem sohasem tenne ilyet...

USA, WASHINGTON D. C., FEHÉR HÁZ,
WILLIAM JEFFERSON CLINTON
ELNÖKI HIVATALA,
1998. SZEPTEMBER 24.

Amikor 1792-ben a kiváló ír építész, James Hoban letette a Fehér Házként elhíresült elnöki rezidencia alapítókövét, még maga sem tudhatta, hogy egy olyan épület megépítésében közreműködik, mely a későbbi századokban nem csak hogy befolyásolja, hanem egyszersmind uralja és manipulálja is a világpolitikát. A Fehér Ház egyszerre lett a demokrácia szimbóluma és a kizsákmányoló elnyomás rettegett neoklasszicista épülete...

A tébolyult világ meg annyi, de annyi, akár bohókásnak is tetsző meglepetést tudott tartogatni, hogy az olykor már-már ironikusnak is tűnhetett. Az erkölcsiség azonban mindig is kényes szeletkéje volt az Élet nevű hatalmas tortának, de ha a hozzá kapcsolódó személy történetesen maga az Egyesült Államok elnöke, az tudott csak egy álszent nemzet számára igazán kellemetlen lenni. Nemkülönben, ha ez az elnök nyakig ült a Monica Lewinsky botrányban, és éppen csak túlélte még hivatala kezdetekor a Gennifer Flowers kapcsán ért támadásokat. Ennek tükrében, amikor alelnöke, Albert A. Gore hivatlanul rányitott, és meglátta a négykézlábra helyezkedett fiatal hölgyet, abban a kényelmetlen pillanatban úgy megdermedt, hogy azt sem tudta, kihátráljon, vagy nyomban magára húzza az ajtót, nehogy rálásson valaki az újabb kellemetlenül botrányszagú titokra. Így jobb híján csak állt ott, akár egy frissen faragott faszent, majd pár másodperc után erőt vett magán, és mondhatni, eléggé idétlenül szólalt meg:

– No, de hát, no, de elnök úr!...

Clinton riadtan felpillantott öles, vastagon lakkozott, csillogó íróasztala mögül, majd miután értetlenül az alelnökre, majd a meglehetősen groteszkül pózoló hölgyre vonta tekintetét, harsányan elnevette magát.

– Jézusom, alelnököm! Óh! Gerda, hagyja a szőnyeget, kérem, és hozzon új kávé! Kettőt! Gondolom, te is kérsz! Ne nézz már így rám, gyere be! Kiöntöttem a kávé, ennyi az egész.

Gore azt se tudta, nevéssen-e vagy sírjon zavarában, ezért megindult befelé, de ahogy elsuhant mellette a Gerda nevű hölgy, szégyenében még ránézni sem mert. Az ajtó tompán bezárult, mire Clinton után kezet nyújtott, majd helyel kínálta.

– Megáll az eszem! Tényleg azt hitted? Örülök, ha az a ribanc nem csinál ki. A házasságomról nem is beszélve. Ami azt illeti, Monica eléggé elszántnak tűnik. Nem de bár?

– De, úgy tűnik – válaszolt Gore, miközben összevissza feszengett.

– A Moszad meg – folytatta Clinton – hamarabb tudná az újabb kapcsolatokat, mint jómagam. A Monicával folytatott beszélgetéseimet is lehallgatták. Na, mindegy. Mi szél hozott?

– Lesotho. Lesotho, elnök úr.

– Mi van vele?

– A dél-afrikai meg a botswanai intervenciók csapatok jó ideje átlépték a határt, és úgy tűnik, célzatosan rommá lövik az országot. Bár el kell ismerni, eléggé kemény ellenállásba ütköztek. Mi legyen az Egyesült Államok hivatalos álláspontja? Küldjünk esetleg mi is csapatokat? Az egyik anyahajónk ott állomásozik az Indiai-óceánon.

– Elég nagy felsülés volt nekünk kilencvenháromban Szomália. Minden haszon nélkül. Vannak ott elegendően. Kószolnak csak egymást. Egyébként is, szükség van egy stabil Dél-Afrikára. Arról nem is beszélve, hogy annak idején a CIA-nak komoly szerepe volt Mandela kézre kerítésében és letartóztatásában. Terroristának minősítettük, a szervezetét, az ANC-t, ami ma Dél-Afrika vezető pártja, meg terror-szervezetnek. Szóval érted, ugye?

– De mi lesz, ha eluralkodik a káosz, és megismétlődik, ne adj’ isten, egy ruandai genocídium?

– Mi lenne? Semmi. Kérdelem én, tisztelt alelnököm – folytatta Clinton, majd elkényelmesedett foteljében, miközben a szőnyegen éktelelő kávéfoltra pillantott – Látod azt a foltot? Na, az jobban zavar, mint Lesotho.

– Igen elnök úr, de a világ mit fog gondolni rólunk? És a Világbank is eléggé ideges.

– Gore, a Világbank állandóan ideges. A világ meg akárhogy is nézzük, mi vagyunk. Úgyhogy majd mi tudjuk, mit gondolunk mi, és mit mások. Van olajuk ott, Lesothóban?

– Nincs.

– Na, kérlek. Majd ha lesz olajuk, ígérem, lebombázzuk őket. Már ha a szenátus is jóváhagyja. De hát mikor nem tette meg, ugye? Addig

meg légy nyugton. Persze, ha elfogyna a vizünk, az más. Addig viszont... No, szóval, amit ilyenkor szoktunk. Várunk, hadd csépeljék egymást, aztán kiadunk egy nyilatkozatot, mely szerint elítéljük, és nemtetszésünket nyilvánítjuk ki. A fenébe is, hol van már Gerda azzal a kávéval? Látod, barátocskám, ez a gond, ha nincs itt időben az elnöki kávé...

LESOTHO, MALIBAMATSU FOLYÓ,
KATSE GÁT ÉS VÍZTÁROZÓ,
1998. SZEPTEMBER 25.

A látvány meglehetősen morbid volt, már-már szinte merénylet a természetől ajándékba kapott szépség és harmónia ellen.

Természetesen a Katse gát és a vízgyűjtő környéke meg sem közelítette a Himalája, vagy akár a Grand Canyon megfogalmazhatatlan varázsát, de a körös-körül aktívan nyüzsgő dél-afrikai harckocsik és páncélozott harcjárművek inkább fakították, mintsem emelték a milliók életét jelentő vízbázis fényét. S mi volt a helyzet igazi abszurditása? Hogy idegen országban, idegen katonák őrizték az élet forrását. Persze a projekt létrejöttekor megmagyarázták, hogy cserébe Lesotho sohasem látott közúti infrastruktúrára tesz majd szert, nem beszélve a víz eladásából keletkező jelentős exportjövedelemről, és a Muela víz-erőmű által termelt olcsó elektromos áramról. Az igazság azonban az volt, hogy az infrastruktúra inkább a gördülékeny vízellátást biztosító dél-afrikai járműveknek épült.

És mit jelentett a „jelentős” exportbevétel? Negyven év alatti átlagéletkort, előkelő helyet az AIDS halálozási listáján, munkanélküliséget, sár- és nejlonkunyhókat, s bár afrikai léptékkal mérve a monarchiában kifejezetten sok volt az írástudó, mégis végtelen elmaradottságot. Ezt elégelte meg hát a nép, s bár a nemzetközi megfigyelők valóban találtak szabálytalanságokat a választások során, mégis elismerték Pakalitha Mosisili kormányát. S hogy mi volt az igazság? Talán sohasem derül ki. Egy tény azonban tény maradt. A lesothóiak belefáradtak a szegénységbe, s annak tudatában, hogy az arab olajjal felérő mennyiségű vizük volt, nehezen fogadták el keserves és igazságtalan sorsukat. Pretoria viszont egy percet sem kockáztatott.

Hiszen nem csak a Világbank és a magánbefektetők szorongatták, a dél-afrikai gazdaság érdekei sem engedhették meg, hogy a magasföldi vízlétesítmény megsérüljön, vagy ne adj’ isten, a puccsisták elfoglalják, és egyszerűen elvágják a vízhez vezető utat. Ezért mozgósították a védelmi erők különleges alakulatát, amelynek feladata nem volt más, mint azt óvni bármi áron...

LESOTHO, MASERU, MATETE ROAD,
1998. SZEPTEMBER 25.,
KÉSŐ ÉJJEL

Azt nem lehetett tudni, milyen típusú volt az égő autó, de annyi szent, hogy olyan vehemenciával lobogott, akár egy inkák gyújtotta áldozati máglya. Körös-körül izzó romok füstölögtek, a kósza szél meg a parázsló lángoktól barnult papírfecniket sodorta ide-oda, hogy némelyik elől éppen csak el tudtak illanni az arra kószáló megzavarodott kóbor állatok. Mohapi nehéz napot tudhatott maga mögött. Egyrészt, mert néhány tüntető, vélhetően pusztá kedvtelésből, rendesen eltángálta, másrészt pedig több tucat épületet kóborolt be, mire talált egy igazi kincset. S hogy mi volt ez a kincs? Egy nagy doboz húskonzerv. Kissé persze megviselte a rádólt szekrény, itt-ott jócskán be is volt horpadva a sápadt sárgás fémborítás, de amúgy sértetlen volt, s ez volt a lényeg. Aztán, amint kijutott vele a szabad ég alá, majdnem legéppuskázták az éppen arra járórögző dél-afrikai tűzérek, hogy ha Szűz Mária nem óvta volna, sohasem látta volna viszont szeretett családját. Mégis túlélte a verést, és túlélte a baljósan és magabiztosan feléje száguldó, gyilkos ólomlövedékeket. Kincsét, a horpadt húskonzervet azonban egy percre sem engedte el. Megpróbálta jó nagy ívben elkerülni a beazonosíthatatlan típusú, egyre hevesebben lángoló autót, hiszen a benzintank miatt bármely másodpercben bekövetkezhetett a robbanás. De ahogy meghallotta a kétségbeesett ordítást, ami úgy tűnt, hogy a belsejéből vagy a környékéről jöhetett, ott helyben a földbe gyökerezett a lába. Csak állt tétován, veréstől kirepedt és megduzzadt ajkakkal, szorongatta a konzervet, és bámult. Bámult és fülelt. Nem tudta, mitévő legyen. Örült, hogy élve megúszta a napot, otthon várta a családját. Az elmúlt rövid időszak szinte mindenkit önzővé tett a felbolydult városban, de valahogy mégsem vitte rá a lélek, hogy elrohanjon. El, messzire, még csak hátra sem nézve. De érezte, hogy ezzel sem tudna elszámolni, mint ahogy azzal sem tudott volna, ha bántotta volna a kisfiút, még ha az szemmel láthatóan ölt is az életben maradást jelentő élelemért. Újra hallotta, de most már tisztán, a segélykérést. Fájdalmas, hallal közeli, velejéig ható segélykiáltást. Tűnődött ott még egy tétova

másodpercet, majd hirtelen a földre dobta a konzervet, és nekiiramodott.

– A rohadt életbe, hogy nincs elég bajom, még ez is! – kiáltotta, de ahogy egyre kevesebb volt hátra abból a nem több mint talán húsz méterből, és ennek arányában húsba markolóbb lett a forróság, azért alábbhagyott a bátorsága. Kissé megtorpant és a lángok mardosta vibráló levegőt kezdte fürkészni. Nem értette, hol lehet a hang forrása. Abban azonban biztos volt, hogy mégsem az autóból jött, mert akkor talán már nem is élt volna a nyomorult. Mindenesetre körözött ott még egy keveset, s miután átbukdácsolt egy eldobott papírzacskó módjára összegyűrt olajos hordón, meglátta a kiáltozó, eléggé testes férfit, amint megpróbálta egy öles betontömb alól kirángatni a sérült lábát. Ebbe persze még nem halt volna bele.

A bajt az égő és várhatóan hamarosan felrobbanó autó okozta. Tisztában volt vele, hogy másodpercek lehetnek hátra, talán ha fél perc. S azzal, hogy az ördög hintájához merészkedett, már nem csak a bajba jutott élete forgott kockán, hanem az övé is. A fekete férfi közben meg úgy üvöltött, akár egy csapdába esett vadállat, amikor azonban Mohapi melléje térdelt, és elkezdte elementáris erővel rángatni a betontömböt, jómaga is nekiveselkedett, és cibálták, ahogyan csak bírták. Mindketten izzadtak, és habos nyálat prüszköltek, közben meg pattanásig feszültek az erek egész testükben. Néhány pillanatig egymás ellen dolgoztak, de talán a véletlen, talán a túlélés ösztöne hozta, hogy egyszerre megtalálták a ritmust, és fel tudták annyira billenteni a robosztus betonhalmazt, hogy a szerencsétlennek sikerült kirántania vérző lábát.

Sokat azonban nem vacakolhattak, mert a tűz már vészjóslóan ropogott, s miután feltápáskodtak és futottak talán tíz métert, az autó már robbant is. A légnyomás nyomban a földre vetette őket, s ők persze igyekeztek is szinte eggyé válni vele, hiszen az égő roncsok meg szikrák mindenfelé záporoztak. Aztán csönd lett. De nem túl sokáig, mert a kimenekített ember autó mellett heverő Kalasnyikovját is elérte a hő, és miután berobbant a felforrósodott puskapor, hát a fegyver csak úgy vaktában eleresztette a tár lőszert. Mohapi gyűlölte az erőszakot. És gyűlölte az éles hangokat, gyűlölt mindent, ami nem a természet ősi rendjébe volt illő. Ezekben a másodpercekben is inkább bújót volna akár egy egérlyukba is, csak legyen már ennek vége. Aztán vége lett. Nem voltak már lövések, a tűz is halkulni látszott. Csak két,

a döbbenettől kikerekedett szempár meredt rá, hogy szinte a frászt hozta rá.

– Te vagy az? Te vagy az, mérnök?

– Ki? Kicsoda? Ki vagy te? – bámult rá értetlenül, s kissé hátrébb húzódott.

– Hát nem ismersz meg? – kérdezte amaz röstelkedve. – Pár napja, szóval hát, egy kissé megagyalunk a cimboráimmal. De esküszöm, nem akartalak én megölni, csak hát, tudod, ilyenkor hogy megy ez.

Feltápáskodott. Feltápáskodott, és szánakozó tekintetet vetett arra, aki néhány napja még a földön fekvő rugdosta, aki fegyvert nyomott a halántékához, és akit most kimenekített a halál torkából. Aztán megkereste a féltett konzervet, hóna alá csapta, megtörölte arcát, és megindult az úton.

– Hát te meg hová mész? Miért mész el, testvér?

– Testvéred a hóhér – válaszolta, majd keservesen elhúzta a száját, és megállt. – Miért? Mit vártál? Hogy tán meg is etetlek? Van családom, érted? Halljam, hol vannak a cimboráid? Akikkel együtt olyan bátrak voltatok!

A válasz csönd volt. Zavarba ejtő, kínos csönd. Mohapi persze megértette. Megértette, és kínjában elkezdett röhögni, hogy csak úgy zengtek tőle a rommá lőtt házak.

– Ők hagytak itt, ugye? Hahaha! A bátor cimboráid elrohantak, mert megijedtek egy égő kocsiól, meg a dél-afrikaiaktól, ugye? Hahaha!

A férfi, a testvér, a maga se tudta már mi, gyötrelmes arccal felgyenesedett, majd félig szemlesütve feléje bicegett, miközben kósza pillantást vetett a véres nadrágjára.

– Igen. Hm. Igen, itt hagytak. A nevem egyébként Marabe Lekhanya. Köszönöm, és kérlek, hogy bocsáss meg – azzal sokat sejtetően feléje nyújtotta véres kezét. – Csak tudod, azt hittem, azt hittük, hogy Mandela-párti vagy. Mert mondtad, hogy a gáton dolgoztál. És mi gyűlöljük Dél-Afrikát. Gyűlöljük, mert olyan kormányt tart fenn itt, Lesothóban, amely biztosítja nekik az olcsó vizet. Mi meg éhen döglünk, vagy mehetünk át hozzájuk éhbérért dolgozni. Ha meg ellopjuk a marháikat, agyonlőnek. Ott helyben.

Mohapi jobb kedvre derült e szavak hallatán. Sokkal jobb kedvre, mint az elmúlt, jövőtlenséget ígérő napokban bármikor. Már nem haragudott. Nem haragudhatott, hiszen egy hazafival állt szemben. Egy

igaz hitűvel, akárcsak ő. Elmosolyodott, s nem törődve a véres kézzel, határozottan megmarkolta, és kurtán hozzátette:

– Mohapi. Mohapi Salebone. Légy üdvözölve a másként gondolkodók megvetett táborában...

DÉL-AFRIKAI KÖZTÁRSASÁG, PRETORIA, UNION BUILDINGS, A RÁ KÖVETKEZŐ NAPON

Nelson Mandeláról nem mondhatni, hogy rossz színben lett volna, de a nyolcvan év, azon belül a huszonhét év börtön azért megtette a magáét. A Boleas fedőnevű, politikailag eléggé kényes katonai hadművelet viszont igazán kikezdte az idegeit. Legalábbis a nemzetközi megítéléstől való félelem láthatatlan és fojtogató keze rendesen szorongatja a torkát. Ott ült asztalánál, sóhajtozott, s miközben kortyolt egyet italából, a Boleasról szóló jelentéseket olvasgatta. Olykor hümmögött, olykor fészkelődve zsörtölődött, és letagadhatatlanul arcára íródott a csalódottság és kétségbeesés furcsa elegye. Hiszen elnöksége alatt ez volt a köztársaság első katonai akciója, s még ha „büntársat” is hívott maga mellé Botswana személyében, akkor sem volt könnyű elfedni a valóságot, hogy mindezek mögött a Lesotho „fehér aranya” feletti uralom biztosítása állt. Tudta ezt persze a korrupt Jacob Zuma is. Aki az elnökkel szemben ült most is, és meglehetősen figyelemmel kísérte annak kényszeredett sóhajait.

– Nos? Mi a véleményed, Nelson?

– Nem sok jó, Jacob. A hadügyminiszter szerint a hírszerzés munkája egyrészt csapnivaló volt, másrészt nem volt elegendő időnk sem rá. Rendkívül megosztott a lesothói hadsereg is, sokan dezertáltak, és álltak át a felkelőkhöz. Soroljam még? Áh, mindegy. Mi hír a világban? Mit mond a közvélemény?

– Nem sok jót. Bár az USA mértéktartó nyilatkozatot adott ki, ergo hallgatólagosan jóváhagyta a dolgot Persze egy ideig. Ismered az USA politikáját. Ellenben van néhány kellemetlen firkász. Olyanokat írnak pl., hogy „A Nagy Testvér nem szégyenlős”, meg hogy „Elvesztettük az ártatlanságunkat”.

– Kérdés, hogy ez mennyire fér össze a Nobel-díjjal. Szeretném, ha inkább az terjedne, hogy nyugalmat akarok teremteni a magasföldieknél, mintsem az, hogy mennyire égetően fontos nekünk a vízük – válaszolt Mandela, majd az asztalra vetette papírjait, felállt, és az ablakhoz sétált. Zuma meg közben előrehajolt, elvette a jelentés

egyik oldalát, és elkezdte mustrálgatni. Mandela felkőnyökölt az ablakpárkányra, majd óvatosan elhúzta a függönyt, és a felhőtlen tiszta égre vonta megfáradt tekintetét.

– Tudod, más forradalmárnak lenni, és eltűnni a Fidel Castróval való szimpátiám miatti támadásokat, és más egy nemzetet vezetni, ami a régió harmadik legszárazabb országa jelzőjével büszkélkedhet. Kell az a víz, Jacob. Persze fizethetnék érte többet is, de a befektetők is szorongatnak, a népnek is jólétet kell teremteni. S nem érdekel, mi az ára. Az apartheid alatt szenvedtünk eleget. Éppen eleget...

MOHAPI ÉS IGAZMONDÓ TÜKRE...

A tört bab kurkumával nem volt éppen egy gasztronómiai remekmű. De a történelem ínséges időihez képest, amikor előfordult, hogy emberek, Isten bocsássa meg, olykor még egymást is ették, akár fenségesnek is tűnhetett. A kalandos úton és meglehetősen hősiességgel szerzett konzervhússal ízesítve azonban igazi csemege volt, csak úgy csiklandozta az illata az igazi finomságokra kiéhezett ember orrát. S ha a készítője belelopja a szívét és lelkét is, hát az képes olyan étékké válni, mely még a legnagyobb királyok asztalán is megállta volna a helyét. Így tett Zoey is, aki mindannak ellenére, ami a városban, az országban és a férjével történt, mosolyogva készítette el ebédjüket. Mohapi ezalatt megmosakodott, tiszta ruhát vett, és fakó, félbe tört tükrükben kirepedt ajkait vizsgálgatta. Forgatta a fejét jobbra, forgatta balra, ujjaival meg óvatosan simogatta az állkapcsát, és azon tűnődött, vajon meddig tarthat még ez az egész, és meddig bírhatja el egy ember ezt az őskorban dívó mindennapos gyűjtögetést.

Botorság lett volna részéről azt állítani, hogy amikor még a gáton dolgozott, nem éltek jobban, de mint minden igaz hitű hazafi, ő is a makacs elveinek lett az áldozata. Ezt, ami most zajlott az országban, persze ő sem akarta. Ezt senki sem akarhatta. Csak igazságos választásokat és egy tisztesen élő nemzetet, ha már a Jóisten megajándékozta őket valamivel, amiből pénzt csinálhatnak, és jólétet teremthetnek. Eltűnődött az arabokon, akik Amerika szövetségesei, sőt, Kínával egyetemben gazdaságuk motorjai lettek. S akik nem voltak hajlandók behódolni? Őket az USA lerohanta, vagy legalábbis keményen megfenyegette. Nagy és erős országokról volt szó...

Mit tehetne akkor hát ez a csöppnyi magasföldi királyság? Hiszen bizonyára vannak olyanok is, akik azt sem tudják, hogy egyáltalán létezik. Tehetne-e bármit is, hiszen Dél-Afrika úgy tekeredett kicsiny testére, akár a kígyó. Megfojtott nemzet volt az övé. S ő vele együtt fuldoklott. Eszébe jutott Marabe Lekhanya, akit nemrég inkább látott volna egy kötél végén lógni. Mégis, ahogy megértette, ki is ő, és mi hajtja, megbocsájtott neki. Sőt, egy félig-meddig átdiskurált éjszakát követően mondhatni, a barátjául fogadott. Marabe fogadkozott, sosem

felejt el, hogy megmentette az életét. S hogy mindenkor számíthat rá. Címet cseréltek hát, és elváltak útjaik. Bízván benne, hogy hamarosan egy kellemes vacsora mellett emlékezhetnek majd vissza a közeli, idővel pedig már csak távoli múltra. Újra megdörzsölte az állát. Borostás volt. Elővette ócska, jobb időket is megélt borotváját, majd miután néhány másodpercig fanyalogva mustrálgatta magát, bevizezte arcát. Hiszen nem volt sem borotvahab, sem szappan. Csak víz. Más se. Abból viszont bőven. Újra Lesotho járt a fejében. Egy vízben gazdag, szegény nemzet – kántálta az agya, és elkezdett borotválkozni. Felszisszent. A penge már nem büszkélkedhetett régi fényével, ezért alaposan oda kellett volna nyomnia, de a fájdalom nem engedte. Csapdába került. Arca már rémséges volt, így döntenie kellett, fájdalom vagy frissesség. Vett hát egy mély levegőt, és nekiveselkedett. A csorba penge alatt csak úgy sercegett a drótkefe szálait is megszegyenítő, itt-ott már őszülő fekete borostája. Összeszorította fogait, majd kiszenvedte a néhány percet, leöblítette arcát, a rozzant borotvát, és megtörölközött. Vértett persze itt-ott, de alapjában véve meg volt elégedve a látvánnyal. Kicsit még mélézött a tükör előtt, majd halkán, mint holmi vétkes kísértet, kisuhant a konyhába.

Zoey éppen terített. Legalábbis igyekezett az igazán gazdagnak tetsző „lakomának” valamiféle ünnepi körítést adni. Mohapi meg csak állt ott csöndben a konyhaajtóban, és azon tűnődött, hogy légyen bármekkora is a szegénység, éljen bárhol is az ember, ha vele van a családja, és van szeretet, az vigaszt nyújt és boldogságot...

A BOLEAS SÖTÉT ÁRNYA...

A két idegen hatalom nem tétlenkedett. Annak ellenére sem, hogy az egész Boleas úgy volt elrontva, hogy azt ki sem lehetett mondani. Itt nem Napóleon igazgatta zseniális módon az ágyúit, és nem Erwin Rommel próbált Bernard Montgomery hadosztályaira megsemmisítő csapást mérni. A Boleas igazi, történelmet író háborúban soha ki nem próbált hadseregek katonai akciója volt. Hiányos hírszerzői háttérrel, alulképzett tábornokokkal, az egyenruha és a fegyver birtoklásától önmagukat legyőzhetetlennek hívó közkatonaikkal. Az egész hadművelet meglehetősen megosztott volt. A haderó egy része megpróbálta áttörni azt a gyűrűt, ami végül is körülzárta a királyi palotát, ezáltal megteremtve III. Letsie és minisztere, Mosisili biztonságát. Másik része a Lesothói Védelmi Erők használható alakulataival a vízlépcsőt őrizte. A többiek pedig, élvezvén az egyenruha nyújtotta sérthetetlenséget, kiélve minden e kivételezett helyzetükből fakadó alantas és beteges hajlamukat, törtek-zúztak, gyilkoltak, s meglehetősen sajátos, államuk által legalizált rablásaikkal igyekeztek akár kisebb vagyona is szert tenni. Zajlott hát az élet, s ki-ki hogyan értékelte, önmaga számára mennyire találta éppen előnyösnek vagy hátrányosnak, tette, amit akart. Mindenesetre a Boleas sötét árnyként terült Lesothóra...

NÉHÁNY NAPPAL KÉSŐBB

Mohapi a kis Lineo-val játszadozott. A kislány két aprócska kezével apja mutatójajaiba kapaszkodott, és úgy sétált körbe-körbe a konyhában, mint valami hercegnő. Persze a ruháskája nem volt igazán hercegnői. Túl sokat nem várhatott az emberfia egy, ki tudja, hányszor újraörökölt krémszínű kis overálltól, amelyen csak az a sárga, Zoey által készített és felvarrt kiskacsa jelentett némi újszerűséget. A kislány persze mit sem sejtett mindabból, ami körülötte zajlott. Talán még a távoli dördüléseket is inkább az égiek haragjának, mintsem az idegen haderők sorozatos lövéseinek tudhatta be. Mohapi nem is bánta. Inkább azt bánta, hogy egy vízben gazdag ország szegényeiként élnek meg mindennapjaikat. Röstellte, hogy képtelen a kislánynak jövőt teremteni, jövőt ígérni. Hiszen a Magasföldi Vízáró befektetői és megalkotói egyáltalán nem olyan céllal hozták létre gigantikus létesítményüket, hogy felvirágoztassák a vízzel kereskedő anyaországot.

Mohapi már nem is figyelte, hogy a kis Lineo előtte totyog, és azt sem vette észre, amint Zoey egy szemvillanás alatt ölébe kapta, és repül a repül a kiskacsát játszott vele, hogy csak úgy szállt a gyermeki kacaj a szélrózsa minden irányába. Aztán abbamaradt az örült körbe-körbe forgás, s a még mindig vidáman ficáncoló gyermeket magához szorító Zoey már nem a kislánnyal törődött, nem is a halomnyi mosatlan edénnyel, hanem szeretett férje üveges, időtlenségbe néző tekintetével. Láta, hogy férje szenved. Láta, hogy nap mint nap felőrlik megélhetésük nehézségei. Fél karjával Lineot ölelte, másik kezével pedig a szenvedő férfit, s megértette minden baját. Mohapi meg odakucorodott, két megfáradt karjával átfonta felesége vékonyka combját, és az ölébe hajtotta a fejét. Csönd lett. Cinkos és kegyelet teljes csönd. Még Lineo is abbahagyta a csacsogást. Aztán Mohapi felnézett kis családjára, kedvese meg le reája, és ahogy összeforrt réveteg tekintetük, megszületett az első kósza mondat, melynek nagyobb súlya volt, mint amit valaha is kimondtak egymásnak:

– El kellene innen mennünk, Zoey. El kellene mennünk...

– Elmenni? Innen? Hová? – kérdezte meglepetten felesége, és miután betette a kis járókába Lineot, a megtörni látszó férfi mellé guggolt.

– Bárhová, kicsim, bárhová. Mondd meg: mi vár itt ránk? Mondd meg, mi vagy ki tarthat vissza?

– De hát itt születtünk, Mohapi, ide kötnek a gyökereink.

– Gyökerek? – kérdezte, s hanyatt dőlve megtámaszkodott a kezeivel, közben meg a koszos szürke plafont kezdte bámulni. – Miféle gyökerek? Árva vagy te is, árva vagyok én is. Az egyetlen bátyádat tavaly vitte el huszonnyolc évesen az AIDS. Barátaink elpártoltak, mikor kiraktak a gátról. Egyedül vagyunk. De itt nem rólunk van szó, Zoey. Róla – biccentett a járóka felé. – Róla van szó. Milyen világba nő bele? Mi jut majd neki? Ez, ami itt zajlik, lehet, hogy jól ér véget, lehet, hogy rosszul. Lehet, hogy holnap, lehet, hogy öt év múlva. És utána, azt hiszed, jobb lesz? Dél-Afrika megfojt minket. Hidd el. Menjünk el. Amilyen hamar csak tudunk. Én nem akarom erősíteni az alacsony átlagéletkor statisztikáját. Érted? Nem akarom...

DÉL-AFRIKAI KÖZTÁRSASÁG, CAPE TOWN, CAPE TIMES SZERKESZTŐSÉGE

A fehér férfi, akit senki igazi nevén nem ismert, csak úgy, hogy Lapátfülű Róka, a főszerkesztő igazán impozáns, bordó bőr fotelje előtt állt. Amolyan kevélyen, amolyan kikezdetlenül. Legalábbis ő ezt hitte. Hogy nevét a valóban aránytalanul nagy füleiről és hegyes orráról, vagy pedig a füleiről és veszedelmes ravaszságáról kapta-e, azt nem lehetett tudni. Mindenesetre Lapátfülű Rókaként híresült el a szakmájában. Mindig a legjobb sztorik után kutatott, mindig jó nyomon járt, és kiváló informátorhálózattal bírt, akik közül soha egyet sem adott ki. S hogy mi volt az, amelyen most éjt nappallá téve dolgozott? A Boleas hadművelet és a lesothói belviszonyok. Várt. Nem igazán feszengett, mert biztos volt benne, hogy a *Cape Times* megveszi és leközli a cikkét. Csak egy egészen picit. Észrevétlenül, hogy ne tűnjön fel csöppnyi bizonytalansága. A főszerkesztő, miután komótosan szivarra gyújtott, s kieresztette az első acélkék füstcsóvát, hanyatt dőlt székében, és majdhogynem a Lapátfülű orra alá meresztve lábait, megpihentette őket íróasztalán, s beletemetkezett az olvasásba. Olykor hümmögött egyet, máskor meg összevonta a szemöldökét, aztán meg olyan ráncok vájták be magukat gyöngyöző homlokába, hogy Lapátfülű túl sok jót már nem igen remélt. Aztán lekapta a lábait, két ujja közé vette a füstölgő szivart, és a néhány oldalas cikket a fehér férfi felé dobta.

– Szeretem a cikkeidet. Az olvasók is. De ne haragudj, Lapátfülű, nincs az az Isten, hogy ezt a kikúrt cikket lehozzam a *Times*ban. Ez kibaszottul durva! Meg vagy te örülve? Minden Lesothóval meg a hadművelettel kapcsolatos írást kemény cenzúra alá vetnek. Ha ezt leadnád, olyan, mintha tarkón lőnéd magad, miközben a kötél végén lógsz. Ne legyél hülye. Írj mást. Egyáltalán honnan ezek az infók?

– Kérlek, ez az igazság. Te is nagyon jól tudod, hogy a víz feletti uralom az oka mindennek. És soha nem adom ki az informátoraimat, ezt te is tudod.

– Ezt meg se hallottam, Lapátfülű! Írj mást, és most tűnj a picsába!

– Oké! – kiáltott a férfi sértődötten, felpattant, kapta a néhány oldalas cikket, majd nekilódult, de még az ajtóból visszavetette: – Elvisszem az ENSZ-nek, meg van egy ismerősöm a *Washington Post*nál! Hátha ők többre méltatják! Na, ajánlom magam!

CAPE TOWN,
AZ OLD PAARL ROADTÓL NEM MESSZE,
KÉSŐ ÉJJEL

Az éj hűvös volt. Hűvösebb, mint az előző néhány. A szél meg csöndesen fújdogált, melyet a mozgásra örökkön éhező fák balerinákhoz hasonló kecses táncukkal igyekeztek meghálálni. A hosszasan és élesen ívelő kanyar peremén állt egy ház. Egy se gazdag, se szegény, se túl csicsás, sem pedig szürkeségbe hajló épület. Egy amolyan, nevezük úgy, tip-top kis otthon. Szinte átléphető, fehérre festett kedves kis fakerítéssel, udvarán úgy féltucatnyi vörös fokföldi rekettyével és néhány kókadozó pozsgafával. A vörösesbarna bejárati ajtónál egy jó két perce nyakatört afrikai oroszlánkutya teteme éktelenkedett, odabenn pedig... Odabenn pedig négy jól megtermett, meglehetősen kötömbnyi izomagy serénykedett, s miközben hárman a lakás átkutatásán dolgoztak nagy lelkesedéssel, egyikük, a legrobosztusabb, egy eszeveszettül vergődő férfi fejére szorította rá annak kedvenc kispárnáját. Küzdött vele egy kevéske, mégis jelentőségteljes másodpercet, majd előkapta hangtompítós Berettáját, csövét a párnába nyomta és rezzenéstelen arccal kétszer elsütötte. A szerencsétlen férfi, aki nem volt más, mint a Lapátfülű Róka, még rúgott egyet, csak úgy vaktában, majd utoljára még világoskék lepedőjébe markolt, s örökké megszűnt a hírvilág számára létezni. A sebből kiszivárgó langyos vér közben szép lassan egyre nagyobb területet foglalt el a lepedőn, de a férfi már nem tudott minderre rácsodálkozni. Hiszen végül is nem az első kispárna körüli foltja volt az életében. A többiek közben összeszedték az összes CD lemezt, a floppykat, meg egyúttal magát a számítógépet is, és elindultak kifelé, amikor megcsörrent a robosztus mobiltelefonja.

– Igen. Itt Khuboni! Meglesz, főigazgató úr. A miniszter úr nyugodt lehet. Célpont likvidálva, a bizonyítékokat begyűjtöttük! Parancs! Átnézzük még azokat is! Viszonthallásra! Gyertek, még át kell nézni a környék postaládáit is! Ez a főigazgató parancsa! A kis patkány esetleg megpróbált túljárni az eszünkön! Na, nyomás!

Azzal villámgyorsan kivonultak, majd berakodtak a kissé távolabb parkoló fekete furgonba, beültek, a sofőr sietve indított, és elhajtottak.

A szomszédok és az éppen arra vetődő járókelők közül persze volt, aki mit sem tapasztalt az elmúlt szűk negyedóra történéseiből, s volt, aki látott ezt-azt, de az utolsó dolog lett volna életében, amihez hozzá mert volna fűzni bármit is. Hiszen az SASS (Dél-afrikai Titkosszolgálat) nem a kabaré, és nem is az opera műfajában járt élen. Így kevésbé volt szórakoztató, annál inkább nyomasztó. S attól, hogy nem volt a homlokukra írva, kik is ők valójában, kerülte őket, aki és amilyen messzire csak tudta. A furgon közben kecses sirályként suhanta körbe a Lapátfülű házához közel eső, nyilvános postaládákkal felszerelt utcákat, s miután minden egyes ponton feltörték az épp útjukba kerülőt, gyorsan a járdára szórták a leveleket. Ha pedig nem leltek semmit, azon nyomban továbbálltak. Aztán a szerencsájük, meg a jó szaglásuk rávezette őket, és meglelték azt a levélet, amelyen a címzett Michael Woods volt, no meg a *Washington Post*.

– Bingo! – kiáltott a robosztus, majd miután zubbonya zsebébe tette az időközben kettéhajtott vaskos borítékot, elkényelmesedett, és öntelt arccal rágyújtott. Aztán mialatt elkezdte öngyújtóját forgatni az ujjai között, nagyot szívott cigarettájába, és diadalittasan hozzátette:

– A kis fehér patkány azt hitte, az SASS valami vicc! Azt hitte, hogy még az apartheid uralkodik! Hülye firkászok! Rühellem mind, hogy a fokföldi keselyük mérnék a beleikkel a határt!

DÉL-AFRIKAI KÖZTÁRSASÁG, PRETORIA, ARCADIA ÉPÜLETE, AZ SASS KÖZPONTJA, MÁSNAP REGGEL

Anele Khuboni százados, az SASS egyik legjobb célpont-megsemmisítője volt. A helyzet abszurditása azonban abban állt, hogy igazából mégsem volt Anele, és nem is Khuboni, kiváltképpen pedig nem százados, és nem célpont-megsemmisítő. Valami volt az SASS-nél, és mégsem volt semmi. Egy rettegett állami bérgyilkos, és mégis csak egy kósza hologram. Mindenesetre most ott ült az SASS egyik ezredesének irodájában, aki meghagyva magának a félhomály rejtekét és egyben örömét, szándékosan háttal ült neki, szemben a hatalmas opálos üvegfallal, ami igényes és tetszetős irodáját választotta el Pretoria képeslapra kívánckozó látképétől. Hogy fokozza érinthetlenségét, azt a kevéskét, ami a félhomályból valamelyest még kikandikált volna belőle, kellemes illatú szivarfüstbe burkolta, a szivart Nelson Mandelától kapta, aki pedig nem mástól, mint magától Fidel Castrótól. A lényeg azonban most nem Castro szivarja volt, és nem is a bújócska, amit az ezredes ráerőltetett kényszeredett vendégére. A lényeg a lista volt, amit, miközben ő komótosan pőfékelgetett, a Khuboni századosnak nevezett férfi figyelmesen olvasgatott. Kicsit feszengett, néha megdörzsölte enyhén borostás állát, máskor meg amolyan furcsán cuppogott egyet. Az ezredes persze türelmesen várakozott, s eszében sem volt megszólalni, hiszen tisztában volt vele, a százados perceken belül úgyis megnyilatkozik. Aztán eltelt a néhány perc, mire Khuboni kettéhajtotta a papírlapot, zsebre tette, majd halkán megkérdezte:

– Érdekes ez a lista, ezredes úr. Tehát mindenkit?

– Nézze, százados. A befektetők zúgolódnak. A Világbank is nyomást gyakorol ránk. Lesotho belviszályainak rendezése nélkül nem megfelelő a magasföldi víztározó biztonsága. A Világbank, mint minden bank, busás profitot remél. A befektetők úgyszintén. A köztársaság gazdaságának pedig víz kell. Sok és jó minőségű. Hát ezért nincs szükségünk a nagypofájú, szakadár, lázadó, Mandela- és Dél-Afrika-ellenes elemekre. Úgyhogy ne késlekedjen. Induljon azonnal Maseruba. És tegye a dolgát.

– Értettem ezredes úr, azonnal indulok – válaszolt Khuboni, majd felállt, és az ajtó felé indult.

– Százados! – kurjantott ki az illatos szivarfüstből. – Nem ajánlom, hogy hibázzon!

– Nem fogok, ezredes úr! Én sosem hibázok...

USA, WASHINGTON D. C.
WORLD BANK GROUP ÉPÜLETE,
KÉT NAPPAL KÉSŐBB

James D. Wolfensohn, aki történetesen a Világbank elnöke volt, ahogy azt Albert A. Gore Clintonnak megemléltette, valóban adózott az idegesség oltárán. Ami nem azt jelentette, hogy kétszáz lett volna a vérnyomása, és azt sem, hogy kiugrani készült volna irodája ablakán, de a lesothói események meglehetősen aggasztották. Ezt abból is le lehetett mérni, hogy a kezében nyugvó telefonkagylón ütemesen dobolt ujjával, s miközben kifejtette a vonal túlsó végén lévő Dennis J. Reimer vezérkari főnöknek összes, a lelkét marcangoló bánatát, egymás után húzott le két pohár viszkít. Pro és kontra, mindenestre egy csöppet sem örült a lesothói zavargásoknak.

– Nézd, Dennis. Milliárdok lettek a magasföldi víztározóba ölve. Milliárdok, érted? Nem értem, Clinton miért ennyire mértéktartó.

– Nézd, James. Szomália elég friss emlék, tudod. Éppen eléggé friss. Az amerikai nép tizenhét katonát veszített.

– Szarok a katonákra! Itt milliárdok foroghatnak kockán, ha egy rakás bantu nigger levágja Dél-Afrika felé a vizet, vagy szétbasszák a gátakat. Érted? Képes a dél-afrikai vezérkar normálisan végigvinni a Boleast? Megoldják az egészet anélkül, hogy a létesítménynek baja esne? És meg tudják tartani Mosisili kormányát, hogy mi és a többi befektető továbbra is hozzájussunk az olcsó vízhez?

– James. Az ENSZ is készül bejelenteni a hivatalos álláspontját. És azt te is tudod, ha nagyon szétszalad ott a ménes, akkor az USA úgyszemint hagyja szó nélkül. De most mennem kell, találkozóm van a védelmi miniszterrel. Ha gond van, csak hívj. No, szervusz, kérlek – vetette oda kissé lerázósan, majd miután letette a kagylót, halkán azért hozzátette. – Az ENSZ persze mást se tud, csak kimenekíteni a katonáit az éppen aktuális veszélyzónákból...

A SEBEKET GYÓGYÍTÓ, MINDENT FELÜLÍRÓ HITVESI CSÓK...

Újabb megfáradt nap és újabb megharcolt pillanatok. Vérző ajkak, lehorzsolt kézfejek, kiégett test, és néhány kiló, hamuból kikapart keszes szürke kristálycukor. Ez volt a végeredmény. De ez is több volt a keserves semminél. Zoey persze gondosan ellátta hitvese sebeit, s történt bármi is a hazafelé vezető úton, egyetlen csókja kárpótolta minden szenvedésért, amiket el kellett viselnie, hogy életben tartsa kicsiny családját. Aztán megmosakodott hideg, tiszta, lesothói vízzel. Majd magára kapott egy rongyos köntöst, barna, szakadozott pántú papucsába dugta lábait, és megfáradva a füstölgő és rommá lőtt házak közötti egész napos szlalomozástól, leült a konyhában szorgoskodó aszszony mellett elterülő roskatag lócára.

Lineo aludt, Zoey meg miután alaposan átmosta a hamuval szennyezett cukrot, leöntötte róla a meglehetősen mocskos vizet, majd az eléggé átnedvesedett csemegét szétterítette egy hatalmas tában, és kitétte az egyre jobban követelődző szélbe szellőzni, hogy valamennyire megszáradjon. Közben megtörte a kamra mélyén talált néhány szem, ki tudja hány éves avas diót, ezt követően pedig kikapart egy régóta üres bödön aljából egy parányi, zománcszemcsékkel átitatott zsírt. Fogott egy ócska fedőt, megkente, majd behozta a cukrot, lábosba rakott belőle néhány kanállal, megolvasztotta, beleszórta a diót, és a fedőre öntötte.

Mohapi meg csak bámulta nagy állhatatosan, s hálás volt. Még ezért a semmitmondó vacsoráért is. Hiszen tudta, ami jut, azt kell enniük. És nem válogattak. A baj csak a kislány étkével volt. Bejárt ugyanis ungot-berket, verekedett is, de tejpont sehol sem talált. Így maradt a cukor, meg a tudat, hogy ha néhány napig nem lel másra, akkor addig diós égetett cukor lesz majd az étkük. Ami nem is lesothói éték, sőt, nem is afrikai, hanem egyszer, a gáton, még amikor épült, egy magyar mérnök barátja mondta, mennyire kedvelt csemege ez az ő hazájában. Hát így lett a magyar csemegéből lesothói vacsora, ami

hamar kihűlt, mire Zoey gondosan megterített, darabokra törte, majd asztalhoz ültek, és elkezdtek jóízűen falatozni.

– Ki hitte volna, nem? – kérdezte Mohapi, s közben szájába vett egy kisebb darabot, és elkezdte komótosan szopogatni. – Nehéz volt régen is. De ez most nem olyan. Ez egészen más, Zoey. És akkor még Lineo sem volt. Most azonban minden sokkal nehezebb.

– Tudom, Mohapi. És ne haragudj rám, amiért téged okoltalak. Be kellett látnom, hogy ez, amit a nép szegénysége szült, eljött volna akkor is, ha a gáton maradsz. De mindegy. Ne emészd magad. A Jóisten nem hagy magunkra. Hidd el.

– Már pedig Zoey, úgy érzem, mostanában elvonta tekintetét a mi kis országunkról. Nem figyel ránk. Nem figyel itt ránk már senki...

LESOTHO, MASERU, TONAKHOLO ROAD, ÓRÁKKAL KÉSŐBB

A néhány tovasuhanó botswanai harci járműtől eltekintve a Tonakholo Road viszonylag nyugalmasnak tűnt. Igazából az elmúlt időszak sajátos szabályszerűségeket alkotott a felbolydult országban. Nappal járőröztek az intervenció csapatok és a hazai védelmi erők, s összecsaptak a merészebb és fanatikus lázadókkal. Éjszaka pedig előbújtak a fosztogatók, de minden olyan területet nagy ívben elkerültek, ahol komolyabb összetűzések zajlottak. Persze fosztogatások nappal is történtek, de az igazán rutinosak mégis az éjszakát választották erkölcsellennek is nevezhető portyáikhoz. Mindez persze Anele Khubonit egy fikarcnyit sem érdekelt. Csak a listán lévő személyek töltötték ki a gondolatait. Ezért jött át azonnal Lesothóba, és ezért hajtott komótosan végig terepjárójával az itt-ott eléggé repedezett és robbanásnyomokkal tarkított úton. Aztán egy pillanatra megállt, körbesandított, és egy eléggé semmitmondó mellékútra hajtott, majd folytatta céltalanul tűnő útját a közeli házak felé...

Öt perc sem telt bele, és belefutott három suhancba. Mondott nekik valamit, aztán kinyújtott az ablakon egy üveg viszkit, néhány pakli cigarettát, meg kevés kokaint, mire azok hevesen mutogatni kezdtek egy közeli, félig lerombolt ház felé, majd kurjongatva továbbálltak. Óvatosan az épület mellé gurult, leállította a motort, csőre töltötte fegyverét, és kiszállt az autóból. Halkan, hogy még a legapróbb neszt is kerülje, szinte lábujjhegyen lopakodott a romok között, ezért egy gyakorlatlan szemnek akár az éjszakában illegő balett-táncosnak is tűnhetett volna. Aztán hallott valamit, így nyomban megtorpant, de csak néhány kutakodó patkány törte meg határozott ritmusát. Sőhajtott egyet, aztán továbbindult. Méterek voltak már csak hátra. Még egy, és még egy, aztán még egy, és miután a félig elégett ajtófélfához ért, hirtelen mozdulattal letépte róla a lefelé lógó bűdös rongyot. Kivárt talán még néhány tétova pillanatot, melyet követően berontott, mint holmi eszement orrszarvú, s miután a kartonpapírokon magzati pózban, félálomban kucorgó férfi mellé térdelt, megragadta és a láthatóan rémült fejének nyomta fegyvere csövét.

– Lehota Kananelo? – kérdezte a halálra vált fickót, kinek koromfekete arcából csak úgy világítottak a Khubonira meredő hófehér szemei. – Te vagy Lehota Kananelo? Válaszolj, a kurva anyádat! Te vagy az?

– I-i-i-gen, é-é-én vagyok Lehota Kananelo. Én vagyok, csak ne bán...

Szerencsétlen azonban már nem fejezhette be, mert nyomban dördült a fegyver.

– Mondtál volna Miki Egeret. Hülye barom. Hahaha – nevetett gusztustalanul a dél-afrikai, s eltette fegyverét, majd miközben önelégült arccal szivart vett elő, gyújtója tüzénél végigmérte zsebéből elővarázsolt listáját. Miután megkereste rajta áldozata nevét, fogta az időközben komótosan füstölgő szivart, megégette Lehota nevét, aztán újra felnevetett, és sután hozzátette:

– Egy hetetek sincs, köcsögök...

USA, MANHATTAN, NEW YORK,
EGYESÜLT NEMZETEK SZÉKHÁZA,
KOFI ANNAN IRODÁJA,
EGY NAPPAL KÉSŐBB

Az ENSZ mindig gyöngé volt. Tetszetős, látványos, olykor valóban humánus intézkedéseket persze véghezvitt olykor. S nagyon jól fizető pozíciói is voltak, sőt, még zsoldos katonái is egész szép vagyonokra tudtak szert tenni a szolgálataik során, de az imperializmus csúcsragadozói által manipulált világpolitikába vajmi kevés beleszólásuk lehetett. Ahol kitört egy polgárháború, vagy elrendeltek egy szükségállapotot, sokszor még a fegyvereiket sem süthették el. Etettek, itattak, ellátták a betegeket, gyógyszert osztottak, de mindezekon túlmenően igazából nem tettek semmit. Jó példa volt erre Ruanda vagy Izrael, amely az ENSZ Biztonsági Tanácsának egyetlen elmarasztaló vagy felszólító határozatát sem tartotta be sohasem. S mit tett, vagy tehetett ilyenkor az ENSZ? Hát semmit. Egy jól csengő és reményt keltő név mögé bújtatott magasztosnak tetsző szervezet volt, mely tett ugyan rengeteg igazán szépet és elismerésre méltót, mégis szárnyaszegett sólyomként próbált az anarchikus világ viharos égboltján repülni...

Kofi Annan meglehetősen kényelmetlenül feszengett vastagon bordázott, enyhén ívelt, szarvasbőrből készült valóban pazar foteljében. A hatalmas, enyhe túlzással akár futballpálya méretűnek is mondható opálszínű ablaküvegen keresztül bámult ki New York házaira, miközben figyelmesen hallgatta, s szinte itta Nelson Mandela meggyőző, vagy legalábbis meggyőzni próbáló szavait. Afrikai volt. Azon túl is ghánai. Így nehezen viselte kontinense újra és újra ismétlődő és egyre aggasztóbb konfliktusait. Komoly ember volt. Igazi diplomata. Szép és értékes múlttal. De attól, hogy ő lett az első fekete-afrikai ENSZ főtitkár, utcai zsargonnal élve, csöppet sem szállt el vele a ló. Hiszen nagyon is jól tudta, a világot manipuláló kapitalistáknak néha ezt is meg kell engedni, mint ahogy egykor azt is megengedik majd, hogy az USA-nak is fekete elnöke legyen. Ettől függetlenül természetesen aggasztották a lesothói zavargások. Mivel nyomást gyakorolt rá a nemzetközi közvélemény, a Világbank és megannyi emberjogi szervezet.

A lapok azonban előre ki lettek osztva. Lesothóban III. Letsie kormánynak kellett uralkodnia, s biztosítani kellett a régióknak az olcsó vizet. Ebből kifolyólag a dél-afrikai és botswanai hadsereg angyalokként és szentekké nyilvánítva végezte Lesothóban a „béketeremtő” feladatát. Kofi Annan pedig megerősítést kért Mandelától, hogy kerüljenek mindennemű brutalitást, nem lesznek túlkapások, és hamar vége lesz a beavatkozásnak. Mandela mindezt megígérte. Mit is tehetett volna mást? Aztán letette a telefont. Ahogyan Kofi Annan is. És mindezt elhitte. Mit is tehetett volna mást...

LESOTHO, MASERU,
A PRINCIPAL HIGHWAY-TÓL NEM MESSZE
EGY KIÉGETT ÉLELMISZERBOLT
ÉPEN MARADT PINCÉJÉBEN

Négyen ültek jobbra roskadozó félben lévő gyümölcsös ládákon. Marabe Lekhanya és még három hasonszőrű, eléggé megviselt szakadár, felkelő, ellenzéki, vagy nevezzük őket bárminek. Egyikük frissen szerzett vérző sebét próbálta a karján amolyan tessék-lássék bekötözni, ketten a sebtében rakott tüzet igyekeztek életben tartani, Marabe pedig a közelben zsákmányolt szárított marhahúst próbálta egy alkalmi nyársra húzni, hogy éték gyanánt a tűzön megsüthesse. Hűvös volt. A kartonpapírokból és faforgácsokból rakott kókadt tűz ugyanis éppen csak annyi hőt adott, hogy a szárított marha kissé átpiruljon, nem hogy még meleggel is árassza el a salétromos téglákkal körberakott nyirkos pincét. A sérült férfi közben cigarettát vett elő, és miután mindenkit megkínált, reszkető kezeivel maga is rágyújtott. Marabe ezalatt elkészült a csemegével, és mindegyiküknek tört egy darabot. Szívesen adott. Pedig újdonsült barátok voltak. A régiek, akik cserbenhagyták, elillantak, akár a hajnali pára. Tán már nem is élnek. De ez igazából nem is érdekelte. Dühös volt rájuk. Mert megmérettek a becsület mezején, és csúfosan elbuktak.

Nem úgy, mint Mohapi Salebone, akinek az életét és az új életfel fogását köszönhette. Dohányozgattak, fogyasztották a semmitmondó, mégis lukulluszi lakomát, mire Marabe meghúzta a maga mellé helyezett vizesüveget, és mellékesen megjegyezte:

– Egy gyilkos érkezett Maseruba, testvéreim.

– Egy? – kérdezte nevetve a mellette ülő, és elkezdett gúnyosan hahotázni. – Több száz is van itt testvér, ha nem ezrek. Hahaha.

– Nem az intervenciósokról beszélek. Az SASS egy bérgyilkost küldött át. Állítólag van egy listája. Egy Lehota Kananelo nevű fickót már hűvösre tett.

– Bérgyilkost? Miféle bérgyilkost? Baromságokat beszélsz.

– Állami bérgyilkost. Minden titkosszolgálat használja őket. A CIA, a MOSZAD, a SASS, egyre megy. Célpont-megsemmisítők. Aki

útban van, eltakarítják. Sőt, ha hiszitek, ha nem, még vezető bankok is igénybe veszik őket, ha bukni látszik egy komoly projekt.

– Ez mind szép testvérem, de mit keresne itt Lesothóban, a mi koszos kis Maserunkban egy ilyen alak?

– Hogy mit? Pretoriának csípi a szemét néhány másként gondolkodó. Akik nehezen tűrik Mandela kormányának egyoldalú és káros nyomását. Hát ezért van most itt. Azt mondják, óriási, arcát nem is látták, és viszkit, bagót meg kokaint osztogatott akkor is, amikor Kanelo után kutakodott.

– A rohadék! – kurjantott fel a vérző sebét kivert kutyaként nyalogató, vékonydongájú középkorú, inkább félvér, mint fekete férfi. – És most mi a szándékod, Marabe?

– Hogy mi? Hát tudjátok, az én fülem mögött is van vaj elég rendszeren. Szóval jó lenne tudni, kik lehetnek még azon a listán.

– Én inkább azt szeretném tudni, miért sütjük meg a szárított marhát, mikor anélkül is jó? Hehe.

– Az illúzió miatt, hogy nekünk is lehet jó. Még ebben a helyzetben is. Csakis ezért – válaszolt kedvetlenül Marabe, és elbámult a kis csapat mellett, a fakulni látszó lángok festette, idő marta téglafalra.

MASERU,
A KINGSWAY STREET-TŐL
NYUGATI IRÁNYBAN
NÉHÁNY SZÁZ MÉTERRE

Borús idő volt. Olyan szomorkásan szürke égbolttal és szemerkélő, a tájat áttetsző párafátyollal bevonó, különös füstös esővel. Nem volt csönd. Harsányan dörögtek a nehéztüzérségi fegyverek. A géppuskák és géppisztolyok nemkülönben. Mindkét oldalon pánikszerűen, valahol mégis fegyelmezetten próbáltak a kevésbé, vagy eléggé képzett katonák úgy helyezkedni, hogy elkerüljék azt a halált, amit az idegen érdekek megvívása szabadított rájuk. Ha valamelyik oldalon csak egy fűszál is mozdult, arra tüzeltek, ha mással nem, hát a jól bevált RPG-vel. Maseru pedig felöltötte leghitványabb gúnyját, mely ócska volt, szakadozott, koszos és bűdös. Fényét veszítette az igazán sohasem fénylő város is. S III. Letsie és Nelson Mandela bármennyire is vágyták uralni, a káosz volt most, ami a hatalmat gyakorolta. Mindenki más pedig csak gyöngé utánzat lehetett. S mi bizonyíthatta volna ezt jobban? Az a botswanai tüzérségi tiszt, aki távcsövének meglepett lencséin keresztül olyat látott, hogy ott rögvést földbe gyökerezett a lába. Ajkára szó sem jött, csak bámult, bámult, aztán akár egy dühödt vulkán, úgy tört ki magából.

– Tüzelést abbahagyni! Tüzelést abbahagyni! A dél-afrikaiakat lőjük, nem a felkelőket, bassza meg!

Néhány lövés azért még eldördült, aztán elhallgattak a fegyverek az összezúzott és felrobbant autórongsokból alkalmilag tákolt barikádok botswanai, pár pillanattal később pedig a dél-afrikai oldalán. S egyszer csak csönd lett. Kínos, mondhatni groteszk csönd. Csak a szél susogta: mit csináltok, jó emberek? Mit csináltok?! – aztán a dél-afrikaiak egyik tisztje előkotort egy darab fehér rongyot, s miközben hevesen elkezdte lobogtatni, átkiabált a túloldalra.

– Kik vagytok? Hahó! Kik vagytok?

– BDF!! Botswanaiak vagyunk! Mi a faszt lődöztök ránk?

– Ti mi a faszt lődöztök ti? Vakok vagytok?

– Nem mi kezdtük! Ti lőttetek először!

Az óvodások szintjére lezüllött vita Isten tudja meddig húzódott volna el, ha nem szólt volna közbe az örökkön és mindenütt oly agyafúrtan és alattomosan ügyködő meghamisíthatatlan ironia. Hiszen amíg a két, mondjuk ki: megszálló hadsereg azon civódott, hogy stratégiaileg ki hibázott, addig oldalról rájuk rontott a Lesothói Védelmi Erők felkelők mellé állt egyik szárnya. Ekkor szabadultak el úgy isten igazából az indulatok, s olyan heves tűzpárbaj kerekedett, mintha legalábbis a sztálingrádi csata zajlott volna. Persze az intervenciók a határ átlépésekor nem számítottak ellenállásra. Kiváltképpen nem ilyen makacsra és hatásosra. Azt hitték, az egyenruha és a hovatarozásuk éppen eléggé tekintélyt parancsoló lesz, de nem így történt. A lesothóiak a görögök hősiességével védték a „vizet”, és próbálták megteremteni azt a kormányt, ami országuk gazdagodásának egyetlen záloga lehetett volna.

Kissé távolabb, legalábbis annyira távol, hogy ne legyen túlságosan veszélyes, és ne adj isten, ne kelljen megfizetni a bámézkodás árát, az SASS bérnyilkosa lesett ki egy régen kifosztott vegyesbolt ablakán. Vagyis kissé hátrébb, az üres polcok vetette cinkos árnyéksávból. Újabb áldozatát figyelte, a listája mellé ugyanis fényképek is voltak csatolva. Némelyikük persze alig érte el a szalonképesség határát, de azért arra, hogy a látottak alapján likvidáljon valakit, éppen megfeleltek. Bár a távolabb zajló tűzharcok viszonylag nagy zajt csaptak, semmit sem bízott a véletlenre. Így felcsavarta a hangtompítót fegyverre csövére, és visszafojtott lélegzettel, mintha legalábbis mesterlövész lenne, és a kiváló orosz gyártmányú RT-20-asa előtt hasalva, mintha éppen a szélmérést végezné, csak úgy lapított.

Aztán ahogy egyre közelebb és közelebb jött áldozata, lassan elindult kifelé az árnyékból. A célpont jól megtermett volt. Izmos, mégis görnyedt testtartású, és úgy közeledett, mintha kicsit talán sántikálna. Őlében egy megviselt faládát cipelt, benne mindenféle zöldségekkel, és egy kakukkos órával. Úgy sétált ott, olyan unottan, mint aki tán süket, és nem is hallja, mi folyik tőle jó két, esetleg háromszáz méterre. Vagy talán már megszokta. Hiszen az összecsapások úgy marták be magukat Maseru mindennapjaiba, akár a hegyi patak, ha medret váj a sziklával tüzdelte földbe. Aztán hirtelen megtorpant. Neszt hallott. Megijedt. Szálfa termete ellenére megijedt. Nem tudta, mi lenne most az igazán jó döntés. Hanyatt-homlok menekülni, talán a semmi elöl, vagy óvatosan szembefordulni a valamivel, ami lehet, hogy csak egy kutya, egy patkány, vagy csak a képzelet szülte semmi. Nem futott el.

Lassan letette kincseivel megrakott ládáját, és szembefordult a boltból kiáradó félelemkeltő sötétséggel. S hogy ki állt ott, szemtől szemben az ismeretlennel? Marabe Lekhanya volt. Aki társait figyelmeztette, aki bevallotta, hogy vaj van a füle mögött, és aki úgy tűnt, most horogra akadt. Próbált magán uralkodni, de alig jutott levegő ziháló tüdejébe. Aztán óvatosan hátrálni kezdett, miközben széttárta karjait, s úgy tetszett, mintha csak Krisztusunk egyik megtévedt latorja várta volna, hogy kiróják rá megérdemelt büntetését. Az eső közben egyre jobban esett, igyekeztél elmosni a zokogó város dicstelen könnyeit. Lépett egyet, aztán még egyet, miközben majdnem felrúgta a ládát zsákmányaival együtt, melyek közül Lesotho jelen helyzetében a zöldségek igazán érthetőek voltak, de a kakukkos óra sehogyan sem illett közéjük. Ezekben a pillanatokban azonban ez volt a legjelentéktelenebb momentum Marabe történetében.

– Gyere, rohadék! Olyan vagy, akár a predator abban az amerikai filmben! Az SASS sunyi és aljas predatora! Gyere ki, ha mersz! Gyere! Állj ki, mint férfi a fér...

Szerette volna a mondatot befejezni, talán jobban, mint eddigi életében bármit, amit kimondani kényszerült. Valami azonban nagyot koppant a mellkasán. Pontosabban a szíve tájékán. Mint valami hatalmas jégdarab a járdán, ha hirtelen pusztító vihar tört a világra. Ijedten lenézett, aztán érzett egy tompa zsibbadást, mire sután térdre rogyott, és elvágódott.

– Te is megvagy – vetette oda hetykén a százados, és előmerészkedett rejtekéből, hogy ellenőrizze újabb szerencsésen begyűjtött „skalpját”. Az egyre jobban zuhogó esőben tett két, talán három kósza lépést, s csalódottnak tűnő arccal körbekémlt, hiszen a várva várt eső elmosta vérfoltot sehogyan sem lelte. Gyanakvón Marabe mellé térdelt, majd két ujjával kitapintotta nyakán az ütőeret, ami nem hogy nem vert, hanem úgy kalapált, akár egy részeg szerszámkovács. Ideje azonban megdöbenni sem volt, hiszen az esőben addig mozdulatlan tetemet játszó férfi kicsavarta kezét, és olyan erővel rúgta nagyjából vesetájékon, hogy a százados rettenetes hangon feljajdult. Erre Marabe felpattant, s miután talán egy tizedmásodperc erejéig kitapintotta zubbonyzsebében azt az órákkal azelőtt szerzett cigarettatárcát, ami az életére törő lövedéket szerencsésen felfogta, tovább rugdosta a védekezésre képtelennek tűnő férfit. Igazából ő sem volt kistermetű, sem pedig holmi anyámasszony katonája. Megedződött Maseru utcáin, és a dél-afrikai marhatolvajlások közben is voltak kemény ütés-

váltások. Így méltó ellenfélnek bizonyult a jól képzett bergyilkossal szemben.

Önfeledt rugdosódásában csak az a kis papírdarab zavarta meg, ami az erősen átnedvesedett, repedezett szélű járdabetonra hullott, valószínűleg támadója zsebéből. Abbahagyta hát, majd fölvette a fehér lapocskát, hiszen rögtön a lista suhant át az agyán. A lista, ami talán megmenthet másokat. Nem törődve hát az esővel, nem törődve a veszéllyel, gyorsan kihajtogatta és kisimította a papírt, amint azonban rápillantott, a százados feltápászkodott, majd elsütötte fegyverét, melynek alantas lövedéke éppen csak a füle mellett zúgott el.

Ezt követően tőlük talán harminc méterre megjelentek a dél-afrikai katonai járművek, így azt sem vette észre, amint a százados kitépte kezéből az alaposan meggyötört listát, közben pedig ököllel képen csapta, már amennyire az összerugdosás után erejéből tellett. Nem ütött vissza, tán nem is érezte. Riadtan tekintett a közelgő katonákra, gyűlölettel telve vetett pillantást a bergyilkosra, majd nem csekély szomorúsággal elérhetetlennek tűnő kincseire bámult, végül erőt vett magán, nekiiramodott, és futott, ahogy csak tőle telhetett, mindazok után, amin az elmúlt néhány percben át kellett esnie...

DÉL-AFRIKAI KÖZTÁRSASÁG,
BLOEMFONTEIN,
A LEGFELSŐBB BÍRÓSÁG ÉPÜLETE,
PERCEKKEKEL KÉSŐBB

Pius Langa a hatvanasok nyugalmával sétált a kihaltak tűnő folyosón, s mialatt impozáns barna aktatáskájának csatjával bíbelődött, az egyik öles oszlop mögötti árnyéksávból egy gyanús külsejű férfi lépett mellé. Tettek így egymás mellett jó néhány némaságba fojtott kurta métert, aztán egy szűkebb átjáróhoz érve ismeretlen útitársa körülnézett, és halkán, de annál nyomatékosabban megszólalt.

– Bíró úr, egy percre, ha lehetne.

– Igen? – kérdezte amolyan gyanakvón Langa, és miután bekattintotta a rakoncátlanul csillogó csatot, az eléggé magas, de erőteljesen köpcös férfi felé fordult.

– Ha ezután bárki, még egyszer hangsúlyoznám, bárki kérdezné önt a lesothói választásokról, nem mond senkinek semmi baromságot. Egyszerűen nem nyilatkozik. Pláne, olyat, hogy szabálytalanságokat talált. Elég volt egyszer, érti? Még sok is. Túl sok.

Langa kikerekedett szemekkel bámult ki szemüvege mögül az akár szemtelennek is mondható ismeretlen betolakodóra, majd félig magabiztosan, félig amolyan bátran és számon kérően visszakérdett:

– És ki kéri ezeket a botorságokat?

– Mondjuk úgy, hogy bizonyos kormánykörök és néhány befolyásos befektető úgy gondolja, hogy a választások szabályosak voltak, ezáltal a Boleas jogos és indokolt. És semmi esetre sem szeretnék, ha ez a víz fölötti uralomra való törekvés hadműveletének tűnne. A király és Mosisili jó helyen van ott, ahol van. A firkászokat pedig kiváltképpen kerülje. Elég volt a pletyka, mely szerint ön a választások megismétlését szorgalmazta. No, hát akkor legyen egy jó napja.

Langa nem szólt. Vagy bölcsen nem akart, vagy nem tudott, vagy megértette a burkolt, de annál hatásosabb fenyegetést. A „hírvivő” persze pillanatok alatt köddé vált. Ő meg csak állt ott, szorongatta táskáját, és a menthetetlenül elkurvult világpolitika színházának legújabb

darabján tűnődött. Mely hatásos volt, kiváló színészi játékkal, de egyáltalán nem tetszett neki...

LESOTHO, MASERU, ELNÖKI PALOTA

A király, a miniszterelnök és egy ismeretlen dél-afrikai ültek egy ovális, vörös fakeretes, füstszínű üveglappal borított asztal körül. A lesothói eseményekhez képest viszonylag békésen diskuráltak, s hol könnyen, hol keservesen kimondott szavaikat olykor leöblítették egy korty kilencvenhármas Stellenrust Shirazzal. Odakinn viszonylag csönd volt. De csak viszonylag, mert a távolban felsejlett néha egy-egy robbanás vagy lövés tompa hangja. Mosisili közben kortyolt még egyet, nagyot sóhajtott, és a dél-afrikai felé fordult.

– Nyanda tábornok biztosította kormányomat, hogy az SANDF megóvja a határátkelőhelyeket, a katonai bázisokat, a nagykövetségeket.

– Igen... – válaszolt a férfi. – Mindemellett törekszünk a Királyi Palota, a repülőterek és a vízellátó létesítmények biztosítására is.

– És a többi kormányzati épület? Meg a rádió műsorszóró-állomás?
– vetette közbe III. Letsie érdeklődve, és kimért, valóban királyian hűvös eleganciával kortyolt egyet a Pretoriából kapott vérpezsdítő ajándékból.

– Túl sok volt és van most is az illetéktelen fegyverből. Túl sok. És ott vannak az áruló tiszték meg az ésszerű vagy zavaros letartóztatások. A fosztogatásokról meg ne is beszéljünk. De rend lesz. Nelson Mandela visszaállítja országukban a demokráciát. Csak adjanak időt katonáinknak.

A TEJ HATALMA...

Mohapi Salebone házába békesség és nyugalom költözött az elkövetkezendő estére. Egy régi kollégáján keresztül, aki a jelek szerint a többiekhez képest mégsem pártolt el tőle, szerzett kenyeret, vajat, sajtot, némi zöldséget, és ami a legfontosabb, friss tejet. Zoey persze azt sem tudta, hogy csókolja össze szeretett párját, hiszen maguk még csak-csak megvoltak, de a kis Lineo-n látszott az a gyermeki gyengeség, amit a hiányos táplálkozás okozott. S persze, hogy féltették. Ki ne féltené az egyetlen olyan kis teremtményt, aki génjeinek átörökítője lehet az eljövendő generációkra. Így első és legfontosabb a kicsi volt, aki csak úgy habzsolta a friss tejecskét, s mellé egy kevéske sajtosvajjas kenyeret. Aztán jött a szegényes, de annál alaposabb tisztálkodás, hatalmas „jó éjt” puszik, és már szuszogott is. S úgy kószált az álmok varázslatos mezein, mintha csak egy kis angyalka lett volna. Egy végre jóllakott, megtöltött pocakú angyalka. Aztán Zoey gondosan megterített kettejüknek, majd alaposan bezárkóztak, sőt, Mohapi még egy üres faládát is az ajtó elé húzott, elkerülendő a nemkívánatos „vendégeket”. Aztán nekiültek, s miután tudatosan több részre osztották az étkeket, gondolván az eljövendő egy-két napra, jóízűen elkezdtek falatozni.

– Nagyon finom ez a kenyérke, akár ha most vették volna ki a kemencéből. Épp csak, hogy nem meleg. Úgy ropog, úgy omlik, mint gyermekkoromban – dicsérte a láthatóan éhes és a sóvárgástól megfáradt asszony, majd az asztalon heverő kis vesszőből font tálcából elvett egy darabka sajtot is. Mohapi közben csillogó szemekkel bámulta feleségét, és meleg szívvel gondolt a jóllakott gyermekekre. Kicsit most jobban volt. Kicsit nyugodtabb. Nem verekedett, nem menekült, minden különösebb veszély nélkül sikerült családjának az ételt hazahoznia. De azt is tudta, hogy Maseruban soha sincs másnap. Csak aznap. Ezért úgy tett, mint aki nem igazán éhes, csak hogy kedvesének és gyermekének legalább néhány falattal több jusson.

– Örülök, hogy ízlik. És valóban rendkívül finom. Mint akkor, amikor még nem tudtuk, hogy létezik az a szó, hogy gond.

– Hát igen. Szép a gyerekkor, Mohapi. A láthatatlan burok, ami körülvesz minket, és megóv minden bajtól.

– Lineo-nak mi vagyunk ez a burok. Ránk viszont már senki sem vigyáz.

– A királynak kellene, de nem teszi.

– Nem. Sem a kormány. És ki tudja, a dél-afrikaiak meddig lesznek itt. El kell innen menni, Zoey. El kell valahová menni – sóhajtott, mire étvágyát vesztve megtörölte a száját. Zoey még elrágcsálta azt a keveset, amit maga elé szedett, majd gondosan letakargatott mindent, a tejet meg hűtő hűjén kitette az ablakon kívülre. Bízván benne, hogy reggelig senki sem lopja el.

– Menjünk, pihenjünk le. Használjuk ki, hogy viszonylag csend van. Hátha ezt az éjszakát mindhárman átalusszuk végre.

STATO DELLA CITTÀ DEL VATICANO (VATIKÁNI VÁROSÁLLAM), APOSTOLI PALOTA, MÁSNAP REGGEL

A Vatikán békés volt és nyugodt. A maga módján. Hiszen ahogyan a bolygó rezdült, úgy rezdült vele ő is. Mintha csak egy hatalmas szív lett volna. Az őt körülfonó világ szíve. És vele együtt és érte dobbant a mindennapok túlélését és megváltást jelentő harcában. Sokan támogatták, sokan támadták. Sokan elfogadták, sokan megtagadták. Tett magasztos és gyönyörű dolgokat, elkendőzött aljas és megbocsájtathatlan bűnöket. De összességében mindig és minden körülmények között az emberiség boldogságának örök zálogát próbálta megteremteni. Királyok, királynők és a világ politikai vezetői keresték minduntig Őszentsége kegyeit, s emberek milliói zarándokoltak Rómába, hogy átléphessék a varázslatos fehér vonalat. A pápák meg jöttek és mentek, s a Vatikánba mindjűk lelkéből beépült egy darab. Mely békét hozott, még akkor is, ha odakinn, a fehér vonalon túl háborúk dúltak.

Ezen a reggelen, amikor Lesotho földjét idegen katonák bakancsa tapodta, II. János Pál volt a katolikus világ mélyen tisztelt pápai Őszentsége. Csöndesen üldögélt dolgozószobájában, s mialatt teáját fogyasztotta, éppen ezeken az aggasztó eseményeken „pihentette” gondolatait. Közben meg az erről szóló sajtóhíreket böngészte, melyeket a vele szemben ülő, és szintén hallgatagon teázó vatikáni bíboros államtitkár, Angelo Sodano tett le nemrégiben fényesen csillogó, lakkozott asztalára. Olykor összevonta ősz szemöldökét, aztán meg sóhajtott egyet, majd reszkető kezével a következő oldalra lapozott. Olvasgatott így néhány eseménytelennek tűnő percet, ezt követően óvatosan letette az időközben kiürült teáscsészét, és a bíborosra vonta tekintetét.

– Eminenciád mit gondol? Hogyan látja a dél-afrikai behatolást?

– Szentatyám, a sajtó, s ezáltal a közvélemény rendkívül megosztott. Mindazonáltal én úgy gondolom, hogy a víz lehet a háttérben. Nem pedig a Nelson Mandela által garantált, beígért demokrácia és stabilitás megteremtése.

– A víz – suttogta a pápa. – A víz, mely hatalmas területet ural ezen a bolygón, és mégis mennyien szomjaznak rá! Ki hitte volna, amikor először mondták ki az emberek: Szentelt Víz. Ki hitte volna, hogy nemcsak békét, hanem háborút és halált is hozhat? Tíz éve jártam Lesothóban. Éppen tíz éve. Így ősz táján. Parányi, békés kis ország. A hatalmas Dél-Afrika markában.

– Mit tegyünk, Szentatyám? – kérdezte a bíboros, mire ő is az asztalra helyezte az aranykerettel körülfont tetszetős kis teáscsészét.

– Egyelőre várunk. Ha viszont Szomáliához vagy Ruandához hasonlóan visszafordíthatatlanná válnak a dolgok, felhívjuk a dél-afrikai kormányt, hogy hagyjanak fel a hadművelettel, és vonják ki csapataikat. Addig is természetesen elítéljük, mint minden erőszakos fellépést a világ bármely szegletében. És most kérem Eminenciádat, távozzék, kissé pihentetném megfáradt elmémet.

A bíboros letérdelt, megcsókolta a reszkető kézen nyugvó pápai gyűrűt, majd felállt, és sietve távozott. A Szentatya meg imára kulcsolta ujjait, becsukta szemeit, és hosszú, megbékélést remélő fohászt intézett az Úrhoz minden lesothói és dél-afrikai emberért.

DÉL-AFRIKAI KÖZTÁRSASÁG, PRETORIA,
UNION BUILDINGS,
NELSON MANDELA HIVATALA,
ÓRÁKKAL KÉSŐBB

Nelson Mandela felettébb ideges volt. Előrehaladott kora és a rendkívül gyorsan és kínosan rázúduló események ugyanis eléggé felborzolták az idegeit. Hadügyminiszterével álldogált irodája közepén, és a Boleasról szóló jelentéseket meg a privát észrevételeket hallgatta, nem túl nagy lelkesedéssel. Az idő olyan volt, amilyen a kedve: semmilyen. Nem volt étvágya, és ezen a napon is kialvatlanul ébredt. Minisztere azonban nem kímélte, kész tényként tárta elé a Lesothóval kapcsolatos keserű tapasztalatait.

– Elnök úr, elegendő idő hiányában nem volt megfelelő készenléti terv. A hírszerzés is csapnivaló munkát végzett, nem beszélve arról, hogy nincs meg az összhang a botswanaiakkal sem. 1971-es légi felvételek alapján kellett felmérni a terepet. És ez csak egy a rengeteg elkeserítő tény közül. Nem beszélve arról, hogy költségvetési megszorítások miatt a hadsereg tartalékai kimerültek, ezáltal hiányosak.

Mandela testét forróság öntötte el, majd miután meglazította nyakendőjét, és kigombolta ingének legfelső gombját, friss levegő után sóvárogva az ablakhoz sétált.

– Nem jó hírek. Nagyon nem jó hírek. Először kiszivárogtatták a firkászok, hogy a kormány előírta a vállalatoknak, a tulajdonosokat és alkalmazottakat illetően milyen arányban legyenek feketék és fehérek. Aztán következett, hogy azok a fehérek, akiknek közük sem volt az apartheid elnyomásához, a jobb sorból a szegénytelepeken kötöttek ki. Arról nem is beszélve, hogy az USA még mindig nem vett le a terroristának minősített személyek listájáról. Azt hiszik, nem tudom, de tudom. Most meg itt van Lesotho, meg a „fehér arany”. Nem nekem való már a politika. Nyolcvan éves vagyok. A börtön előtt menekültem az apartheidtől. Aztán jött az a huszonhét év. Most meg túl nagyok az elvárások. Olyan emberek bizalmát élvezem, akik nem túrnek el több nélkülözést. Kérdem én ezután, hogy feleljek meg úgy az elvárásoknak, hogy ne kezdjenek ki?

– Csak tegye azt elnök úr, amit eddig. És a dolgok majd helyrerázódnak.

– Meglátjuk. Most elmehet. Elfáradtam. És köszönöm.

A hadügyminiszter biccentett, majd sarkon fordult, és sietve távozott. Mandela meg az asztalhoz sétált, fogta a telefonkagylót, kért egy jó erős kávé, s miután erőtlően foteljébe huppant, átsuhant agyán, hogy talán ideje lenne végre lemondania...

MASERU, MOHAPI SALEBONE HÁZA, KÉSŐ ÉJJEL

Újabb idegtépő, várakozással és némi kósza reménnyel átszótt nap után, Mohapinak mintha csak dejá vu érzése lett volna, minden úgy és ugyanolyan szájjal történt, mint az elmúlt, bizonytalansággal és rettegéssel beárnyékolt és annyira gyűlölt időszakban. Játsoztak Lineoval, étkeztek, tisztálkodtak, lefektették a kislányt, majd reménykedve ágyba bújtak, hátha egy olyan nap köszönt rájuk, ami megszépíti életüket. A bizonytalanság, és az intervenciósoktól, nemkülönben pedig a fosztogatóktól való állandó rettegés érzelmi életüket is megmérgezte. S mindannak ellenére, hogy erejük teljében lévő fiatalok voltak, szexuális ösztöneik oly mélyen szunnyadtak, akár a föld mélyébe rejtőző ezeréves kincsek. Egészen eddig az estéig. Mert valahogy, talán a jobb étkektől, vagy hogy eleddig megúsztak minden komolyabb atrocitást, vagy egyszerűen csak egymás ízének delejes hiánya feltűzelte rég nem érzett vágyaikat.

Igazából Zoey volt a kezdeményező, ettől függetlenül Mohapi sem zárkózott el a gyönyör felé vezető úttól, de kettejük közül kétségtelen, hogy őt kezdte ki jobban Lesotho sajátos háborúja. A megannyi gond és nélkülözés ellenére Zoey percet sem veszített varázsából. Így miután óvatosan, amolyan kelletősen kibújt meglehetősen ősdi, halványkék hálóruhájából, s az ablakon sejtelmesen átszűrődő éjszakai holdfény, mint holmi névtelen festő, megrajzolta csábító sziluettjét, Mohapi fátylasan izzadó bőrét mintha milliónyi tű döfte volna egyszerre. Aztán reszkető kézzel, akárcsak az első intim együttlétük alkalmával, amikor ráébredtek, egymás felfedezése nem is olyan félelmetes, megérintették testük könnyező auráját. Tán még a föld is beleremegett. Aztán összeért ajkuk, s egymásba faltak, akár a kandalló tüzének vöröslángjai.

Megszűnt a lenn, és megszűnt a fenn. Nem volt már kinn, és nem volt már benn. Nem volt háború, nem volt Lesotho. Csak ők voltak, és az őrzítő kéj. Egyszerre repültek fel a csillagok békésen sötét és dermedt birodalmába, majd hirtelen alázuhanak, hogy azt hihették, testük atomjaira porladva hull majd vissza a szeretett anyaföldre. Aztán

Mohapi szemérme megdermedt, és érezte, eljött a pillanat, amikor e szemérem el kell, hogy tűnjön kedvese csábítóan nedves és meleg rejtékében.

A pillanat akár mozivászonra is kívánczó varázsát azonban megtörte egy hang. Egy nem odaillő, félelmet keltő, tompa kis reccsenés. Aztán meg azok a poklon túli, szabályos időközönként ismétlődő sejtelmes lépések. Zoey riadtan fészkelte magát férje ölébe, kinek kődermedt szemérme szégyenteljes módon erejét vesztette, s megtörni látszott az akár csodálatosnak is nevezhető együttlét varázsát. Mohapi meg csak szorította Zoeyt, s röstellte, de azt sem tudta, mit tegyen. Felpattanjon, és szembeszálljon az ismeretlennel, vagy együtt féljen kedvesével, várva a rájuk leselkedő veszély nem kívánt végkifejletét.

Aztán megszűntek a dermesztő léptek, és pillanatnyi csönd lett. Mohapi meg már-már egyszerre lélegzett kedvesével, s a patakokban ömlő izzadság is oly formán ömlött egymásba, hogy már azt sem lehetett volna megállapítani, vajon mindketten ontották a félelem sós nedűjét, vagy csak egyikük teste „fürdik” a másik rettenetében. Ziháltak. Hogy levegőhöz is éppen csak úgy-ahogy jutottak hozzá. Aztán a sötét szobán végighasított egy hajszálvékony tűzvörös fény. Egy lézeroptika irányfénye, mely cikázott néhány pillanatig Mohapi mellkasán, majd nagyjából megállapodott a szíve tájékán. Aztán az ismeretlen előlépett a sötétségből, és megállt az ablakon beszűrődő tompa holdfény sávjában. Anele Khuboni volt. Az SASS mészárosa. Vigyorgott. Már amennyire ezt a kevéske fényben látni lehetett. Aztán mocorgott még valamit, majd vészjóslón hozzátette:

– Nehezen, Salebone. Nehezen, mert a régi címeden se leltelek, meg máshol se, de megvagy, te tetű.

Mohapi Salebone semmit sem értett. Semmit. Zoey meg csak egyre sírt, mire felébredt a kis Lineo is, és keservesen bömbölni kezdett. A százados meg közölte, hogy mindjárt elhallgattatja a kurva kölykét. Zoey még jobban sírt, Mohapi meg szeretett volna felugrani, és neki-esni a roppant férfinak, de a mellkasán nyugvó vörös fénypont vészterhes látványa valósággal ágyához szögezte. Aztán Khuboni megdörzsölte ajkát, majd baljósan hozzátette:

– Hát akkor, jöhet a nyolcadik.

Mohapi nem értette, hiszen nem tudott a listáról. Még annak ellenére sem, hogy nagyon jól tudta, a gátról miért kellett eljönnie, és furcsa mód miért lehetetlenült el annyira, hogy odaát, Dél-Afrikában sem kaphatott sehol munkát. Magára nem is gondolt. Zoey és Lineo járt a

fejében. Hogy ők miért. Hogy legalább őket ne. Aztán megszorította a reszkető asszonyt, hogy majd csontját törte, és behunyta szemeit. Eltelt így néhány kegyetlen és idegtépő pillanat, mire lövést hallott. Aztán még egyet és még egyet. A másodiknál mégis kinyitotta szemeit, s ekkor tűnt fel neki, hogy a lövések torkolattüzének tompa villanása a mészáros mögül érkezett. Csak a dél-afrikaié sült el egyszer, amolyan sután, hogy a lövedék épp csak elzúgott a füle mellett. Elképedve tárta szét karjait, aztán a férfi feljajdult, és miután összecsuklott, mint egy megfáradt colostok, élettelenül elvágódott. Csönd lett. Az értetlenség és rettenet csöndje. Ezt követően három alak lépett elő a sötétből, két ismeretlen és Marabe Lekhanya. Kezében egy füstölő Beretta pihent, és kikerekedett, rémült tekintettel ugyan, de vigyorgott.

– Éppen csak hogy ideértünk, barátocskám. Éppen csak, pedig végig követtük. Csak nem akartuk, hogy a rohadékja bármit is megneszeljen, ezért óvatosságból nagyobb előnyt adtunk neki. De mindegy, a fő, hogy éltek.

– Ki az Isten haragja volt ez, Marabe? Ki a jó franc volt ez? – kérdezte Mohapi, majd lekászálódott az ágyról. Zoey pedig még mindig zokogva, s percet sem törődve meztelen teste kötelező szemérmével, úgy ahogy volt, szaladt, és miután kikapta a kis Lineot ágyából, magához szorította. Ezt követően pedig háttal a falnak támaszkodott, s miután már úgy hulltak a könnyei, hogy azok már egybefolytak nyálával, lassan a hideg padlóig csúszott, és groteszk pózban szinte a kislányra borult. Ekkor az egyik ismeretlen férfi fogta a takarót az ágyról, és gondosan rájuk terítette. Mohapi közben meg felkapta rongyos alsóját, belebújít, s miután meggyőződött családja sértetlenségéről, megcirógatta, megcsókolta őket, majd felállt és megmentőikhez fordult.

– Tehát ki ez a rohadék, Marabe?

– Anele Khuboni százados. Az SASS bérnyilkosa. Egy listával a zsebében grasszált itt Maseruban. Jó párat megölt már közülük. Engem is majdnem hűvösre tett, de nem hagytam magam, meg szerencsém is volt. A listáját is majdnem sikerült elvennem, de visszaszerezte. Ekkor láttam meg rajta a nevedet.

– És ki küldte? Kinek a parancsára ölt?

– A kormányénak. De nevet ne várj. Az soha sincs. Csak úgy, küldték. Néhányan útban voltunk. Ennyi. De elkaptuk, egyelőre nem lesz baj.

– Nem lesz baj? És ha jön egy másik? Akkor mi lesz? Rettegünk majd minden éjjel? – kérdezte Mohapi elkéseredetten, és undorral a holdfénybe burkolódzott holttestre vonta a tekintetét.

– Nem jön. Egy jó darabig. És lehet, addig vége is lesz. Ismered az orosz módszert?

– Nem. Mi az?

– Ezeket sosem küldi senki, és nem is léteznek. Nem jelentenek soha senkinek, és ha lebuknak, magukra hagyják őket. Úgy hogy nyugi, nem lesz baj. A barátaim nyomban el is tüntetik innen – tette hozzá, majd biccentett a másik kettőnek, mire azok felkapták, és a félhomályban feketének tetsző hosszú vércsíkot húzva kivonszolták a holttestet a házból.

– Mohapi, mi is meghúznánk magunkat. Úgy tűnik, a szomszéd ház üres, szerinted birtokba vehetnénk?

– Igen, Marabe. Egy ideje eltűntek. Nem tudni mi lett velük, úgy-hogy menjetek csak, és Marabe... Köszönöm!

– Testvérem, tudod, hogy adósod voltam eggyel, ugye? És örömmel tettem. Valami jót is az életemben...

SZVÁZIFÖLD, LOBAMBA KIRÁLYI FŐVÁROS,
EMBO ÁLLAMI PALOTA,
III. MSWATI REZIDENCIÁJA,
MÁSNAP

III. Mswati éppen olvasgatott. A lesothói legfrissebb híreket, melyeket köztisztviselőként álló minisztere, Barnabás Sibusiso Dlamini tett az asztalára. A király komoran fogadta, mégis a kis körszakála és az örökön mosolygósnak tűnő, enyhén pufókos arca olyan hatást keltett, mintha olykor picit talán tényleg mosolyogna a kicsiny országától nem messze zajló aggasztó eseményeken. A miniszter meg, amikor már látni vélte az uralkodó zsörtölődős nemtetszését, levette szemüvegét, és hűmögve megdörzsölte szemeit. Némán teltek így a percek, mire a király gondosan összerendezte papírjait, felállt, és miután az italokkal teli asztalhoz sietett, megbontott két Swazi sört.

– Igyunk egyet, Barnabás – nyújtotta a férfi felé. – Más egyebet úgysem tehetünk, mint hogy bízunk benne, ide nem terjednek át a zavargások. Hiszen itt is vannak elégedetlen emberek. S nem lenne jó, ha a lesothói események, ne adj isten, bármiféle példával szolgálnának számukra.

A miniszter elvette a sört, majd miután nagyot kortyolt belőle, felállt, zsebre dugta kezét, és elkezdett lábaival olyan idétlenül előrehátra hintázni.

– Ezt én sem szeretném, de kérdés, mi legyen Szváziföld hivatalos álláspontja. Hiszen mégis itt vagyunk tőlük egy kőhajításnyira.

– Miniszterem, Szváziföld semlegesnek kell, hogy tűnjön, de burkoltan Pretoria felé kell, hogy húzzunk. Mivel letagadhatatlanul függünk Dél-Afrika gazdaságától.

– Akkor hát? A népnek szüksége van Királya végtelen bölcsességére – tette hozzá Dlamini, és nagyot húzott szeretett söréből.

– A Védelmi Erők mindenesetre legyenek készenlétben. Ha menekültek jönnének Lesothóból, ami szerintem nem valószínű, fegyvertelenül természetesen beengedjük őket. Ha nyilatkoznunk kell a média felé, megbékélést hirdetünk. Mindazonáltal Dél-Afrikát pedig egyetlen olyan szóval sem illetjük, mely a későbbiekben Szváziföld hátrá-

nyára válna. Többet nem tehetünk, sőt, nem is kell tennünk. Kis ország ez, szegény ország, ennyi telik tőlünk. Sőt, azt gondolom, a világban jórészt azt sem tudják, hogy létezünk, nem hogy elvárnának tőlünk bármiféle hozzáállást. Az ilyen kis nemzetek sorsa vagy túrni az elnyomást, vagy okosan meghúzni magukat, megmentve így a szuverenitást...

LESOTHO, MASERU,
AZNAP DÉLELŐTT
MOHAPI SALEBONE LAKÁSÁBAN

Zoey és a kis Lineo az udvaron játszottak. Némiképp megnyugodva, hiszen az éjjeli események alaposan felkavarták amúgy sem harmonikus életüket. Bár a kislány a hangoskodáson, a lövéseken, meg édesanyja zokogásán kívül mást nem érzékelt a történetekből, de mindez éppen elég volt neki, hogy nyugtalanul aludja át az éjszakát. Zoeyt annál jobban megviselte. Ő ugyanis tisztában volt vele, mi történt, mi történik körülötte. Mindazonáltal Lineo kacagva rohangált az ütöttkopott kis műanyag labda után, anyja pedig olykor riadtan kapott utána, ha a kicsi felbukni látszott egy-egy kő- vagy fadarabban. Szép idő volt. A nap sütött, csak néha álltak útjába maszatnyi kis báránnyel. A szél is kellemesen fújdogált. Zoey szerette a szelet. Volt, hogy becsukta szemét, széttárta megfáradt karjait, és átadta magát az érzésnek, mintha csak repülne. Olyankor szabadnak érezte magát. Végtelenül szabadnak, és boldognak. Ez a szél azonban halálszagú volt. Kellemes, cirógató, mégis halálszagú.

Odabenn, a konyhaasztalnál Marabe és Mohapi üldögéltek. Marabe barátai ugyanis hoztak friss marhahúst, és Zoey elkészítette nekik. Ők meg jól falatoztak, hiszen éhesek voltak, akár a legrettegettebb hegyi farkas. Aztán a két idegen távozott, mondván, késő éjjel visszajönnek, Marabe meg ottmaradt, hogy élvezze Mohapi rendkívül hálás vendégszeretetét. Eszegettek, iszogattak, és politizáltak. Megpróbáltak ugyanis rájönni, mi oka lehetett, hogy nevük a végzet kegyetlen listájára került.

– És te? – kérdezte Mohapi, miközben jókora falatot „préselt” magába.

– Hogy én? Hát nem hiszem, hogy az odaát olykor-olykor megejtett marhatolvajlásaimért. Én és jó néhány társam amolyan Dél-Afrika-ellenes aknamunkát folytattunk. Szerettünk volna egy pártot is bejegyeztetni, de mindenütt falakba ütköztünk. Tudod, hogy megy ez. Gyűlések, röplapok stb. És a jelszó: A Fehér Arany a miénk! Hát ezért vagyok én a listán. Szerintem valaki beköpött. Lehet, tán le is hallgat-

tak. Nem tudom. Talán úgy voltak velem, hogy amíg Pretoria számára a veszélytelenség mezsgyéjén haladunk, csak figyelnek, ha viszont átlépjük... Szóval érted. Most meg, ha már úgy is kaotikus itt minden, igazán praktikus a nemkívánatos elemeket eltávolítani. Végére is senkinek sem tűnik fel. És te? Te miért voltál rajta?

Mohapi abbahagyta az önfeledt rágcslást, és mintha csak belefagyott volna a falat a szájába, mozdulatlan eltűnődött. Aztán lassan, már-már csámcsogva folytatta az igazán ízletes sült „végső megsemmisítését”, közben meg ivott egy kortyot, és miután elnézett Marabe mellett csak úgy, az üres semmibe, sután belekezdett:

– A gáton dolgoztam. Jól ment a sorom. Aztán kezdtem firtatni, hogy annyi vizünk van, akár az arab olaj. És hogy ők milyen jól élnek, mi meg, akár a szakadt koldusok. Szóvá tettem, hogy háromszor annyiért is adhatnánk, hisz Dél-Afrika gazdasága kibírná, mi meg sokkal jobban élhetnénk. Már repültem is. Aztán ellehetetlenítettek. Elég rendesen. Pedig mérnök vagyok.

– Te is a Roma-völgyben tanultál? A Nemzeti Egyetemen?

– Ott. Ott bizony. Gyönyörű környezetben, mint a mesében. Sosem felejttem el. És saját erőből, érted? És nézz körül, hogyan élek, mi lett belőlem. Szégyellem, hogy ez minden, amit a családomnak nyújtani tudok. – Mohapi kortyolt még egyet, és abbahagyta az evést. Valahogy elment a kedve. Megtörölte száját és sóhajtott egyet. Egy amolyan keserveset. Mintha csak a világvége előtti utolsó néhány pillanatot élné meg, amikor már nincs tovább. S újra elkezdte elméjét marni a gondolat. Akár sav a legmakacsabb rozsdát. Hogy fogja a családját, és elmennek. Minél messzebbre. Marabe látta barátja gondterhelt arcát, és ezt a napot nem feltétlenül a kesergésnek szánta. Ezért inkább folytatta, hogy oldja valamelyest a feloldhatatlannak tűnő feszültséget.

– Tudod, mi az érdekes ebben az egészben, ami itt, nálunk folyik?

– Nem igazán, mondd.

– Ez az úgynevezett háború, amolyan furcsa háború. Volt valami hasonló jelző az első világháborúra is, de igazán röstellem, nem tudom, mi volt. De visszatérve Lesothóra. Ki is vezeti Dél-Afrikát? Egy béke Nobel-díjjal megvásárolt volt életfogytiglanos.

– Na és?

– Az ANC az apartheid rendszerben ugyanolyan szervezetté volt nyilvánítva, akár a Hamasz, az ETA, az IRA vagy az Al-Kaida. Mandela meg terroristává. Tudtad, hogy ő felelt az ANC fegyveres szárnyáért is?

– Nem tudtam, és?

– Robbantásokat hajtottak végre kormányzati épületek ellen. És bármennyire el kívánták kerülni, voltak civil áldozatok is. S még ha valahol érthető, és igaz is volt az apartheid elnyomása elleni harc, többek között ezért kapott életfogytiglanit. Ehhez képest az ANC most Dél-Afrika kormányzó pártja, Mandela az elnök, és idegen katonák tapossák a földünket, mert fel mertünk lázadni a saját hazánkban. Kérdem én: hány IRA- vagy Al-Kaida-terroristából csinált az USA vagy a britek minisztert? A mi érdekeinket mégsem védi senki. Persze elhintették, hogy infrastruktúra, meg energia, meg minden. De tudod, testvérem – sóhajtott Marabe –, én is álmodom. Egy jobb létről, egy gazdagabb Lesothóban. Jogom van hozzá. És neked is!

– Én elmegyek. Fogom a családom és elmegyek, amilyen gyorsan, és amilyen messzire csak lehet.

– Elmész? – kérdezte Marabe elképedten, majd felállt, és elkezdett lassan az asztal körül körözni. Aztán megállt, és miután mindkét tenyerével a rég kifakult, itt-ott már felszálkásodott falpra nehezedett, olyan közel hajolt Mohapihoz, hogy az már-már arcán érezte forró leheletét. – Elhagynád a gyökereidet? A hazádat?

– Árva vagyok. Zoey is. És ez a haza nem szeret engem. Téged sem. Csak szép lassan megöl. Mégis, mit gondolsz, mi vár itt ránk Dél-Afrika vasöklébe zárva? Mondok én neked valamit. Pretoria nem csak a javainkat kobozta el, az álmainkat is...

DÉL-AFRIKA, JOHANNESBURG,
M & G MEDIA ÉPÜLETE,
MAIL & GUARDIAN HETILAP SZERKESZTŐSÉGE

Négyen ültek a főszerkesztő irodájában. Értelemszerűen középen, a vaskos, tömör fából és nemes marhabőrből készült, szinte úrállomásba illő foteljében, mintegy kirobbanthatatlanul „beágyazva”, mondjuk úgy: a góré. Körötte pedig a három kiszemelt, vagy talán a három legjobb, vagy a három, nevezzük úgy, legpolitikusabb szemléletű nagyratörő firkász. Vitatkoztak. De igazából nem is. A főszerkesztő feltárta a vezetőség kívánságát, a három betűvető meg igyekezett az érthetőség és elfogadhatóság nyelvére lefordítani a hallottakat. S ami ebből a fordításból kikerekedett? Hát nem mételyezte meg egyikük elméjét sem. Sőt, inkább hátráltak, mint sem tolakodtak volna egymás elé, hogy elsőként teljesítsék a nagyérdemű vezetőség „csekélynek” tetsző kívánságát. Volt ott persze minden. 94-es Columella, már persze annak, aki kedvelte a jóféle dél-afrikai bort. Aztán meg viszki az „árulóknak”, Swazi sör, és az elmaradhatatlan kubai szivar, hogy a füst már-már makacs ködként borult rájuk. No, meg persze valamiféle sós aprósütemény. A beetetés és megetetés harmóniája egyensúlyban volt ugyan a hetilap támasztotta igényekkel, de a három nagyratörő szófarigcsáló most valahogy nem vágyta, hogy nevével lásson el olyasvalamit, amittől nemrégiben egyik kollégájuk fejébe szürke ólom fűrődött.

– Gyerekek, gyerekek – morgolódott a főszerkesztő. – A vezetőség csak egy kibaszott, tökös, tárgyilagos és mélyenszántó cikket kér a Boleasról. Egy csipetnyi maserui helyzetképpel. A lényeg, hogy semmi részrehajlás, semmi kamu! Az apartheid idejében is volt, hogy kinyitottuk a szánkat. Ez a lap már csak ilyen. Szóval? Ki vállalja mégis? Az M & G Media igazán nem lenne hálátlan. Ti vagytok a legjobbak. Tehát?

– Főnök, feltételezem, nem került el a figyelmét az a csekélység, mely szerint a Lapátfülű Róka koponyáját némiképpen megszelloztették.

– Ja – vágott közbe négyük közül az egyetlen, nyurga, ősz, kefehajú, idétlennek is mondható jó ötvenes fehér férfi. – Az SASS bérgyilkosa szépen elintézte. Meg a környék postaládáit is.

– Szóbeszéd, gyerekek, szóbeszéd. Újságírók vagytok, és minden kikúrt pletykának bedóltok? Kirabolták szerencsétlent, a postaládákat meg valamiféle huligánok szaggatták le. El is kapták őket, be is ismerték.

– Én mást hallottam – tette hozzá az egyik, aki Cassius Clay-szerű fizimiskája ellenére sem rettegte kevésbé a rá leselkedő, ártalmatlannak semmiképpen sem tűnő feladatot. – A Lapátfülű pedig külsős volt, csak vitt egy állítólag meglehetősen szabad szájú cikket, amit a *Cape Times* azonnal visszadobott. Ő persze megpróbálta Washingtonba is eljuttatni. Ezért nézték át a postaládákat is, gondolom.

– De mi pont nem visszadobni akarjuk, nekünk kifejezetten egy ilyen cikk kellene.

– Nekünk meg a golyó a fejbe nem kellene. Bízva főnök egy lelkes amatőrre. Vagy tudja mit? Írja meg maga.

Csönd lett. Meg hümmögés. Aztán összecsörrentek a poharak, parázslottak a szivarvégek, szállt a tagadás kikezdzhetetlen füstje, mire a *Mail & Guardian* főszerkesztőjének be kellett látnia, ezeket az újságírókat csak akkor érdekli a halál, ha az kifejezetten mások pusztulásának távolról szemlélt és meglehetősen biztonságosan megírt krónikája...

LESOTHO, MASERU FÜSTÖLGŐ ROMJAI

A város sohasem volt festői, és sohasem volt egy nyüzsgő metropolis. Csak egy szorongatott, gazdaságilag kihasznált kicsiny ország fővárosa. Ízetlen és fakó sejtelmein túl mégis megvolt a maga szépsége és a maga romantikája. Esett. Esett, és füstölögtek könnyező romjai. Hiába az intervenciósök, hiába az idegenekkel együttműködő, mégis tehetetlen rendőrség, és persze a királyhoz hűséges tisztek és katonák látványos és folytonos portyázása, a szakadárok, az ellenállók, a fosztogatók, és akik csak balhéból törtek, zúztak, gyűjtogattak, szép lassan kikövezték a pusztulásához vezető utat. A madarak is eltűntek. Mohapi szeretett madarai. Csak az éhes kutyák, a kóbor macskák meg az örök életművész patkányok kószáltak némi élelem reményében a kihalt vagy annak tűnő utcákon. A fosztogatók aljasul szerzett javai meg minduntig gazdát cseréltek, hiszen egy-egy erősebb csencselő vagy a nagyobb falkák össze-össze csaptak, és elvették egymástól azt is, amire sokszor szükségük sem volt. Őltek például egy hegedűért, pedig aki diadalittasan megszerezte, azt sem tudta, hogy fogja meg. S volt, aki ócska függönykarnisban látta a „meggazdagodáshoz” vezető utat. Az intervenciós hadsereg bizonyos tisztjei meg katonái persze rutinosabban keresgéltek. Ők ékszerre, valutára utaztak. Mint ahogy az a két dél-afrikai, mondhatni King-Kong is, akik az egyik félig még lángoló, félig már füstölgő borbélyüzlet romjai közül cibáltak ki éppen három suhancot. Egyiküknek szétlőtték a térdét, a másik kettőnek pedig addig taposták a kezeit meg az arcukat, míg elő nem adták, hogy hová rejtették nehezen szerzett kincseiket.

– Akkor meg ugorj hát, kurva lesothói, és hozd, mert átlójuk a barátod másik térdét is – bökött a dél-afrikai a viadalban félholtra harapott, pitbullként vonyító és zokogó, földön fekvő apró termetű kis maseruira.

A másik is sírt, hogy csak úgy fröcsögött a taknya meg a nyála. Aztán szétdobált néhány ládát, kotorászott valamit, és előszedte kincseiket, melyeket a katonai dzsip láttán ijedtükben megpróbáltak eldugni. Ezt követően odabotorkált a tiszthez, és a kezébe nyomott egy tetsze-

tős arany zsebórát, néhány arany láncot, egy pecsétgyűrűt és úgy ötszáz dollárt.

– Jól van, kis tetvek, jól van. Ügyesek voltatok. És most irány az öröklét – tette hozzá baljósan, és szó nélkül fejbe lőtte mindhármukat. Aztán harsányan felnevettek, zsebre tették „megérdemelt” zsákmányukat, beszálltak a járó motorú terepjáróba, és elhajtottak a helyszínről. Esett. Még mindig. De az is lehet, hogy a valaha jobb időket megélt város csak siratta önmagát és füstölgő romjait. Meg a tolvajjá, aztán meg áldozattá vált nyomorult polgárait. Akik csak szebb jövőt akartak. Melynek a „Fehér Arany” lehetett volna az egyetlen záloga...

MOHAPI SALEBONE LAKÁSÁNAK UDVARÁN, AZ ÉJ BEÁLLTÁT KÖVETŐEN

Maseru már nem siratta magát. A levegő meg a füst és víz illatának színesztéziájával borította el a kellemesnek és nyugalmasnak ígérkező éjszakát. Marabe és Mohapi a maradék marhahúst sütögették szabad tűzön, és mialatt a Marabe által szerzett vodkát iszogatták, egy-egy fadarabbal mindketten a szikrákat vető fahasábokat piszkálgatták. Közben meg csöndesen diskurálgattak. Csak úgy. Az élet dolgairól.

– Tudod, Marabe, csak halkán mondva, nehogy Zoey meghallja, szóval hazudnék, ha azt mondanám, hogy nem hiányzik a szex. De amikor kitört ez az egész, minden éjjel rettegtünk, és valahogy kedvünk sem volt hozzá. Meg úgy igazán semmihez sem. Erre, mikor meg már majdnem összejött, betört a szobába az a barom, és úgy belém verte az ideget, hogy isten tudja, mikor fog szerencsétlen megint rendszeren működni. Szóval érted, ugye?

Marabe megforgatta a húst, hogy a vöröslő, vérlázító illatokat árasztó étektől a nyála is elcseppent, és miután meggyőződött róla, hogy Zoey még a környéken sincs, ugyanis a kis Lineo-t altatta, mellesleg hozzátette:

– Tudod, testvérem, az én fütykösöm se nagyon mocorogna, ha éppen a szeánsz kellős közepén rám törne egy ilyen állat. De idővel majd csak kimegy az ideg. Arra azonban készülj fel, nem mostanában fog a trauma elmúlni. Először majd attól félsz, nehogy megint rátok törjön valaki. Aztán meg attól, hogy működjön a műszer. És ez a félelem fog blokkolni. De majd megnyugszotok. Idővel.

– Megnyugodnánk, ha ennek vége volna. Csak sajnos túl sok a riasztó példa.

– Mire gondolsz? Áúúú, a fenébe, ez süt – horkant fel Marabe, majd a hamuba ejtette a darab húst. – Nem érdekel, megeszem, csak lemosom. Tehát melyek azok a riasztó példák?

Mohapi félig mosolyogva, félig szánakozva bámulta a szinte testvérének fogadott barátját, ahogy az ízletes vacsorával küzdött, majd óvatosan, nehogy ő is pórus járjon a mohóságtól, egy fatálkára tette a sajátját, és folytatta.

– Csak két példa, gondolkozz el rajtuk: az USA–vietnami és a szovjet–afgán. Tudod, bejönnek az idegen csapatok, jól szétvernek mindent, aztán távoznak. Mi van, ha ezek is ilyenek? Mi van, ha még évekig eltart?

Marabe időközben lemosta a húst, s mialatt visszatette kicsit átmelegedni, hogy valamicskét visszalopjon a hamuba veszett varázsából, Mohapira vonta riadt tekintetét. Elgondolkodott azon, amit az mondott. És érezte a keserű igazát. Megforgatta a nemrég még áhított csemegét, de már nem volt olyan jó étvágya hozzá, mint akkor, amikor még az este valóban nyugalmasnak tűnt.

– Hát igen, erre sosem gondoltam. Sohasem.

– Én egyre többet. Ezért megyek el. Még csak vissza se nézek. Csak az emlékeim viszem, amikor még szép volt itt minden. No, jó étvágyat, testvérem.

AMERIKAI EGYESÜLT ÁLLAMOK, TEXAS ÁLLAM, TRAVIS MEGYE, AUSTIN, VÁROSHÁZA, MÁSNAP

Két igazán jólöltözött férfi álldogált az ablak előtti tágas térben, nem messze egy hatalmas könyvekkel megrakott faltól falig polctól. Egyikük, aki nem volt más, mint Kirk Watson, Austin polgármestere, viszkivel kínálta a másik férfit, akiben pedig Kay Bouskát lehetett tisztelni, az Austin-Maseru bizottság képviselőjében. Lesothóról vitatkoztak. Vagyis inkább Maseruról. S nem is vitatkoztak, inkább csak amolyan elragadtatott eszmecsere folytattak. S mi volt az oka annak, hogy e két fontos ember éppen a sokak által nem is ismert királyság fővárosával törődjön a messzi Amerikában? Hát csak annyi, hogy Maseru 1978-tól a hatalmas és híres Austin testvérvárosa volt. Így az austiniak, gazdagságukból fakadóan támogatták az akár nyűgnek is tekinthető, félig-meddig kényszeredetten választott vagy elfogadott „kistestvért”. Utaztak a delegációk oda s vissza. Ismerkedtek egymás kultúrájával, gasztronómiájával, de a lényeg mindig is abban állt, hogy a texasi főváros mennyi támogatást tud és akar nyújtani. A mostani helyzet azonban kényesebb volt, mint azt eddig a város vezetése vagy az Austin-Maseru bizottság megszokhatta. Intervenciós csapatok szállták meg az országot, s ebből következően a fővárost. Illett állást foglalni, de Dél-Afrikát nem lehetett elítélni. III. Letsie király és Mosisili miniszter pedig támogatást remélt, de támogatást remélt a magát becsapottnak érző, fosztogató ellenzék is. Tudván, hogy minden maserui testvérenek tartott minden austinit. Feladták hát a leckét Austin város vezetésének, és odaát, a földbolygó túloldalán minden maserui epedve várta, hogy „Amerika majd segít”.

– Kényes dolog, Kay. Nagyon kényes.

– Elhiszem, de mégis csak nyilatkozni kell valamit, ne feledd, Maseru mégis csak a testvérvárosunk.

– Igen. New Yorknak meg Johannesburg. És Washington sem törí magát halálra, hogy tegyen bármit is a Boleas leállításáért – folytatta a polgármester, majd miután kiürült a pohara, komótosan újra töltött magának.

– Akkor mit tegyünk? Hogy mégse tűnjön úgy, mintha hallgatólagosan, álságos módon Mandelát és a hadműveletet támogatnánk.

– A bizottság gyűjtsön élelmiszersegélyt, és tegyünk anyagi felajánlást a várost ért károk későbbi helyreállítására. Az austini krónikában kiadunk egy mértéktartó nyilatkozatot, melyben reményünket fejezzük ki, hogy az intervenció helyreállítja a demokráciát, és megteremti a békét. A vízről pedig szót sem ejtünk. Egyébként meg Texasban sem aranyeső hullik az égből. De beszéljünk inkább a tegnapi kosármeccsről. Öregem, az kemény volt! Csak... – és mondta, és mondta, közben szürcsölgették a viszkít, nevetgéltek, zsörtölődtek, és Maseru egy szemvillanás alatt oly távolra került, hogy talán a Hubble űrtávcső sem talált volna rá...

LESOTHO, MASERU, KIRÁLYI PALOTA

A király, a minisztere, két dél-afrikai tiszt és egy ismeretlen a fejlesztési közösségtől, egy ovális, meglehetősen ódonnak tűnő asztalt ültek körül, és komótosan lakmároztak. Persze a jóféle dél-afrikai borok sem maradtak el, jelen esetben azonban a hangsúlyt inkább az étkezésre és a könnyed eszmeeserére helyezték. Érdekes ellentét volt ez. Az odakinn tomboló zűrzavar és a Palotát átjáró, meghittség csalóka ellentéte. A zavargások folytak, az intervenciók erőlködtek, III. Letsie meg várta a napot, amikor már végre vége lesz az egésznek, és nem kell rettegnie többé trónja biztonságáért. Lévén hogy a történelmi példákon okulva a királyok legtöbbször inkább fényes udvartartását, hatalmát s a vele járó bujaságokat tartotta uralkodása sarokköveinek, mintsem az őt kiszolgáló és jómódban tartó pór népsorsát.

– Úgy hallom, sőt, inkább úgy tűnik, a katonáik nehezen birkóznak meg a rájuk bízott feladattal – nyilatkozott meg a király, miközben egy fehér kendővel megtörölte ajkait.

– Hiányos információk birtokában képtelenség egy hadműveletet tökéletesen levezetni. A hírszerzésük nem tudott róla, hogy milyen töménytelen mennyiségű fegyver van itt magánkézben?

– Nézze – vágott közbe Mosisili –, nem hiszem, hogy pont emiatt kellene követ vetni ránk. Úgy hallom, a maguk demokratikus Dél-Afrikája is kész vadnyugat. Johannesburg meg lassan olyan, mint egy óriási fegyverraktár.

A tiszt beismerően morgott valamit a bajsza alatt, majd ivott egy kortyot. Aztán mégis folytatni szeretne volna számon kérő hadjáratát, de a fejlesztési közösséget képviselő, meglehetősen antipatikus férfi ügyesen közbevágtott.

– Miniszter úr, Mister Wolfensohn aggodalmát fejezte ki a lesothói események miatt. Szeretne valamiféle biztosítékot, hogy a Világbank befektetése teljes biztonságban van.

– Tőlünk kér a Világbank biztosítékot? Mi megtettük, amit lehet. Behívtuk az intervenció seregeket, igyekszünk helyreállítani a rendet, többet azonban nem tehetünk. Egyébként meg, ha már a profitok elosztását nézzük, úgy gondolom, ha a Világbank félti a befektetését,

akkor védje meg. Hozasson zsoldosokat például, ha nem bízik Mandela katonáiban. Egyébként meg, ha már beutazott országunkba, ki is mehet a gáthoz, és győződjön meg róla, hogy igyekeztünk mindent elkövetni a létesítmények biztonságáért.

– Szándékomban áll – válaszolt a férfi csöppnyi cinizmussal, majd hanyag mozdulattal rágyújtott. – Ellenben nem úgy tűnik, mintha Lesotho népe tisztelné a királyát. Valóban képtelen erős uralkodóként kiállni, és normalizálni némiképpen a helyzetet?

– Normalizálni? – kérdezte III. Letsie keserves hangon. – Ha tehettem volna bármit, ha tiszteltek volna annyira, amennyire nem tették, most nem idegen katonák védenék a trónomat, és maguk most nem ülnének itt...

Csönd lett. Volt, aki evett pár falatot, volt, aki ivott egy kortyot, s igyekeztek hazug maszkjaik mögé bújni, melyek mindazonáltal, hogy megtévesztették a másikat, olyan tekinteteket is szültek, mintha igazából a legnagyobb egyetértés uralkodott volna a politika eme alantas színpadán.

MASERU, VALAMIVEL KÉSŐBB

Amint a két szállító és a nyomukban repülő harci helikopter elhúzott Mohapi háza felett, Zoey kapta a kis Lineot, és rohant be vele a konyhába. Amit persze a kislány inkább játéknak, mintsem veszélynek fogott fel, úgy kacagott, hogy az emberfia azt is hihette volna, Lesothóban nincs is polgárháborús hangulat. Mohapi persze utánuk kiáltott, hogy ne féljenek, mert ez nem támadó alakzat volt, de ez kétségbeeséstől reszkető feleségét csöppet sem hatotta meg. Tekintete hosszan követte a légi konvoj útját, majd miután eggyé váltak a lenyugvó naptól vöröslő horizonttal, kapta magát, és ő is becaplatott a házba.

Már nem félt. Rövid idő alatt annyi minden történt vele, mint egész addigi életében összesen sem. Persze nem bátorságból vagy valamiféle megjátszott dachból nem félt. Egyszerűen csak megszokta, hogy így kell megélniük minden percüket. Hozzászokott, akár a kutya, ha mindennap belerúgnak. Ettől persze nem vágyta kevésbé azt a pillanatot, amikor már a háta mögött tudhatja a földet, amelyről azt hitte, ha lelke majd egykoron cserbenhagyja kivénhedt testét, az majd méltósággal fogadja be magába. Már nem fűtötte a hazaszeretet, nem érzett jó előre mardosó honvágyat, nem érzett Lesotho iránt semmit, csak azt tudta, hogy az nem becsüli őt meg, és inkább kiveti magából, mintsem hogy próbálná a határain belül tartani.

– Zoey, ne féljetek! Hallod? Mondtam, nem támadó alakzat. Biztos utánpótlást hoztak odaátról.

– Engem ugyan nem érdekel, mit hoztak, Mohapi, ezeknél sose tudni. Kapják a géppuskát, csak úgy heccből, mert kinn állunk az udvaron, és elengednek egy sorozatot.

Eltűnődött azon, amit Zoey mondott, s rájött, talán valóban igaza lehet, s valóban jobb az oktanal félelem, mintsem meghalni, vagy ne adj isten, meghalni látni a kicsit. Lehajolt, és ölébe vette a gagyogó gyermeket, majd úgy megszorította, hogy tán a szusz is kiment szegénykéből.

– Ne félj, kislányom! Ne félj! Elmegyünk innen. Jobb lesz majd minden.

– Elmegyünk, elmegyünk. Ezt kántálsz folyton, mint egy rossz lemezjátszó, ha karcos és ugrik a lemez – rivallt rá Zoey, majd dühödten elvette tőle a gyermeket. – És megmondanád, hogy megyünk el? És hová? És miből élünk majd? Akármerre indulunk, mindenütt Dél-Afrika van. Mindenütt, érted? És te listás voltál. A többi meg rád bízom – dacolt az asszony, aztán tüntetőleg a szobába vonult a kicsivel, de az ajtóból még visszavetette. – Nincs tej, nincs tejpör, soroljam? Tudom, hogy nehéz, tudom, hogy veszélyes, de szerezz valamit!

Mohapi szégyenteljes mozdulatokkal, szemlesütve sétált ki a füstszagú levegőre. A horizont felé bámult, amerre az imént elhúzott a helikopter konvoj, és azon töprengett, hogyan lehetne kijutni ebből a kiszolgáltatott kis országból...

MASERU, KÉSŐ ÉJJEL

Három katona lopakodott egy félig-meddig „csúffá” tett iskola leomlott cserepekkel és vakolattal tűzdelt falánál. Botswanaiak voltak mindhárman. Olykor megtorpantak, ha úgy vélték, túl nagy zajt csapnak tán, aztán az első intett, és folytatták útjukat. Messzebb lövések zaja hallatszott, de ez őket se nem zavarta, se nem érintette. A lényeg az volt, hogy csöndben haladjanak. Aztán felbukkant az épület sarkánál egy keservesen nyüszítő kutya, hogy egyikük ijedtében a fegyverét is majd elsütötte, de társa idejében a csuklójához kapott, s némán intett, így jelezte a másiknak, hagyja már, nem ez a veszély. Inkább az, ha elárulják, hogy éppen merre járnak. Nem lázadók után kutattak, nem szakadókat kerestek. Sőt, igazából nem érdekelte őket Lesotho választási problémája sem. Két cél vezérelte őket. Az egyik, hogy túléljék, a másik meg az, amiért most éppen oly alantas módon lopakodtak. A kristálytisza égbolt koromsötét leplén millió csillag gyúlt, s mivel tavasz volt, meglehetősen hűvösnek tetszett az éjszaka. Ezért csínján bántak a lélegzettel, hiszen a felettük sárgán ragyogó hold fényében ajkukból előkúszó párafoszlányok könnyen elárulhatták őket. Zajt hallottak. A legelöl haladó, természetesebb férfi intett, így mindhárman megtorpantak, majd a mutatóujját a szájához emelte, jelezvén, szusszanást sem!

Vártak. Két másik katonára, akik az épület sarkánál futó keresztutcából közeledtek. Gyanútlanul, s vélhetően az elfogyasztott fél üveg viszkítől kissé vidáman. Egyikük kezében egy aktatáska lapult. Egy sötétbarna, fémkeretes, nagy csatos aktatáska. Beszélgettek. Csak úgy, mindenféléről. Aztán ahogy közeledtek, a három férfi a falhoz támasztotta gépfegyverét, majd mindannyian elővették töreiket, hogy csöppnyi zajt se csapjanak, aztán amikor eljött a pillanat, rájuk rontottak, akár egy oroszlánfalka a gyanútlan gazellákra. Nem sokat teketóriáztak. Az egyiknek a nyakát metszette el legelöl haladó férfi, a másiknak a hátramaradtak meg szinte kivájták az agyát. Dél-afrikai katonák voltak. Mégis, esélyük sem volt. Persze ők sem a demokrácia őrzésével múltatták az időt. A táskában, amit a botswanaiak azonnal maguk

hoz vettek, és miután visszasiettek vele az iskola falához, ahová a fegyvereiket támasztották, több ezer dollár volt, meg egy meglehetősen drága gyémánt nyakék. Ez lett volna a két pórul járt dél-afrikai fosztogató katona mesés éji zsákmánya, ha „bajtársaik” nem köptek volna bele a levesükbe. Ketten megigézve térdeltek a nyitott táská előtt, az őket irányító társuk meg mögöttük állva bámulta a remek fogást. Aztán egyikük, egy sebhelyes arcú a mellette térdelő vállára tette a kezét, és vigyorogva megjegyezte:

– Ez aztán szép kis summa, komám. Háromfelé osztva, az...

De már nem fejezhette a nyomorultja, mert a következő pillanatban, mintha csak valami gyorsított felvételt látna az ember, az ő torukuk is el lett metszve, miközben a férfi nagyot rúgott a táskán, hogy a sugárban spriccelő vér be ne szennyezze az áhított dollárt.

– Ki mondta, hogy háromfelé osztjuk? Barmok – vetette oda gúnyosan, majd fogta fegyverét, vállára akasztotta, megtörölte véres törét az egyik holttest zubbonyában, lezárta a táskát, becsavarta a saját zubbonyába, hóna alá csapta, körbekémlelt, és úgy elillant még a környékről is, mintha soha ott sem járt volna...

SVÁJC, GENF,
A NEMZETKÖZI VÖRÖSKERESZT SZÉKHÁZA,
JAKOB KELLENBERGER ELNÖK IRODÁJA,
MÁSNAP

A Nemzetközi Vöröskereszt fennállása óta mindig is emberségesen állt a dolgokhoz, mindig és minden körülmények között pártatlanul, rendkívül hatékonyan, de elsősorban hihetetlenül gyorsan cselekedett. Ha valahol kitört egy vulkán, jött egy cunami, egy földrengés, vagy kirobbant egy fegyveres konfliktus, a szervezet azonnal jelen volt, és sokszor ugyan ereje felett, sokszor hősiesen, de megtette, amit az emberiség elvét követve meg kellett tennie. A világ azonban gyorsan változott, és nem volt nap, hogy ne lett volna tennivaló. Az emberéleteket követelő fegyveres offenzívák pedig gombamód szaporodtak, s nem úgy tűnt, hogy valaha is eljöhessen a szovjethatalom (ez a szovjethatalom szó nem nagyon illik ide, inkább valami olyasmi kellene, hogy „az emberiség által áhított örök béke” nem érkezett el) által megálmodott világbéke.

S mindez kiíródott Kellenberger elnök gondoktól ráncos homlokára. Mivel éppen csak beiktatták hivatalába, máris szembe kellett néznie egy afrikai léptékkal mérve meglehetősen nagy horderejű konfliktussal, melyben nyilvánvalóan állást nem foglalhatott, de mivel Lesothóból aggasztó hírek érkeztek, meg kellett erősítenie az afrikai országban tevékenykedő szolgálatot.

Csöndben ült íróasztalánál, s miközben eléggé rövid ősz szakállát vakargatta, a maserui jelentéseket olvasgatta. Néha összevonta szemöldökét, máskor meg, ha olyat olvasott, ami nem igazán volt ínyére, levette szemüvegét, s idegesen elkezdte a keret végét rágicsálni. Aztán letette papírjait, telefonja után nyúlt, és tárcsázott.

– Thomas? Itt Kellenberger! Most olvastam a maserui jelentéseket. Küldjetelek még segílyt és embereket a maserui II. Erzsébet Királynő kórházba! A két kollegina meg még egyszer nézzen utána, hogy valóban kínozzák-e a kormányellenes letartóztatott tiszteteket, vagy csak holmi szóbeszéd! És köszönöm!

Kellenberger ezután asztalára tette jelentéseit, rá meg a szemüvegét, majd felállt, és az italokat rejtő szekrény felé vette irányát. Közben sóhajtott egyet, meglazította nyakkendőjét, aztán töltött egy pohárral, és igyekezett nem gondolni semmire. A békés, konfliktus, jajkiáltás és könnyek nélküli semmire...

LESOTHO, MASERU, NEMZETI BÖRTÖN, EGY NAPPAL KÉSŐBB

A börtön olyan volt, amilyenek a börtönök szoktak lenni. Koszos, mocskos, nyirkos, a maga módján egy csótány- és patkányfészek. Persze hogyan is lehetett volna egy börtön egyenrangú holmiféle szanatóriummal. Igazából sohasem kongtak az ürességtől félig-meddig ódon falai, de a zavargások kitörését követően viszonylag rövid idő alatt megteltek lélekfaló cellái. III. Letsie nem tűrte az államcsínykísérletek leghalványabb szikráját sem, nem hogy az olyasféle polgárháborúba hajló zavargásokat, mint amiket újabb időkben meg kellett élnie. Az áruló dezertőroket pedig egyenesen a pokolra kívánta, így a zavargások kitörése után az NSS (Nemzetbiztonsági Szolgálat) és az intervenciós csapatok szorosan együttműködve sorban igyekeztek felkutatni azokat a tisztet, akik átálltak a felkelők oldalára, vagy egyszerűen kiléptek a szolgálatból.

Akik pedig horogra akadtak, hát azokra túl sok jó már nem várt. Mint arra a szegény ördögre sem, akinek szó szerint csapdába esett farkashoz hasonló vonyítását az épület minden fala visszhangozta. Persze mindazt, amit az elmúlt jó két órában átélt, megúszhatta volna: csak egy papírt kellett volna aláírnia, meg mondani néhány nevet és rejtekhelyet, de becsülete szilárdabbnak bizonyult, mint kínvallatói tisztessége. Amikor azonban a félhomályban úszó, penészszagú zárkában egy rozsdás harapófogóval elkezdtek egyenként letépni a körmeit, azt már nem bírta elviselni, így félájultan elkezdte világgá üvöltetni jómaga és nélkülöző népe minden bánatát. Aztán amikor már csak két körme volt hátra, berontott egy kopasz férfi, és elordította magát, hogy mindent azonnal hagyjanak abba.

– Miért? – kérdezte csalódottan a kínzásba teljesen belefeledkezett NSS tiszt.

– Most szóltak, hogy megint jön ellenőrizni a két kurva a Vöröskezesztől. Nem nyugszik egyik se a picsáján! Mosisili parancsa, hogy mindent tüntessünk el, és rend legyen.

– És ezzel mi a francot csináljunk? Letéptük a körmeit, már majdnem vallott – bökött a férfi csalódottan a véres padlón önkívületben reszkető emberi roncsra.

– Törjétek el a nyakát, az nem hangos. Aztán basszátok ki valahova! Ezt a mocskot meg takarítsátok fel! Minden percben itt lehetnek.

Úgy is tettek. A tiszt lehajolt, megfogta a félholtra kínezott dezertőr fejét, reccsenésig elfordította, majd intett a fegyőröknek, és már vitték is a szerencsétlent. A többi fegyőr meg végigjárta a cellákat, és közölték a fogvatartottakkal, ha jót akarnak, tartják a pofájukat, amíg az ellenőrzés tart. Tartották is. Tudván, hogy a Vöröskereszt „katonái” rövid idő elteltével kilépnek a börtön falain, de ők benn maradtak. S csak a Jóisten volt a megmondhatója, milyen sors vár odabenn rájuk...

LESOTHO, MASERU, ÉS ÁLOMTALAN HAJNALA

Mohapi elégedetten settenkedett a kihalt utcán. Igazából még mosolygott is, volt oka rá, mivel zsákjában, amit a vállán cipelt, kenyér volt, bab, jó néhány tasak tejpor meg kevés cukor. És nem kellett érte ölnie, nem verekedett, egyszerűen csak rámosolygott a szerencse, és egy magára hagyott gépkocsi nyitott csomagtartójában lelte mosolyfakasztó kincseit. Az meg különösebben nem érdekelte, hová tűnhetett az autó gazdája, így gyorsan kipakolt, és már pucolt is. Aztán amikor már jó messze járt, ösztönösen lelassított, és legszívesebben füttyörészett volna, hogy világgá kürtölje diadalát, de tisztában volt vele, ahogy hozzájutott az életmentő étekhez, úgy el is vesztheti azt. Így maradt a csöndes, huncutul somolygós settenkedés.

Persze Zoey ilyenkor mindig rettegve várta, mikor nyílik már az ajtó, mert akkor már fellélegezhetett, hogy férje ismételten megúsza élelemszerző körútját. Bele is halt volna, ha Mohapinak bármi baja esett volna ezeken az emberi méltóságon aluli portyákon. Ő meg csak bandukolt nagy meglepéssel a falak alatt, nem volt már messze egyszerű kis lakjától. Hajnal lévén sötét volt. Mivel az áramszolgáltatás jó ideje akadozott, csak a csillagok fénye segítette kései sétájában. S ahogy így baktatott, egyszer csak nagyot bukott valamiben. De akkorát, hogy még a zsákját is elejtette. Morgott egy alig hallhatót, majd feltápászkodott és a földre nézett. Egy holttest hevert előtte. Ahogy leguggolt, és nagyjából körbevizslatta a sötétségben, akkor látta, hogy egy lesothói katona. Megijedt. Tüdeje zihálni kezdett, és szinte eszt veszve körülnézett, de amennyire látta, nem volt ott senki sem, csak ő, a zsákja és a halott katona. Gondolta, fogja a zsákját, és jobb minél hamarabb elpucolni, mielőtt még megjelenik egy arra járóröző katonai dzsip, és rá nem húzzák a vádat, hogy ő ölte meg a katonát, mert azt aztán nem moshatta volna le soha. Az eseménytelen és cinkos csönd mégis azt súgta, kutassa át a katona környékét meg a zsebeit, mielőtt továbbállna. Úgy is tett. Persze félt, csak úgy reszketett, de ennek ellenére hozzálátott, és haladt zsebről zsebre. Talált öngyújtót, cigaretta-t, valamiféle kavicsot, mely talán szerencse kavics lehetett, persze

úgy tűnt, mégsem vált be, és a legvégén talált egy jó köteg pénzt. Kikerkedett a szeme. Idegességében és persze a hajnal sötétjétől elvakítva meg nem mondta volna, hogy a pénz lesothói *loti* volt-e, vagy valami más, de jó köteg volt, annyi szent. Nem teketóriázott. Azonnal összerendezte, gyorsan zsebébe gyűrte, kapta a zsákját, és iszkolt, ahogy csak a lába bírta...

Ahogy hazaért, gyertyát sem gyújtott, hanem a konyhaasztalra tette a zsákot, a köteg pénzt elrejtette a rozoga szekrény mögé, és ment is aludni. Ami persze alvás helyett forgolódásban merült ki, a pénz miatt olyan izgatott volt, hogy azt kimondani sem lehet. Aztán megpirkadt. Ő meg kucorgott még egy keveset ébredező kedvese mellett, de mivel a kíváncsiság szülte izgalom éberebben tartotta, mintha megivott volna egy liter kávé, így felkelt, és sietett a konyhába, hogy megoldassa az ölébe hullott zsákmányt. Még kikémlelt az ablakon, nincs-e hívatlan korai vendége, aztán a bezárt ajtó elé még egy széket is támasztott. Előkészítette hát a terepet, és titkon bízott benne, hogy a pénz, amit talált, nem *loti*. A szekrényhez lépett, lehajolt, és kipiszkálta a falhoz szorított köteget, hogy egy bankó még alá is hullott, mire nyomban utána kapott, s miután még a földet érés előtt lecsapott rá, összegyűrte, és vitte az asztalhoz. Ránézni nem mert, becsukta szemét, s mint gyermekkorra áhított ajándékait, tétova mozdulatokkal széttárta a köteget az asztal lapján. Aztán sóhajtott egy amolyan „De jó lenne, ha dollár lenne...” ábrándozósat, és kinyitotta a szemét.

Nem *loti* volt. Hanem valóban dollár, és ha jól látta, a bankók között még valamennyi angol font is rejtezett. Lábaiból elillant az erő, és a rozoga székre zuhant, hogy majd ripityára tört alatta, de ez most a legkevésbé sem zavarta. Homlokára rögvest kiült a veríték, amit egy rongydarabbal felitatott, és elkezdte megoldvasni élete első vagyonkáját. Keze, mintha csak ő ölte volna meg a katonát, úgy remegett, ahogy rakta sorba a tíz-, húsz- meg ötvedollárosokat, és a száz fontokat. Olvasta előre, olvasta vissza, osztott, szorzott, majd elvigyorogta magát. Tizenegyezer-kétszáz USA dollárja és háromezer angol fontsterlingje volt. Levegő után kezdett kapkodni, s érezte, amint a hirtelen felkúszó vérnyomása kidülleszti ereit tűzfórró homlokán. Lesothói léptékkal mérve egészen tisztos kis vagyonka hevert az asztalán, mely előrehaladott kora ellenére most mintha peckesebben is állt volna. Imára kulcsolta hát kezeit, s miután becsukta szemét, hálát adott a Jóistennek, amiért reá tekintett ezekben a végtelenül nehéz, embert próbáló időben. Hálálkodását még be sem fejezte, amikor Zoey jelent

meg mögötte álmos tekintettel. De ahogy meglátta a tömérdek pénzt, kezeit arcára tapasztva, hogy elfojtsa esztelennek is tűnhető sikoltását, abban a szent pillanatban fel is ébredt, mintha legalább is egy dézsa jeges vizet zúdítottak volna megfáradt testére. Nem tudta, mit gondoljon, nem tudta, mit higgyen, nem értette, de annak ellenére, hogy a látvány halált sejtetett, magával ragadta őt is a varázsa. Aztán Mohapi lassan felállt, majd kedvese puha kis arccskáját két tenyerébe zárta, és csöndesen magyarázkodott:

– Egy halott lesothói katona zsebében találtam, Zoey. Átestem a holttesten, ahogy jöttem hajnalban hazafelé. Csak hát úgy hozta a helyzet, hogy kiforgattam a zsebeit. Ha már más is megteszi. Szóval érted, ugye? Mindenki ezt csinálja. Ez sem az övé volt, sőt, ő biztosan ölt érte. A Jóisten csak oda adta, ahol nagy a szükség. Csak igazságot tett. Hinned kell nekem. Nem öltem, kicsim. Sose tenném. Csak ha téged meg Lineot kellene megvédenem. Érted?

Zoey könnyekkel átitatott szemei csak úgy pásztázták a férje arcát, mire elcsukló hangon hozzátette:

– Hiszek neked, Mohapi! Hiszek neked, ne félj.

– Nézd kicsim, több mint tizenegyezer dollár és háromezer font. Minden jó lesz. Most már minden jó lesz!

– Akkor nem is kell elmennünk, Mohapi. Ha vége lesz, szép életünk lehet belőle – örvendezett Zoey, és hanyagul beletúrt a pénzkötegbe. – Istenem, de szép, de szép!

– Nem érted. Ha vége lesz, mondtad. Ha – mondom én: és mikor? Addig meg hiába van pénzed, ha nincs mit venni. Ha meg megneszelek, hogy mid van, a torkod elvágják érte álmodban is. És ha vége lenne, és maradnánk? Gondolod, nem figyelnek majd fel a gyanús pénzekre? Úgy is keresni fognak minden fosztogatót. Még ha vétlen, és arc nélküli, akkor is. Érted?

– Hát akkor? Hogyan legyen? Te mit szeretnél?

– Most már van pénzünk. El tudunk menni. Messze, hogy vissza sem nézünk, még ha fáj, akkor sem.

– És hová? Hová mennénk? – faggatta neje kissé bánatos hangon, mint akinek tán percekben belül már csomagolnia kell, majd az asztalhoz húzott egy széket, és leültek mindketten.

– Sierra Leone. Freetown. Úgy hangzik kicsim, mint egy mese. Szabadváros. Érted? Szabadváros. Valahogy eljutunk oda. És ha ne adja Isten, mégsem olyan, mint az álmaimban, akkor továbbmegyünk Európába. Biztos van nemzet, aki szívesen fogadna minket. Mit gon-

dolsz? Jó lenne így? Hidd el, Lineo-nak itt nincs jövője. De nekünk sem. Elmondok valamit, de kérlek, ne bánts érte, és ne haragudj rám, bármit hallasz. Ígérd meg!

Zoey már semmin sem volt képes meglepődni, de ettől függetlenül mindamellert, hogy erősen megszorította férje kezét, jelezvén, hogy hisz benne, azért kikerekedtek a szemei. Mohapi persze észrevette az önkéntelennek is mondható testbeszédet, így sóhajtott egy nagyot, egy olyan igen nagyot, hogy a szele majd levitte kedvesét a székről, aztán hozzákezdett:

– Szerintem nem csak a gáton folytonosan tett kijelentéseimért kerültem az SASS listájára. Néhány éve részt vettem egy a kormány megdöntésére irányuló összeesküvésben. Mindenkit elfogtak, de engem senki sem árult be. Pedig feltételezem, hogy kínozták is őket. Most viszont, hogy ilyen anarchikus a helyzet, Pretoria úgy döntött, lép. És egy biztos: ha valamikor ennek vége, az NSS is kutakodni fog, sőt, szinte biztos, hogy információkat cserélnek, hiszen nem az lesz a cél, hogy újra veszélybe kerüljön majd Mosisili sérülékeny kormánya. Az SASS bérgyilkosa halott, de csak idő kérdése, és jön egy másik. De az is lehet, az már az NSS embere lesz. Érted már, miért kell innen mindenképpen elmenekülnünk? – s azzal nyomatékosan ránézett a feleségére.

Zoey meg csak ült ott, szemeiben könnyek remegtek, s nem tudta, hogy dühös vagy hálás legyen, amiért ezt szabta rá a sors. Aztán sandán a lesothói léptékkal mérve valóban kis vagyontra vetette tekintetét, és halkán, szinte suttogva, mintha máris készülne a túlélést jelentő terv, megkérdezte:

– És akkor most hogyan tovább?

– Hogyan? – pillantott hálásan Mohapi is a pénzre. – Csak egyetlen ember segíthet most rajtunk. Csak egyetlen egy...

BOTSWANA, GABORONE,
PARLAMENT ÉPÜLETE,
FESTUS GONTEBANYE MOGAE ELNÖK
REZIDENCIÁJA

Nehéz idők jártak Mogae elnökre. Akárcsak Mandelára, vagy III. Letsire. Mindannyiuk feje fölött ott lebegett Damoklész kegyetlen kardja. Mogae ugyanis nagyon jól tudta, ha a Boleas hadművelet bármi okból rosszul sül el, az valószínűleg mindhármuk fejébe kerülhet. Arról nem is beszélve, ha Lesothóban az ellenzék uralta zavargások túlzottan felerősödnek, az könnyen eredményezhet, ami a történelem folyamán már nem egyszer előfordult, királyakasztást, vagy egyszerűen lincselést. Így aggodalommal töltötte el minden olyan jelentés, ami nem a szájíze szerint lett megfogalmazva. De a nagy igazság az volt, hogy amióta Mandela katonáival egyetemben átlépték Lesotho határait, egyetlen jelentésben sem lelte különösebben az örömét. Ezekben a percekben is, ahogy a védelmi miniszterrel konzultált, dühös volt. Dühös és mérhetetlenül csalódott.

A fejlesztési közösség őket is szorongatta. S az igazat megvallva, a háborúkat sem túlzottan kedvelte. Rendkívül művelt ember volt, az Egyesült Királyságban csiszolta elméjét, többek között a híres Oxfordban. Közgazdászként még a Nemzetközi Valutaalap szakmai színvonalát is emelte. A szegénység visszaszorításán, a munkanélküliség felszámolásán, az AIDS terjedésének megállításán dolgozott. Egy szebb, modernebb és jobb Botswanát ígért a népének. Mert ehhez értett. De a háborúhoz nem. Így érthető, hogy nem volt ínyére az a kényszeredett döntés, amikor csapatait idegen földre kellett küldenie. Morgolódott. Zsörtölődött. Azokon, amit olvasott, és amiket hallott, majd már-már bánatosnak tűnő szemekkel miniszterére pillantott, miközben visszaadta neki a jelentéseket.

– Fél éve vagyok elnök. És mi jutott nekem? Rögtön egy háború. Persze intervenciós csomagolásban, de mégiscsak háború. A nemzetközi sajtó meg a jogvédők már rázendítettek. Bezzeg Sir Masire. Őt még Erzsébet királynő is lovaggá ütötte. Őt a fejlesztési közösség is

hogy magasztalta. Mikor is volt a csúcstalálkozó Maseruban? Két éve? Neki ez jutott. És nekem, mint méltó utódnak?

– Ne eméssze magát, elnök úr! Minden rendben lesz. Vietnam sem két napig tartott.

– Nem. És el is bukta az Egyesült Államok.

– Ez most más. Minden rendben lesz, csak adódtak bizonyos problémák, melyekkel nem számoltunk.

– Hm. Ezt mondta Westmoreland vezérkari főnök is, aztán kiosontak Vietnamból, akár egér a spájzból. Tegyen meg mindent, hogy Lesotho ne a mi spájzunk legyen...

LESOTHO, MASERU,
MOHAPI SALEBONE LAKÁSÁN,
A RÁKÖVETKEZŐ ESTÉN

Marabe ügyesnek bizonyult, mert megint hozott egy kevéske húst, és Zoey nagy öröme a kislánynak friss tejet. A változatosság kedvéért azonban most kecsketejjel szolgált. Társai, akik azon az éjjelen segítettek neki megölni és eltüntetni az SASS ügynökét, azóta köddé váltak. Hogy mi lett velük? Senki sem tudta. Így egyedüli társasága Mohapi volt és kis családja. Nappal kódorgott, ügyeskedett, aztán éjjelente megjelent, és a szomszéd házban húzta meg magát. S hogy segítse Mohapit és szeretteit, ha szerzett valamit, hát megosztotta velük. Persze vágyott a társaságra is. Szeretett ő is jóízűen falatozgatni, diskurálni és álmodozni, hogy egyszer majd minden jó lesz. Most azonban nem ültek ki, és nem gyújtottak tüzet. Zoey bent készítette el az ínycsiklandó vacsorát, ami nem volt más, mint kurkumás bab sült kecskehússal.

Az este pedig kellemesnek ígérkezett, lágy szellő fűjdogált, az ég tiszta volt, és viszonylagos csend terült a környékre. Marabe ezért nem értette, miért nem az udvaron sütögetnek, de nem szólt. Nem tudhatta persze, hogy Mohapinak esze ágában sincs magukra vonni senki figyelmét. Még egy pompás étel izgató illatával sem. Egy percig sem akarta kockáztatni ölébe hullott vagyunkáját. Aztán felkerült a teríték az asztalra, Zoey szedett a férfiaknak, ő azonban elvonult a kislánnyal. Mohapiék meg nekiestek, mintha az utolsó vacsorájukat ülték volna.

Persze Maseruban az idő tájt minden napot az utolsóként volt észszerűbb megélni, mintsem készülni a gondtalannak tűnő, keservek nélküli másnapra. Ennek tükrében elpusztították adagjukat, ittak kevéske, szintén Marabe által szerzett bort, és újra szedtek. Mohapi kívárt még néhány jelentőségteljes percet, aztán felállt az asztaltól, és mivel barátjában ezer százalékgig megbízott, elővette kincsét, és a döbent tekintetű vacsoravendége tányérja mellé tette.

– Hát ez meg mi? Honnan? Mit csináltál? – kérdezte Marabe, és hitetlen mozdulatokkal, mint aki talán el sem hiszi, amit lát, elkezdte

csak úgy felületesen megolvasni a pénzköteget. – Ez egy kis vagyonka, komám. Egy kis vagyonka.

– Nem vagyon ez, Marabe. Hanem a szabadulásom záloga! Egy halott hazai katona zsebében leltem. Hát nemigen hagytam ott.

– Én se hagytam volna, testvérem, én sem! De akkor most hogyan gondolod? Mondod, hogy a szabadulásod záloga.

– Segíts, Marabe! Ki akarok jutni Maseruból. Elmegyünk innen. A célom Sierra Leone. Még pontosabban Freetown. De kellenek hamis papírok, és valaki, aki átvinne Bloemfonteinbe. Azért oda, mert közel van és el tudnánk vegyülni addig, amíg nem sikerül továbbutazni.

– Ez már szent igaz. Hogy nem lehet több nyolcvan mérföldnél. De a határokon most nem jutsz át. Kiváltképpen, hogy az SASS listára kerültél. Az tény, hogy ismerek valakit, aki esetleg tudna jó pénzért hamis papírokat készíteni, már ha ezekben a vészterhes időkben egyáltalán dolgozik, meg ha még él. De hogyan tovább? Mi a terved?

– Helikopter, Marabe. Helikopter. Nem mindegyik használja a városi repteret. Szoktam figyelni a szállítóhelikoptereket. Némelyik itt száll le, nem messze, az iskola sportpályáján. Érted már? Említetted azt a dél-afrikai cimborádat. Azt, aki utánpótlást szállít, és néha ad ezt-azt. És hogy ő is itt szokott leszállni. Aztán kirakodnak, és megy vissza. Fizetnék neki ezer dollárt, ha átvisz minket. És adok kétezret neked is. Aztán meg jöhetsz te is velünk, itt úgysem lesz maradásod.

Marabe pohara után nyúlt, majd fenéig kiürítette. Aztán újra töltött, és elkezdett hümmögni, közben meg borostás állat vakargatta. Tétova gondolatok cikáztak agyában, akár a lepkék a benzinkutak neonjai körül. Agyalgatott, majd újra kortyolt, felállt, s miközben hol a pénzre, hol Mohapira sandított, egyre csak a dél-afrikain járt az esze.

– Hm. Segolela hadnagy? Kermit Segolela? Meg kell hagyni, az anyját eladná egy dollárért. De amúgy rendes kölyök. A háború meg nem érdekli. Csöppet sem. Csak a hasznót lesi. De nem tudom, hogy merné-e vállalni. Így. Pláne hármatokat. Nem tudom.

– Adok neki kétezret, ha átvisz. Beszélj vele. Csak szerezz papírokat valahogy.

– Jól meggondoltátok? Ebből a pénzből itt is jól ellennétek, ha vége lesz.

– Te is tudod, milyen tisztogatás jön majd. Ha az SASS leadja az NSS-nek az infót, nekem végem. Kevesebbet tudsz te rólam, mint hinnéd.

– Ne gondold, hogy te is minden részletet ismersz én rólam.

– Na, látod. Mindkettőnknek van mitől félni.

– Jól van, Mohapi. Akkor elmondom, hogyan lesz. Van most itthon egy-két napig minden?

– Nagyjából. Miért?

– Kellenek az irataitok, mert csak abból tud az emberem valamit alkotni, és ha igazoltatnának, nem kéne, hogy ne legyen semmitek. Érted? Aztán a kicsiről is kellene valami használható kép. És adj ezer dollárt. Annyiba biztos belekerül. Ha mégsem, hidd el, visszaadom. És imádkozz, hogy vállalja, vagy hogy még egyáltalán éljen. Mert akkor csak odaát tudnak segíteni. Az meg húzós. Ja, és nekem nem kell pénz. Én maradok, mert szeretem Lesothót. Egyedül is vagyok itthon, és nekem sajnos nincs kit féltennem. Bár van egy húgom, no de mindegy.

– Én is szeretem, csak a kormány nem szeret engem. És ez nekem elég – válaszolta Mohapi. Ezt követően előkereste, és odaadta az iratokat, a fotót, majd szó nélkül leszámolta a pénzt, aztán megittak még egy kupicával, Marabe pedig szedte a sátorfáját, és indult a dolgára. Mohapi kikísérte, kezét fogtak, és hosszan bámult utána, amint elnyeli az éjszaka...

LESOTHO, MASERU,
EGY KOSZOS, NEVENINCS UTCA
OMLADOZÓ HÁZÁBAN,
MÁSNAP DÉLELŐTT

Marabe Lekhanya óriás termete és közellenség szerepe ellenére féltette a pénzt, amivel rohangált, így ügyesen elrejtette nemrég zsákmányolt katonai bakancsának talpában. Óvatosan körbevizslatott, mire szembetalálkozott két lezseren sétálgató, tizenhat év körüli, igazán szemrevaló lánnyal, persze ösztönösen is, huncutul is megpihentette rajtuk szeméit, majd észbe kapván, miért is jött a környékre, folytatta útját a minden pillanatban az összeomlás határán egyensúlyozó épület felé. Közben idegesen rágyújtott, majd még egyszer utoljára megvizsgált minden olyan zegzugot, ahonnan meglepetés érhetné. Ezt követően, ahogy elérte a keresett házat, óvatosan, nehogy még az ajtónyitástól is netán rászakadjon az emelete, belépett. Üdvözlésként persze nyakába zúdult egy kis adag lisztté őrlődött, egykoron még büszke sárga vakolat.

Dühösen leporolta magát, majd lassacskán elindult fölfelé a recsegő-ropogó, sokszor végigjárt lépcsőn. Félt, hogy leszakad alatta a fatákolmány, hogy valakik kirabolják, vagy hogy netán odafönn egy kifosztott, ki tudja mióta oszladozó hullát talál. Szíve hevesen kalapált, aztán amikor megállt az ajtó előtt, zubbonya ujjával megtörölte izzadt, még itt-ott poros arcát, és óvatosan bekopogott. Kivárt néhány kósza másodpercet, de nem történt semmi. Megint kopogott, kicsit hangosabban, de azért arra vigyázott, ne verje fel sem a házat, sem a fél utcát. Semmi.

Nem várt többet, s bár eredetileg segítségért jött, valahogy mégis megkönnyebbülten fordított hátat a lakásnak, és éppen nekilódult volna, amikor egy rekedtes hang szólt ki odabentről.

– Ki a vénséges Isten az?

A hang ismerős volt, de a rekedtség miatt nem volt biztos benne. Visszafordult és az ajtóra tapasztotta fülét.

– Te vagy az, Csíkos Görény? – suttogta, majd újra megismételte. Néhány másodperc tétova csendet követően jött a válasz, mely tulajdonképpen kérdés volt a kérdésre.

– Ki vagy?

– Marabe. Marabe Lekhanya. Te vagy az, Csíkos Görény? Kellenél.

Hirtelen kitárult az ajtó, kinyúlt egy sovány kar, és miután megragadta grabancát, úgy berántotta, hogy egyrészt azt hitte, tán ott nyomban a csontját töri, másrészt pedig még az égő cigaretta is kiesett a szájából. Egy fehér férfi állt előtte. Ősz, égnek álló, amolyan Einsteines frizurával, kissé örült arccal és zavarodottságot tükröző, vérben forgó szemekkel.

Igen, a Csíkos Görény becenévre hallgató hírhedt hamisító volt nem éppen bizalomgerjesztő vendéglátója. A lakás meg rendetlen volt, koszos, és ki tudja mitől, de eszeveszettül büdös. A férfi észre is vette, amint Marabe fintorogva fürkészi sajátos lakját, ezért rákurjantott, miközben rágyújtott sötétvörös pipájára:

– Mit bámulsz? Ha jól sejtem, nem háztűznézőbe jöttél. Mi kéne?

– Dél-afrikai iratok egy családnak. Egy házaspár és egy kétéves kislány. Továbbutaznának majd Sierra Leonéba. Megoldható?

– Ajjaj, ajjaj... – nyavalygott a férfi látványosan, majd beletúrt a nagy tudóst idéző hófehér hajába. – Nem olyan egyszerű. Nem olyan egyszerű, Marabe. Nem megy az olyan könnyen most. Most semmi sem megy könnyen. Mid van?

– Tessék. Az irataik és egy fotó a gyerekről. Elég jó arckép – válaszolt, és kiszedett mindent zubbonya zsebéből, aztán a Görény felé nyújtotta. Az szemügyre vette, morgott valamit, aztán meg bőfögött egy hatalmast, hogy csak úgy zengett a ház. Végül nagyot szippantott a pipából, és miután eleresztett a levegőben egy vanília illatú füstcsóvát, feltette a számára legfontosabb kérdést.

– És még mid van?

Marabe leguggolt, és kipecázta bakancsából a pénzt, majd felállt és azt is a kezébe nyomta.

– Ezer dollár. Megfelel?

– Jaja. Ezerért csinállok valami egyszerűt, amit egy töketlen nem szűr ki, ha viszont... Szóval érted. Kétezerért meglesznek az egészségügyi papírok, meg minden. És a rohadt életben nem szűrják ki, sohasem. Ha, még egyszer mondom, ha a gyerek képe is megfelel. Meg persze, ha tényleg minden használható.

– Kétezer? Régen ötszázért dolgoztál.

– Régen nem pukkangattak itt az intervenciósök a kibaszott ágyúikkal. Kell vagy nem?

– Kell. De a többit majd akkor, ha készen van. Rendben? És nem berúgni, mint a barom, és elpofázni valahol!

– Rendben. Holnaputánra készen lesz. Ilyentájt.

Azzal kezét ráztak, s Marabe igyekezett is kifelé, mert sok cifra dolgot megélt már, de hogy mitől lehetett a lakásban olyan veszettül bűdös, meg nem tudta volna mondani. Egy azonban tudatosult benne. Nem véletlenül kapta a férfi a Csíkos Görény gúnynevet...

LESOTHO, MASERU, MÁSNAP KÉSŐ DÉLUTÁN

Marabe ideges volt. Bár az egyik probléma megoldásától, ami a hamis iratokat illeti, úgy tűnt, már csak jó huszonnégy óra választotta el, a nagyobb gond azonban még ott volt a nyakán. Így egész nap fel s alá kóválygott az iskola környékén, s a szállító helikopter érkezését várta. Az igazat megvallva, roppantul aggódott. Persze jól ismerte a dél-afrikait, és az is igaz, hogy jó néhány rázós üzletet is lebonyolítottak már, de ez a háborús helyzet mégiscsak más volt, s fogalma sem volt róla, hogy egykori, úgynevezett üzlettársa mennyiben változott meg. Hiszen az más volt, amikor a zavargások óta is üzletelgettek némi élelmiszerral meg cigarettával, de az embercsempészet nem két kiló húst jelentett, és nem is öt liter tejet.

Így topogott ott fel s alá, majd miután már úgy érezte, hogy ott nyomban nadrágjába enged, egy fa tövéhez húzódott, és mondhatni, kellő boldogsággal alaposan kivizelte magát. Sóhajtozott is igen hálásan, hisz azt hitte, elkerülhetetlenül szétduzzan a hólyagja, de túl volt rajta, vigyorgott, miközben gombolta befelé a sliccét. S boldogsága meddig tartott? Hát pontosan addig a pillanatig, amíg a helikopter érkezésére váró dzsip egyik katonája ki nem szúrta, és oda nem ért, hogy fejébe nyomhassa revolvere csövét, megragadhassa grabancát, és rákérdézhessen, mi a kurva anyját csinál ott. Mert bizony a dél-afrikai katona ezt tette. Marabe meg feltartotta kezeit, elsápadt, és először azt sem tudta, mit kezdjen, aztán megemberelte magát, és reszkető hangon, eléggé agyafűrt módon, válaszolt az érdeklődő kérdésre:

- Kermit Segalela hadnagyhoz jöttem... Vár... Vár engem.
- Téged? Téged vár Segalela hadnagy? Te koszos kis patkány!
- Igen – válaszolt riadtan, mert azt hitte, rögtön elsül a katona revolvere, de nem hallotta a halált hozó dörrenést, így gyorsan folytatta.
- Információt hoztam neki. Várja. Nagyon fontos!
- Szóval információt hoztál? Te, a Segalela hadnagynak? Na jól van. Megvárjuk szépen együtt a hadnagy urat, de nem ajánlom, hogy átbassz, mert az olyan, mintha belefűltál volna a magzatvizedbe! Szóval értve vagyok?!

– Igen! Igen, értem! Csak ne bántson! – kérlelte, mire a katona lökött rajta egyet.

– Na, takarodj előttem! Megyünk, és megvárjuk szépen a te hadnagyodat!

Jó három óra is eltelhetett, mire a sötétzöld Mi-8-as szállítóhelikopter feltűnt a szürkülő horizonton. Három halálfélelemben eltelt óra, ami alatt Marabe éveket öregedett, mivel a két dél-afrikai egyfolytában fricskázta, és egy pillanatra sem érezte a garanciát, hogy az a revolver nem süllhet el esetleg mégis. Aztán ahogy az Mi-8-as kicsit oldalvást, de föléjük ért, és a port meg a szemetet felkavarva elkezdett aláereszkedni, annak arányában ment lefelé a félelemtől felturbózott vérnyomása. A két katona egy pillanatra meg is feledkezett róla, s ha el akart volna pucolni, sose kapták volna el, de megígérte Mohapinak, hogy segít. A kérdés csak az volt, nem sodorja-e esetleg magát is veszélybe egy ilyen horderejű kéréssel. A gép közben földet ért, a propellerek leálltak, aztán kinyílt a pilótafülke ajtaja, és kilépett belőle a hadnagy. Katonái tisztelegtek neki, ő fogadta, nagyot nyújtózott, elővett egy szivart, mire hanyagul leharapta a végét, szájába vette, és rágyújtott. Ekkor fordult Marabe felé, majd amolyan dühödt, valamelyest kikerekedett szemekkel végigmérte, és a katonái felé fordult.

– Hát ő meg itt?

– Hadnagy úr, jelentem itt ólálkodott egész délután, de miután észrevettem, idehoztam, mert azt állította, információt hozott magának, mivel hogy ön várja őt – válaszolt diadalmas hangnemben a katona, aki elkapta Marabe grabancát. E szavakra a hadnagy kapcsolt, és bólintott, hogy igen, valóban megbeszélték a találkozót. Aztán elküldte embereit, hogy segítsenek a pilótának kirakodni, ő meg, mialatt félrevonta Marabet, azon spekulált, mi lehet ennyire fontos, hogy nem törődött még az elővigyázatossággal sem.

– Mi a kurva anyád ütött beléd, baszod? Mi ilyen fontos? Cigi, pia? Mi kéne? Jó, hogy le nem löveted magad – kelt ki a szintén természetes fekete férfi magából, miután Marabe félig megnyugodva, félig az esetleges negatív választól tartva, suttogva hozzákezdett nem mindennapi mondókájához.

– Nem vennék most semmit, testvér. Üzletem volna neked. Komoly üzlet.

– Üzlet? Értem. Tehát komoly üzleted van – szippantott bele élvezettel szivarjába, és folytatta. – Narkó? Gyémánt? Mid van?

– Emberek. Emberek, testvér...

– Micsoda? Mi az, hogy emberek? – kérdezte értetlenkedve a dél-afrikai, de olyan hangnemben, hogy Marabe lábából még az erő is kiment, de hozzákezdett hát, s minden mindegy alapon rögvést folytatta.

– Van egy házaspár. Meg egy kétéves kislány. Elegük van. Mindenből. Bloemfonteinbe mennének, onnan meg majd tovább Sierra Leonéba. Csak át kéne őket vinni. Dollárban fizetnének.

– Hmm. Bloemfonteinbe. Mi a faszomat képzelsz te rólam, baszod? A hadsereg tisztje vagyok. Minek nézel, embercsempésznek? – horkant fel, hogy még kedvenc szivarja füstje is cigányútra tért, így hangosan köhögni kezdett, melyre a pakoló katonák odanéztek, de látván, hogy semmi gond, folytatták is a munkát.

– Nem, testvérem. Nem embercsempésznek nézlek, hanem józan gondolkodású, komoly üzletembernek. Aki nem szalasztja el a könnyű pénzt.

– Hm. Mit csináltak?

– Semmit. Csak elegük van. Féltik a gyereket, mehetnének. Kira-kod őket odaát, és mész is. Ennyi.

– És honnan van dollárjuk?

– Mi ez, tárgyalás vagy üzleti megbeszélés? Nem mindegy? Neked honnan szokott lenni?

– Ötezer. Ötezer, Marabe. És nem repülök be a városba. Még előtte kiteszem őket.

– Ötezer?

– Miért? Mit vártál? Ebben benne van a pilóta költsége is, meg a katonaké, ha esetleg nem tudom őket a rakodás után lerázni. Kell vagy nem? Mehetnek gyalog is. Nem jutnak messzire.

– Megfelel.

– Akkor két nap múlva, este hétkor. Ugyanitt. És nem várok. Most meg húzz el innen. És legközelebb ne úgy járkálj itt, mint egy kibaszott hirdetőtábla, mert még egy ilyen, és letagadlak... Marabe megkönnyebbülten bólintott, kezet fogtak, aztán szedte a lábát, és úgy elpucolt még a környékről is, mint akinek még csak az aurája sem érintette soha az utca egyetlen követ sem...

Estére visszaért Mohapi lakásához, majd a félelemtől is, a sok járkálástól is fáradtan a nyitott ajtó alatti küszöbre rogyott. Mohapi per-sze ideges volt, mert azóta nem tudott barátjáról semmit, amióta az elment, hogy iratokat szerezzen, és bár az eszébe sem jutott, hogy Marabe esetleg átverhetné, de bárki megölhette volna azért az ezer dollárért, amivel keresztül-kasul korzózott egész Maserun. Így minde-

nesetre megörült, hogy a férfinak nincs semmi baja, s hogy végre híreket is hall menekülési tervük felől. Megölelte hát, megtapogatta minden csontját, hogy valóban épségben van-e, azután pedig leült mellé, és elkezdte bámulni, mint valami jóságos tündért.

Hát amekkora volt és amilyen fekete, nem igazán tűnt tündérnek, mindenesetre amilyen nagy gazember volt régen, és amilyen körülmények között megismerkedtek, azóta egészen megváltozott. Sőt, volt, hogy Marabe sem ismert magára, és riadtan vette tudomásul, hogy „Úristen, megjavultam tán?”. Ilyenkor mindig igyekezett magát nyugtatni, hogy igazából ő egy kemény, rettegett ember, és meneküljön, ki merre lát, mert ugyancsak nem áll jól magáért. A fáradság és a kétnapos stressz azért barázdákat vésett az arcába, így igazán jól esett neki a pohárka bor, amit Mohapi nyújtott feléje. Aztán töltött magának is, és persze koccintottak a medve bőrére, aztán pedig csak úgy, kérdés nélkül, de halkán, nehogy füleljen az utca felől valaki, hozzákezdett.

– Holnapra kész, testvér. Szóval érted. Nem mondom ki, nehogy meghallják. De az életemre esküszöm, nem egy, hanem kettő. Az alatt nem vállalta.

– Sebaj és a másik probléma?

– Azt, ó, ajaj, a derekam szakad le – nyöszörgött, miközben lassan feltápászkodott, hogy a bort is majd kiöntötte, azután keserves hangon folytatta. – Azt inkább benn. Itt tán még a felhőknek is füle van.

Úgy is tettek. Mohapi persze fürgén felpattant, s elindultak befelé a szegényes, s ha a Jóisten velük lesz, lassacskán az utoljára látott házba.

– Nahát, Marabe! Visszajöttél végre? Már féltünk, nehogy bajod essék – örvendezett Zoey, és fél kézzel ő is megölelte, másik kezében ugyanis a vállára borult, édesen szundikáló kis Lineo-t tartotta.

– Lejártam a lábam is, derekam is Zoey. Hulla fáradt vagyok, de őszintén.

– Mindjárt lefektetem a kicsit, és hozok vacsorát. Addig üljete asztalhoz.

Úgy is lett. Valamelyest kényelembe helyezték magukat, iszogattak tovább, Marabe meg folytatta, amit odakinn, mindannak ellenére, hogy Mohapiék viszonylag csöndes, félig kihalt környéken laktak, nem szándékozott elmondani.

– Egyszóval, beszéltem Segaleléval. Az még semmi, hogy egy túl-buzgó dél-afrikai majdnem agyonlőtt, de a hadnagy nem vállalja ol-

csöbbrét, csak ötezerért. És be sem visz titeket Bloemfonteinbe. Előtte kirak, az egyik bevezető úton. Különben nem vállalja.

– Ötezer? Kemény. Azt hittem, maradhat több az új életünkhöz.

– Azt mondta, kell adni a pilótának is, meg a katonáknak, ha nem lehet őket levakarni. Ő meg, gondolom, kalkulál azzal is, hogy a Dél-afrikai Nemzeti Védelmi Erők megbecsült tisztje. Sokat kockáztat.

– Hát, ez mondjuk érthető. Csak azért öt meg kettő... sebaj. Marad még akkor is. És ne legyenek telhetetlen, mert Isten megbüntet. Hisz ezért a pénzért valószínűleg nem csak a lesothói katona halt meg. Nekem meg az ölembe pottyant. Legyen hát az, ami van. Együnk! Aztán meg lepihenünk. Te itt maradsz, ne menj át abba az ürességbe! Csöppet sem zavarsz. Amúgy is, amíg élek, nem lehetek elég hálás neked.

– Nem is kell, csak ne legyen baj. Azért nagyon aggódom, hidd el.

Ittak még egy keveset, aztán megérkezett Zoey, szedett vacsorát mindhármuknak, és békességben, mintha odakinn, a városban semmi baj nem lenne, elkezdtek jóízűen vacsorázni...

Az éjszaka gyorsan elmúlt, mintha csak egy pillanat lett volna. Marabe persze úgy ébredt, mint akin átment egy tehervonat, de miután megmosakodott, és kinyújtóztatta fáradt és sajgó tagjait, egész tűrhetően érezte magát. Nem reggeliztek, az étkezést a takarékoság jegyében Mohapiék is napi egyre redukálták. Így reggeli gyanánt elpöffengett egy szál cigarettát, megitták a maradék bort, majd miután magához vette a másik ezer dollárt, Mohapit meg arra kérte, hogy a többi pénzt elővigyázatosságból a föld alá rejtse el, elbúcsúzott, és indult a Csíkos Görény lakására.

Az idő borongósra fordult, a szürkeség meg felfalta az egykoron valóban szebb napokat is megélt királyi fővárost. Túl nagy mozgolódás nem volt, annak ellenére, hogy távolról lövéseket hallott, és a mindennap megszokott fekete füst is ott terjengett a levegőben. Sietett, mindamellett megpróbálta tettetni a falak mellett osonást és a lezsernek tűnő tét nélküli sétát. Leplezni próbálta földi léptékkal már-már mérhetetlen izgalmát, néha úgy érezte, szinte a homlokára van tevővalva, hogy ezer dollárt rejteget a bakancsában. Izzadt is rendesen a színlelt nyugalom oly mesterkélt sétájában, de amikor végre Csíkos Görény házához ért, ott már némileg megkönnyebbült. Aztán amint haladt felfelé a lépcsőn, eszébe ötlött, hogy az ellenőrzések miatt a visszaút sem lesz túl rózsás, akkor meg ott lesznek nála a hamis iratok, de mivel vállalta, meg kellett tennie.

Ott állt az ajtó előtt. Körbekémlelt. Egy lélek sem volt a közelben. Sőt, határozottan olyan érzése támadt, mintha a Görény egyedül lakná az egész pusztulásra ítélt, istenverte házat. Nem várt tovább, kopogtatott. Az ajtó azonnal kinyílt. Sőt, persze lehet, hogy csak képzelődött, de úgy tűnt neki, mintha tán még az ujjja sem ért volna az elszuvasodott deszkalaphoz. Mindenesetre belépett, a Görény meg ott állt előtte egy kis papírtasakkal, és közölte vele, nem szükséges megnéznie, minden rendben. Adja a pénzt, és tűnjön el, de gyorsan. Úgy is lett. Bár Marabe nem értette, mire a nagy sietség, ettől függetlenül átadta a pénzt, fogta az iratokkal teli tasakot, és szedte a lábát, ahogy csak bírta...

Csakhogyan nem úszta meg, volt igazoltatás. S rosszabb volt, mintha egy tükörfalas, szürke, gyéren világított kis helyiségben rácsatolták volna a poligráfot. Azért elég jól állta a sarat, és szerencséjére nem motozták meg, mert amikor erre került volna a sor, a távolban lövöldözés kezdődött, így futni hagyták. A Mohapiék felé vezető úton még összetalálkozott egy régi szomszédjával, s mivel az igen beszédesnek bizonyult, kénytelen volt megállni jó néhány percre. Aztán kifogytak az emlékekből meg a valós és rémhírekből, így elbúcsúztak egymástól, és folytatta útját „hazafelé”.

Mohapi el sem hitte, hogy a kezében tartja az „új” iratokat. Nézegette, forgatta őket, és talán el is hitte, hogy amit lát, az szinte valódi, mellyel a világ összes határán háborítatlanul átkelhetnek. A régi iratok nem voltak a tasakban, mivel azok fotóit felhasználta a Görény, így azokat valószínűleg megsemmisítette. Marabe értetlenkedett, de nem töprengett rajta sokat. Zoey persze, anya lévén, teljes mértékben érthetően, valamelyest azért félt, de igyekezett hozzászokni a gondolathoz, hogy hamarosan végleg elhagyják az otthonukat, az országukat, s csupán az emlékeik lesznek azok, melyeket új életükbe magukkal vihetnek. Ettől függetlenül egyre jobban magáévá tette férje igazát és örömét. Készített egy rendkívül ízletes vacsorát, majd miután megfürdette a gyermeket, és lefektette aludni, ő is kiült a férfiak asztalához, hogy egy kis vidámsággal múlassák az időt.

Ettek, ittak, és olykor felsejlettek a régi emlékek. Amikor még gyermekek voltak, amikor még nem ismerték az árvaság fogalmát, és amikor úgy hitték, olyan nap, amire szorongva készültek, tán nem is létezhet, csak holmi gonosz boszorkánymesében. Az ételek lassan elfogytak, a boros üvegek is kiürültek, s ahogy leszállt az alkony, Marabét valami egészen különös érzés kerítette hatalmába. Igazából

örülnie kellett volna, hiszen a dolgok egy részén már túl voltak. A Görény volt az, aki némiképp nyugtalanította. Túl hamar lerázta, és az iratokat sem adta vissza. Azon pedig rajta volt Mohapiék lakcíme. Ő pedig... ő pedig szó nélkül megadta a kétezer dollárt a megajánlott ezer helyett.

– Úristen! Úristen, Mohapi! – kiáltott, majd felpattant, és elkezdett az asztal körül járörözni, mint valami eszement őrszem.

Mohapi meg Zoey persze nem értették, így riadtan egymásra néztek, majd Marabére, és választ vártak, meg némi megnyugtatót, hogy ez a kis momentum nem azért van, mert netán dugába dőlhet a tervük, mely az országból való biztonságos távozást jelentette.

– Mi a baj, Marabe? Mi van? Mondjad már! – kérte Mohapi két-ségbeesetten, majd megragadta barátja vállát és kérdőn, maga sem tudta, mitől rettegve, mélyen a szemébe nézett.

– A Görény, Mohapi. A kibaszott Görény tuti, hogy leadta valamelyik bandának a drótot! Érted? Ott volt a címetek! Sejti, ha menni akartok, van bőven pénzetek! Húzzunk innen, de rohadt gyorsan! Szerintem nincs is már túl sok időnk. Zoey, hozd a gyereket, meg azt a keveset, amit majd vinni akartok! Mennünk kell! Akik idejönnek, megölnek mindannyiunkat! Gyerünk! A hűgumnál tán meghúzzhatjátok magatokat. Bár két éve nem beszélünk, de legalább itt az alkalom, hogy helyre tegyük a dolgainkat.

Mohapi nem okvetetlenkedett. Zoey sem. Megértették, és elhitték a veszélyt. Zoey azonnal fogott egy táskát, és elkezdte azokat a dolgokat bedobálni, melyek többet értek számukra aranynál, ezüsthöz. Percek alatt összeszedelődzködtek, fogták az új iratokat, a pénzüket, a régi családi fotókat, meg még más számára talán jelentéktelennek tűnő néhány apróságot, és pillanatok alatt elhagyták a kis házat. Egyedül a kicsiny Lineo volt, aki félálomban, sírdogálva próbálta nemtetszését ki nyilvánítani, némiképpen veszélyessé is téve a menekülésüket, de Zoey természetesen mindent megtett, hogy lecsitítsa jogosan méltatlankodó kislányát.

Marabe az üresen hagyott házak kertjei felé vezette a kis csapatot, ugyanis azzal száz százalékgig tisztában volt, hogy ha a Görény valóban leadta a címet, akkor a banda, akit érdekelt az üzlet, mindenkit letámad majd, akit az úton talál, kiváltképpen, ha van náluk egy gyermek is. Így jobbnak látta, ha kertről kertre haladnak.

S hogy mi volt a nagy igazság? Semmiben sem tévedett. Hiszen éppen csak átvágtak néhány elhagyott, de legalább is annak tűnő tel-

ken, egy ütött-kopott sötétkék Ford suhant a házuk elé. Azért suhant, mert sofőrje biztonsági okokból már jó ötven méterrel előtte leállította a motort, és üresbe tette, nehogy túl nagy zajt csapjanak. Aztán amint megállt a majd hogy nem széteső félben lévő autóiipari ösletet, kitárultak az ajtók, és öt, jól megtermett férfi ugrott ki belőle, szinte egyszerre. Hogy adózzanak a felismerhetetlenség homályának, arcukat ócska kendő vagy valamiféle ingből szakított rongydarab fedte. Egyikük kezében, aki vélhetően a főnök szerepét töltötte be, egy újszerű Kalasnyikov pihent, a többieknél pedig ilyen-olyan maroklőfegyver szolgált a gyilkolni vágyás ősi ösztönét. A Kalasnyikovos intett, mire nekiiramodtak, akár egy kiéhezett hiénafalka, és miután berúgták a kaput, rárontottak a kicsiny házra. Volt, aki a szintén berúgott ajtón jutott be, volt, aki meg az ablakot választotta.

Odabenn pillanatok alatt bejártak mindent, s persze addig is törtek-zúztak, amíg csak keresték Mohapit és családját, de miután szembe-sültek a ténnyel, hogy nincs odabenn senki, akitől még csak egy lyukas lotit is elvehetnének, akkor rendeztek igazán nagy pusztítást. Felborogatták a szekrényeket, hogy csak úgy sírtak a tányérok. S a képeket, tükröket mind leszaggatták, egyszóval nem kegyelmeztek odabenn semminek. Aztán a vezér dühödten megálljt intett, melyet követően mintegy varázsütésre, szinte megdermedt az örült falka. Aztán szivart vett elő, majd miután durva és meglehetősen ideges mozdulattal letépte az arcát borító kendőt, urasan rágyújtott, s miközben az égő gyufát egy köteg fakó sárga könyvköteg tetejére dobta, halkán megjegyezte:

– Valaki köpött, de itt lesznek ők valahol, nem messze. Remélhetőleg kinn az utcán. Megtaláljuk őket! Gyerünk!

Azzal sarkon fordultak, és büszke léptekkel kivonultak a lassan lángra kapó házikóból. Talán tényleg csak a Görény tehetett róla, talán a Jóisten akarta így, de a kis házikó Mohapiék nélkül úgy tűnt, képtelen lett volna létezni. Így inkább választotta a gyors enyészetet, mint a hosszú agóniát egy lassan romba dőlő Maseruban...

Egész éjjel gyalogoltak, s hiába vitték felváltva a kislányt, Zoey nem bírta sírás nélkül az erőltetett menetet. A Görény pribékjei persze nyomukat vesztették, de a lebukástól és a pénzük elvesztésétől való félelem kiszívta minden erejüket. Aztán, miután már elég messzinek tűnt minden, ami csak Maserura emlékeztetett, kinn az igazán szegények lakta, békeidőben is megvetett és az ő környéküket kísértetiesen idéző peremvárosban egy eléggé rossz állapotú házhoz értek.

Marabe persze aggódott, egyrészt hogy talán a húga már nem is lakik a házban, másrészt meg ha mégis, akkor mit mondjon neki, így két év után. Mindenesetre ráncba szedte a kis családot, majd erőteljesen bekopogott. Csönd volt. Fájó tekintettel egymásra pillantottak, mire Marabe újra dörömbölt, most már sokkal határozottabban. Erre már a húga is felébredt. Papucsába bújt, és miután jó mázsás testével az ajtó elé csoszogott, kiordított, ahogy csak a tüdején kifért:

– Ki a fészkes fene az, ilyenkor?! – aztán fordult a kulcs a zárban, és kitérült az öles ajtó, mögötte meg ott állt fehér hálórúhában a még ölesebb asszony. Zoey kissé meg is szeppent, s Mohapi sem szándékozott egy hangot sem kiejteni, Marabe, szerencsétlen meg szeretett volna valamit mondani, de egy halvány nyikk sem jött a szájára.

– Te vagy az, bátyókám? Még van bőr a pofádon idejönni? Azok után, ahogy nagyapával bántál? Na, takarodj innen!

– Kérlek! Szépen kérlek, Riho! Szépen kérlek, fogadd be legalább akkor őket! Bajban vannak.

– Nem mondd! Ki nincs?

– Szépen kérlek, látod, gyerekek vannak, csak egyetlen éjszakára! Én pedig megkövetlek nagyapáért. És hidd el, megbántam már százszor, és benőtt a fejem lágya.

– Neked? Neked testvérkém sose fog – válaszolt megenyhülten a nő, majd végignézett a kis családon, akik persze a nő érces és határozott hangjára nem csak összébb, kissé hátrébb is húzódtak.

– Na, gyertek, mielőtt még erre vetődne néhány járőr, és úrrá lenne rajtuk az a kibaszott nagy kíváncsiság.

Marabe biccentett Mohapinak, hogy mehetnek, így elsőként Zoey lépett be az ajtón, a kis Lineo ugyanis megijedt a testes nő orgánumától, és sírdogálni kezdett. Őt Mohapi követte, aztán fülét, farkát behúzva Marabe. Riho, vélhetően a női szolidaritásból fakadóan rögvest a pártfogásába vette Zoeyt és a kislányt, Marabe meg kissé lemaradva, hátul kushadt Mohapival, aki megragadva az alkalmat, félrevonta a barátját, és feltette a nem túl fontos, de egyértelmű kérdést:

– Mit csináltál nagyapáddal? Mitől zabos a húgod ennyire? Azt hittem, menten becsinállok tőle!

– Hm. Hát szóval... – próbálkozott szemlesütve Marabe.

– Szóval elloptam a nagyapa pénzét, amit a temetésre rakott félre. A baj csak az volt, hogy egy nappal utána, hogy meghalt.

Mohapi szólni akart, de nem tudott. De amit mondott volna, az semmiképpen sem illett volna bele abba az estébe, amikor barátja vél-

hetően ismételten megmentette az életüket. Így bölcsen hallgatott. S hogy mi volt ennek a hallgatásnak a hatása? A némasága jobban bántotta Marabét, mintha bármi bántót a fejéhez vágott volna. Így csöndben leültek a konyhában, Riho pedig, aki mindannak ellenére, hogy megjátszotta a kökemény asszonyt, a kislánnyal kezdett foglalkozni, közben meg mindenféle női dolgokról faggatta Zoeyt, aminek persze Zoey is örült.

Riho egyedül élt, s végre történt némi izgalmas dolog szürke és nyomorult életében. Megbocsájtott a bátyjának. Mert olyankor vitt színt halódó otthonába, amikor már nem egyszer az öngyilkosság gondolata is megfordult a fejében. Egyedül élt. Nem volt gyermeke, nem volt férje, nem volt szerelme. Így feleslegesnek érezte élete minden megélt percét. Azonban egy másik nő, akivel egy egész éjszakát átbeszélhetett mindenféle női dolgokról, és egy kisgyermek, aki, még ha nyugősen pityergett is, mire nagy keservesen elaludt, mégis ott volt a közelében, hogy csak úgy bizsergette anyai ösztöneit, a szívárvány összes színével vont be ezt az éjszakát. Ami ugyanolyan unalmasnak indult, és ugyanolyan kétségbeesett sírásba torkollt volna, mint eddig bármelyik éjszakája, amikor szerencsétlen élete kesergő tudatával merült álomtalan álomba...

MÁSNAP

Bár a banda, aki a fülest kapta a Görénytől, nyomát vesztette a maroknyi üldözöttnek, a pénz utáni vágy fokozta kutatást azért nem adta fel. Így visszamentek a Görényhez, némi használható információ reményében. A nap pedig lassan telt, és ahogy teltek az órák, Mohapi egyre jobban és jobban rettegett. Rettegett a katonáktól, az ellenőrzésektől, Marabe feltételezett pénzvadászaitól, s ha mégis sikerül átjutni, Dél-Afrikától, és az új élettől. Riho meg egyetlen éjszaka alatt megszerette Zoeyt és barátnőjéül, gyermekét pedig kishúgául fogadta. S amikor összeszedelődtek, hogy nekivágjanak eddigi életük talán legveszélyesebb és egyben legfontosabb útjának, összeölelkeztek, és úgy bömböltek, akár a gyerekek. Marabe is elérzékenyült. Annál is inkább, mert a húga megbocsájtott neki. Amiket ugyanis Zoey és Mohapi mesélt róla, Riho alig akarta elhinni. Ő pedig megígérte, hogy amíg csak él, gondozni fogja az öreg sírját, és törődni fog hűgával is, mert igazából valahogy mindig elhanyagolta. Fontosabbak voltak a barátok, a nők és a drog. Nagyapa pénze is arra ment el. A dolgok azonban, mint mindig, a helyükre kerültek.

Így megtörtént az utolsó nagy búcsú, meg a hála, hisz Mohapiék menedéket, Marabe megváltást, Riho pedig hitet kapott, hogy létezik a boldogság, csak türelemmel kell reá várni...

Az iskola környéke viszonylag nyugodt volt. Sőt, talán a maserui eseményekhez képest túlságosan is nyugodt. Marabe javaslatára Mohapiék egy kiégett kis újságos bódében húzták meg magukat, s intette őket, bármennyire is nehéz lesz, ne hagyják sírni a gyermeket. Ő meg lassan odaaraszolt a fához, ahol vizelés közben elkapták, és figyelt. Az igazat megvallva, szeretett volna már ő is túl lenni az egészen, mert akárhogy is volt, hogy Mohapi kimenekítette őt az égő autó mellől, kezdett már betelni velük. Ami persze percnyi rosszindulatot sem jelentett a részéről, csak volt neki is saját élete, amiből kikökökkent a háború miatt, kikökökkent Mohapiék miatt, s még ha egy pillanatra sem bánta, hogy a sors összehozta őket, mégis szerette volna végre a saját életét élni. Az idő csendes volt, az égbolt felhős és szomorkás. Némi szellő fújdogált, de semmi több. Itt-ott elkószált egy kóbor kutya, a tá-

volban néha felhangzott egy-egy lövés, de azért nagyrészt nyugalom volt. A hét óra meg percről percre közeledett, aztán megjelent a dzsip, kiszállt két katona, ezt követően nem sokkal pedig a távolban feltűnt a várva várt Mi-8-as. Mohapiék is hallották, s úgy elkezdett a szívük kalapálni, hogy azt hitték, tán ott rögvest belehalnak a félelembe. Persze Zoey volt a türelmetlenebb, és szeretett volna kikukucskálni, de Mohapi nem engedte. Aztán felerősödött a propeller hangja, mire a hatalmas szállítóhelikopter lassan aláereszkedett. Marabe persze mozdulni sem mert, attól félve, nehogy tüzet nyissanak rá. Így várt, mivel tudta, Segalela úgy is nyomban megkeresi. Úgy is lett. Kitárult az ajtó, a hadnagy kilépett a sportpálya kikopott fövényére, majd miután kiadta a parancsot, rágyújtott szokásos szivarjára, és elindult, hogy megkeresse „üzlettársát”. Nem is kellett sokáig keresgélne, ahogy Marabe meglátta, hogy rejteke felé közelít, nyomban kilépett a fa mögül, és elébe ment. Amint egymás mellé értek, urasan kezét ráztak, aztán a dél-afrikai szivarjába szippantott, és feltette az egyértelmű kérdést.

– Itt vannak?

– Itt.

– A pénz itt van?

– Természetesen.

– Jöhetnek. De gyorsan. Mert máris indulunk vissza.

Marabe intett, Mohapi meg fogta táskájukat, Zoey magához szorította a kislányt, és miután kiléptek a bódé rejtekéből, a helikopterhez siettek. Persze rettegtek, mert bennük volt a félelem, miszerint sokkal egyszerűbb lenne mindjüket agyonlőni, és elvenni a pénzüket, mintsem vállalni a velük járó nyűgöt és kockázatot. Szerencséjükre azonban a hadnagy üzletember volt és nem mészáros. Közben odaértek, mire Segalela egyértelműen odavetette:

– Kérem a pénzt.

Mohapi egy pillanatot sem késlekedett, azonnal elővarázsolta a zsebébe készített ötezer dollárt, és a férfi markába nyomta. Az megoldva, majd biccentett, hogy mehetnek. Közben egy pillanatra a kis Lineo-ra pillantott, és mellesleg megjegyezte, hogy neki is van egy kislánya. A hangja így kissé már barátságosabbnak tűnt, de azért még mindig tartottak tőle. Közben a helikopterhez értek, a százados meghívta a két értetlen tekintetű katonát, kezükbe nyomott öt-ötszáz dollárt, és megkérdezte, rendben lesz-e. Az összeg látványa vigyorra készítette őket, s egy hatalmas bólintással fogadták a családot.

– Szálljanak be, azonnal indulunk.

Mohapi arca sírásba fordult. Zoeyé is. Most értették csak meg, hogy végleg elhagyják az anyaföldet, és persze Marabét, akit nagyon megszerettek. Mohapi barátjához fordult, majd megölelte, hogy a szuszt is kipréselte belőle, s közben észrevétlenül, hogy senki se láthassa, a zubbonya zsebébe csempészett ezer dollárt. Marabe aztán Zoeyhez fordult, arcon csókolta, majd megsimogatta a kislányt.

– Gyerünk már! Nincs idő a búcsúzkodásra – siettette őket a tiszt, így aztán gyorsan beszálltak a hatalmas szitakötő gyomrába. Mielőtt azonban még az ajtó becsapódott volna, Mohapi mutatta Marabénak a saját zsebet. Majd felpörgött a propeller, a két katona meg Marabe hátrébb álltak, a szabadulásukat jelentő gép pedig a levegőbe emelkedett. Segalela közben eligazgatta potyautasait, azután kényelembe helyezte magát, és miután felemelkedtek, a határ felé vették az irányt. Marabe meghatottan nézte, ahogy távolodnak barátai, és valami hihetetlen magasztos és különleges érzés járta át teste minden egyes porcikáját, hogy végre tett az életben valami igazán nagyot. Mélázott talán még pár másodpercet, miközben a két katona meg a dzsip felé indult. Ekkor történt meg az, aminek az előszele a túlságosan is nagy csönd és cinkos nyugalom volt. Kissé távolabbról, egy romos ház tetejéről egy RPG-7-es rakétavetővel kétszer rálöttek a gyorsan távolodó Mi-8-asra. A hang fülsüketítő volt, és meglehetősen vészterhes. Persze a két dél-afrikai meg Marabe is, azonnal a földre vetették magukat, kezüket meg a fülükre tapasztották. Segalela közben szentségelt, de hatalmas szerencsájukre a rakéták célt tévesztettek, így csak megrázkódott a helikopter. A rotorja ugyanis kapott egy fars levegőt, így aztán a farka kissé meghimbálózott, de nagyobb baj nem történt. Mohapiék így is jajveszékelnéi kezdtek, mire a pilóta hátraordított, hogy fejezzék be, mert kihajítja őket. Az Mi-8-as épségben továbbrepült, több lövés már nem dördült el. A katonák közben feltápázkodtak, fogták gépfegyvereiket, és a háztető irányába, ahonnan a rakétákat kilőtték, kiengedték a teljes tárat. Marabe meg felpattant, és pucolt, ahogy csak bírt. Aztán csönd lett. Ő meg lelassított, s miközben barátai után pityergett, eszébe jutottak Mohapi akkor érthetetlen utolsó mozdulatai. Megállt hát és a zsebébe nyúlt. Rögtön érezte a pénzt. Elképedt. Aztán eléggé felelőtlenül kivette, és megolvasta. Ezer dollár volt. Ezer ropogós dollár. Elvigyorodott, és hátrafordult, mintha még mindig látná az elsuhanó gépet.

– Mohapi! Mohapi, te nagy gazember! Köszönöm! Köszönök mindent! Köszönöm, hogy embert faragtál belőlem!

Hozzávetőlegesen félórai repülőutat követően elérték a Bloemfonteinbe vezető egyik kisebb, szinte forgalommentes utat. Az Mi-8-as lassított, majd óvatosan aláereszkedett, miközben Segalela felkapcsolta a világítást, és Mohapiék felé fordult. Mohapi csak nézett maga elé, Lineo aludt. Zoey pedig csöndesen sírdogált.

– Miért? Miért nem volt jó maguknak Lesothóban? Miért tépik ki a gyökereiket? Mi volt a baj? – kérdezte, miközben megcirógatta a kislány fejét. Mohapi ránézett, majd a feleségére, majd az ujjával felitatta annak egy könnycseppét, és a dél-afrikai felé nyújtotta.

– Ez volt a baj, uram. A víz, vagy ha úgy tetszik, „Lesotho aranya”. Melyet bőséggel mért ránk a Jóisten, mégis koldusok voltunk a saját hazánkban.

A tiszt felhorkant, de nem szólt. Megértette. Felállt, kinyitotta az ajtót, és intett, hogy mehetnek.

Mohapi fogta a táskát, leugrott az útra, majd miután elvette nejétől lányukat, Zoey is lemászott. Az Mi-8-as ajtaja nyomban be is csapódott, majd felpörgött a propeller, felemelkedett, és gyorsan elrepült, nehogy esetleg számon kérjék tőle a kis kitérőt. Álltak. Előttük, mint valami vakító ékszer, ott csillogott a város. Mögöttük pedig kényszeredetten megtagadott, mégis oly szeretett hazájuk. Mohapi átölelte kedvesét, megcsókolta, majd karján a kicsivel, kezében a táskával továbbindultak egy boldogabb és emberibb élet reményében...

UTÓIRAT

Marabe Lekhanyát a Görény által besúgott információk alapján a banda néhány napon belül megtalálta, ezer dollárját elvették, aztán szabályosan meglincselték. A Boleas hadműveletet, miután Maseru romokban hevert, néhány hónappal később nemzetközi nyomásra leállították, és az intervenciós csapatokat kivonták az országból. A főváros helyreállítása közel négyszázmillió dollárba került. Nelson Mandela 1999. június 14-én lemondott hivataláról, utódja Jacob Zuma, a korrupciós botrányairól elhíresült és nemi erőszakkal is megvádolt elnök lett. Nelson Mandelát 2008-ban az Egyesült Államok törölte a terrorista elemek listájáról.

III. Letsie és Pakalitha Mosisili mindmáig hatalmon van. A lesothói ellenzék a mai napig aktív, 2009. április 22-én a lesothói elnök ellen sikertelen fegyveres merényletet kíséreltek meg. A magasföldi víztározó sértetlenül vészelte át a háborút, és a Fejlesztési Közösség legnagyobb meglepedésére aktívan és gazdaságosan üzemel. Nelson Mandela óta egyetlen terrorista listára került személy sem kapott béke Nobel-díjat, és nem alakított kormányt.

Mohapi Salebone és családja egy hónap hanyattatás után eljutott Freetownba, s bár a honvágy nap mint nap kirágja lelküket, meglelték boldogságukat...

Abban az időben persze mások nem Freetownba menekültek volna, mert ott polgárháború dúlt akkor. Ők is tudták ezt, mint mások sokan, hogy Sierra Leonében éppen barátságtalan állapotok uralkodnak, de őket egyetlen dolog varázsa vezérelte. A szó: Szabadváros. Ezért választották. Pusztán a csalóka látszat miatt.